

Nr. 12

Zitting van donderdag 4 november 2021

Voorzitter: mevrouw R.W.J. Melissant-Briene, burgemeester.

Aanwezig zijn de leden: de heren B.C.S. Bahlmann, F.M.T. Barth, R.J.J. van Breemen en H. Chaaby, mevrouw E.L. Dansen, de heer M.A. Hachhouch, mevrouw E.W.H. Hamann, de heren M.S. Hassouna, E.A. Koçak en G.J. van der Lee, de dames A.P. van Maaren, A. Mager en M.J. Molengraaf-Vullers, de heren H.J. van Mourik, L.A. Onvlee en J.C. Oostrum, de dames J. van Oversteeg en L.P.W. Pellikaan, de heren J.M. Roeland, N. van Santen en P.C.J. Schefferlie, mevrouw D. Stevens en de heren I. Tekir, C.J.J. Wientjes en C. van Willigen.

Griffier: de heer H. Sepers.

Tevens aanwezig: de wethouders de heren R.P. van Doesburg, J.P. van der Geest, E.C.M. Kraaijeveld en D. van Zanten, alsmede de gemeentesecretaris mevrouw H. Kromkamp.

*

1. Opening	2
2. Ingekomen stukken.	3
3. Vaststellen agenda.....	3
4. Algemene beschouwingen fracties.....	3
Democraten Gorinchem	3
Stadsbelang.....	5
VVD	7
PvdA	10
ChristenUnie/SGP	13
CDA	16
SP	20
D66	24
GroenLinks.....	25
Gorcum Actief.....	28
Fractie Van Maaren.....	31
Lid Van Mourik.....	33
Wethouder Van Zanten	36
Wethouder Van Doesburg.....	40
Wethouder Kraaijeveld	47
Wethouder Van der Geest	55
Burgemeester.....	61
Repliek	65
Dupliek.....	95
5. Stemming en stemverklaringen.....	101
5.b Vaststellen raadsvoorstel Begroting 2022-2025.	104
6. Sluiting.....	105

1. Opening.

De voorzitter: Goedemiddag, leden van de raad. Goed u weer te zien, ook in fysieke zin. We hebben schotten geplaatst, waardoor het toch mogelijk is ook weer fysiek te vergaderen, dus heel fijn u allen weer te zien. Hetzelfde geldt uiteraard voor de leden van het college, voor de ambtenaren, voor de pers en voor al degenen die meekijken en -luisteren via de stream. Allemaal van harte welkom. Vandaag hebben we een bijzondere vergadering, want we vergaderen over de begroting 2022.

Alvorens ik met een tekst open van René van Dijk van het Regionaal Archief nog enkele mededelingen. Van de vergadering worden notulen gemaakt en uiteraard is er ook de live stream. De algemene beschouwingen, moties en amendementen worden, zodra ze zijn ontvangen door de voorzitter, of digitaal zijn ingediend, aan iBabs toegevoegd. Mocht u tijdens de vergadering nog iets willen indienen, een motie of amendement, dan kan dat via griffie@gorinchem.nl. Raadsleden spreken vanaf het spreekgestoelte. Ik verzoek u nadrukkelijk u aan de afgesproken tijden te houden: tien minuten in de eerste termijn en vijf minuten in de tweede termijn. Ik zal proberen u daaraan te houden, waarbij het overigens ook weer niet zo is dat ik heel precies tewerk zal gaan, want als er bijvoorbeeld interrupties zijn, moet daar wel een beetje soepel mee worden omgegaan. In eerste termijn is het standaardprocedure in dit huis dat er niet geïnterrumped zal worden; in tweede termijn is dat uiteraard wel mogelijk.

Dan ga ik nu beginnen met het stukje van het Regionaal Archief en daarvoor begeef ik me even naar het spreekgestoelte.

Ik had contact met het Regionaal Archief en men vroeg mij of ik weer een stukje wilde voor de begrotingsraad. Ik zei dat me dat wel leuk leek, omdat het altijd wel mooi is om even vanuit de oude doos een verhaal te horen. Daarop ontving ik een stukje waar ‘Hondenbelasting’ boven stond, met daarbij de opmerking “Ik heb gekozen voor hondenbelasting, omdat dat toch elke begrotingsvergadering aan de orde komt”.

Hondenbelasting. De hondenpoep kwam hem de neus uit, maar mr. Martinus Mekern kwam uit een te goed milieu voor zo’n formulering. Als lid van een echte herenclub, de gemeenteraad, was hij het die de invoering van een hondenbelasting voorstelde. Naar goed gebruik stelde de raad een commissie in om deze delicate materie te onderzoeken. Drie maanden later, in maart 1826, besprak de raad het rapport. De commissie, met de burgemeester als voorzitter, bleek helaas verdeeld tot op het bot. De helft ervan vond zo’n belasting geen goed idee, want deze dieren waren voor velen een groot genoeg én bewezen nuttige diensten als trekhond. De beoogde vermindering van de hondenstapel ware te verkrijgen door een al bestaand reglement nu eens te gaan handhaven én door stopzetting van uitkeringen aan hondenhouders. De andere helft van de commissie wees erop dat de politie nooit toekwam aan handhaving. Daarnaast zou een belasting de bovenmatige vermenigvuldiging en de vermenging der voorstel verschillende rassen tegengaan. Beide aspecten zouden naar het oordeel van deskundigen hondsdelheid krachtig beteugelen, anders waren de allerschromelijkste gevolgen voor de maatschappij te vrezen. Bij meerderheid besloot de raad tot invoering. De burgemeester stemde echter tegen. Met Koninklijke toestemming kostte elke viervoeter voortaan twee gulden per jaar, met korting voor onder andere jachthonden. Na betaling kregen ze een penning. Droegen ze die niet, dan werden ze gevangen en na acht dagen gedood.

De vergadering is geopend.

2. Ingekomen stukken.

Geen.

3. Vaststellen agenda.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Algemene beschouwingen fracties.

Mevrouw Pellikaan: Voorzitter. Voor ons ligt een knap staaltje werk. We hebben een sluitende en stabiele (meerjaren)begroting. Tegenwoordig is dat voor gemeenten eerder een uitdaging dan een gegeven. We worden voor grote opgaven gezet en krijgen gelijktijdig van het Rijk niet structureel genoeg geld voor alle taken. In deze opgave om financieel gezond te blijven is het dan ook sterk als je naast sluitend en stabiel, ook een begroting weet te presenteren die het hoge ambitieniveau vasthoudt, mogelijk blijft maken, en gelijktijdig ook nog ruimte voor ambitie laat voor het toekomstige college. En laten we daarbij niet vergeten dat we voor het eerst ook een perspectief hebben op het afbouwen van de schuldenpositie.

De afgelopen jaren is hard gewerkt aan het creëren van een robuust toekomstperspectief voor de stad. Met de uitdagingen die voor ons liggen op het gebied van de energieopgave, klimaatadaptatie en de woningnood is dat ook hard nog. We hebben visies opgesteld in lijn met het coalitieakkoord en de Stadsvisie en geïnvesteerd in o.a. duurzaamheid, woningbouw, onderwijshuisvesting en het bereikbaar en verkeersveilig maken van onze stad. En de handen blijven uit de mouwen in 2022. De herinrichting van de Haarsekaden, de nieuwbouw voor 't Gilde, of het creëren van beweegroutes tussen de speelplekken in de wijken: er is genoeg om naar uit te kijken, en dat doen we dan dus ook.

We zien ook dat de toekomst financiële onzekerheden met zich meedraagt: de tekorten in de jeugdzorg of de nog onbekende herijking van het gemeentefonds. Goed om te zien dat we daarop anticiperen door de eventuele extra gelden voor de jeugdzorg nog niet in de boeken te schrijven, maar wel rekening houden met de neerwaartse bijtelling van het gemeentefonds. Per saldo kun je dan dus uitgaan van een behoorlijk positief meerjarenperspectief en dat schept ruimte voor nieuwe ambities. Maar laten we ook terughoudend zijn met de invulling daarvan, in de wetenschap dat ook de nieuwe raad ruimte verdient om een eigen richting te bepalen of bij te sturen.

De schuldpositie is ook onderwerp van aandacht. Het terugdringen hiervan vinden wij belangrijk. Door de investeringen zal de schuldpositie verder toenemen, waarna na 2025 een afname komt. En dat is prima, zeker als je kijkt naar wat het ons oplevert aan zeer nodige investeringen voor de stad. Laten we dat vooral ook blijven benadrukken. En wij zijn trots dat dit college de stap heeft gezet om de schulden te herfinancieren, wat ons structureel ruimte heeft opgeleverd.

Ik ga nu kort iets zeggen over enkele thema's en dan eindig ik met twee moties. Te beginnen met mobiliteit. Want wat een hoop gaat daarop gebeuren: uitbreiding van parkeergarages, een nieuw station, het bouwen van bruggen. Noodzakelijke en langverwachte investeringen voor de stad. Maar laten we, terwijl ons hoofd verzonken is

in deze grootse plannen, ook oog houden voor het hier en nu. Ik heb het dan bijvoorbeeld over het aanpakken van de verkeersoverlast in de steden, of een ongelukkige situatie elders. En ja, dan staat het misschien niet in een uitvoeringsagenda benoemd, maar laten we ook die punten voortvarend blijven oppakken met elkaar.

Een tweede thema dat wij willen belichten is toegankelijkheid. Goed dat er ook in 2022 wordt gewerkt aan de toegankelijkheid van de openbare ruimte en gebouwen. Maar deze zin is ook alles wat wij hierover hebben kunnen lezen in de begroting. Daar mag van ons een schep bovenop, misschien wel een hele berg. Elk jaar zijn de verkiezingen voor de meest toegankelijke gemeente van Nederland. Hoe mooi zou het zijn als wij deze titel als toekomstambitie in het achterhoofd houden bij de dingen die we doen in de stad. Een voorschot dat wij hierbij willen geven zijn de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen. Hoe toegankelijk zijn onze stemlokalen eigenlijk? De VNG heeft een handreiking geschreven voor gemeenten die een extra slag willen maken om de toegankelijkheid van verkiezingen te vergroten. We brengen het bij deze graag onder de aandacht. Graag een reactie daarop van het college.

Ontmoetingsplekken, thema nr. 3. Daar zouden we er graag meer van willen in 2022. Zo hebben we vernomen dat de Elzenhof een nieuwe impuls kan gebruiken. Wat gaan we daarmee doen? We proeven in Gorinchem-Oost een enorme behoefte aan een plek waar je gewoon even kunt binnenlopen voor een kop koffie en een praatje. Hetzelfde geldt voor het Piazza. We dienen regelmatig moties in om het college of onszelf ergens toe aan te zetten. Maar we willen eigenlijk een oproep doen richting het bestuur van het Piazza om de ontmoetingsplekken, de bankjes, terug te brengen, omdat wij het signaal krijgen dat het veel gemist wordt.

Dan nu de moties. Een stad wordt maar één keer de allermooiste vestingstad van het land. Dat is een enorm waardevol moment, dat ook een enorme impuls kan geven aan de stad. Maar dan moet dat moment wel verzilverd worden en met Stichting Citymarketing worden opgepakt. Daartoe hebben wij een motie voorbereid die hiertoe oproept. Deze motie dienen wij nu graag in.

Samen met D66 en de PvdA hebben wij een tweede motie voorbereid die gaat over de wooncrisis waar wij ons als samenleving in bevinden met elkaar. Een eigen huis, een plek onder de zon, is voor velen een droombeeld geworden, en dat terwijl het recht op huisvesting een grondrecht is. Maar we zien dat starters een haast kansloze positie hebben op de woningmarkt, doorstroom nauwelijks mogelijk is en de woningmarkt verworden is tot het pensioen van de één, ten koste van de ander. Dit zeer complexe vraagstuk kent niet één oplossing, maar wij hopen met deze motie, die oproept tot het versneld bouwen van woningen, bij te dragen aan een toegankelijke en betaalbare woningmarkt voor iedereen. De heer Tekir zal de motie in zijn bijdrage verder onderbouwen en indienen.

Wij zijn blij dat we in vertrouwen en samen vooruit kunnen kijken op basis van een solide begroting. Dank u wel.

Motie M1: Impuls stadspromotie van de Mooiste Vestingstad

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 4 november 2021.

Ondergetekenden verzoeken het college:

- een impuls in gang te zetten voor het bezoek en verblijf aan onze stad door de potentie van de 'Mooiste Vestingstad' te verzilveren;
- door onder de eigen inwoners en relevante toeristendoelgroepen beter bekend te maken

- wat de mooiste vestingstad van Nederland te bieden heeft;
- met creatieve middelen dit beeld verhalend en wervend neer te zetten en via verschillende media uit te dragen;
- het bedrijfsleven te verleiden om gezamenlijk in 'co-actie' te komen om de lokale kwaliteiten en kennis in te zetten;
- de opties voor cofinanciering daarbij te bespreken;
- en de raad een voorstel te doen over de bekostiging en aanpak en daarbij zo nodig gebruik maakt van de begrotingsruimte in 2022.

Laura Pellikaan, Democraten Gorinchem
Ilhan Tekir, D66.

De heer Bahlmann: Voorzitter, geachte raadsleden, collegeleden en andere aanwezigen. Dit is de laatste begroting van deze raadsperiode. De afgelopen periode is helaas overschaduwde door de coronapandemie, desalniettemin hebben wij ons als stad staande weten te houden. Laten we samen hopen dat er snel een eind komt aan deze coronapandemie en dat we definitief terug kunnen gaan naar het oude normaal.

Voorzitter. Als Stadsbelang Gorinchem willen wij dankzeggen richting het college en de ambtelijke organisatie voor het tot stand komen van deze begroting. Als eerste biedt het ons vertrouwen dat er binnen de begroting dekking gevonden is voor de ongeveer € 3,8 miljoen boven het investeringsplafond voor de beoogde nieuwe investeringen uit de Perspectiefnota 2022-2025, zodat de schulden niet verder oplopen. Ook de weerstandsratio laat een positief effect zien, waarvoor onze complimenten.

Voorzitter. Wij zijn van mening dat deze begroting de volgende gemeenteraad financiële ruimte biedt om te kunnen blijven investeren in de toekomst van Gorinchem. Zolang er nog geen nieuw kabinet aangetreden is, blijft de grootste onzekerheid de verdeling van het gemeentefonds.

Stadsbelang Gorinchem hoopt dat volgende maand groen licht gegeven kan worden aan de Europese aanbesteding voor het Groot Podium aan Haarstraat 64, zodat er een einde komt aan de onzekerheid voor de inschrijvers en dat begin 2022 de opdracht gegund kan worden aan een van deze inschrijvers. Hoe mooi zou het zijn voor onze stad, als wij in de nieuwe raadsperiode weer een bruisend Groot Podium in ons midden hebben.

Voorzitter. In de begroting staat dat in het laatste kwartaal van 2021 een samenwerkingsovereenkomst getekend gaat worden met een marktpartij voor de uitrol van een glasvezelnetwerk binnen onze gemeente. Men verwacht dat begin 2022 gestart zou kunnen worden met de uitrol van het glasvezelnetwerk. Is er inmiddels een concrete datum voor ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst, klopt de tijdlijn voor de uitrol van glasvezel nog, in welke wijken start men met de uitrol en wanneer verwacht men een volledige glasvezeldekking in onze gemeente?

In 2022 wordt een start gemaakt met de herinrichting van de Haarsekade. Stadsbelang Gorinchem wil graag weten of inmiddels een kentekenonderzoek is uitgevoerd onder het vrachtverkeer dat gebruikmaakt van de Haarsekades c.q. Mollenburgseweg, omdat dit een relevante graadmeter is voor het gebruik van deze verkeersroute en de uiteindelijke herinrichting van de Haarsekade in 2022.

Voorzitter. In 2022 worden de mogelijkheden voor wind bij Avelingen verkend. In hoeverre wordt bij het verkennen bij Avelingen rekening gehouden met de Gorcumers die aan de Parallelweg en de Nieuwe Wolpherensedijk wonen, onze westerburen aan de Rivierdijk in Boven-Hardinxveld en het natuurgebied zelf?

De afgelopen periode heeft onze stad twee mooie onderscheidingen mogen ontvangen. Allereerst heeft op 26 juli jl. de Nieuwe Hollandse Waterlinie, waar Gorinchem onderdeel van uitmaakt, het predicaat Unesco Werelderfgoed ontvangen en als kroon op het werk werd op 16 augustus jl. Gorinchem door de ANWB uitgeroepen als de ‘Allermooiste vestingstad van Nederland’. Eindelijk krijgt Gorinchem de landelijke aandacht en waardering die het verdient, in plaats van de bijna dagelijkse filemeldingen op de radio. Graag willen wij weten of bekend is wanneer Gorinchem de grote bruine borden, de zogenaamde gebiedsborden, rondom onze snelwegen gaat krijgen met de vermelding Unesco Werelderfgoed.

Voorzitter. Als de ‘Allermooiste vestingstad van Nederland’ en onderdeel van de Oude en Nieuwe Hollandse Waterlinie en dus Unesco Werelderfgoed, verdient onze stad een entree die hierbij past. Daarom dienen wij de motie “De Gorcumse Poorten, de toegang tot onze vestingstad” in.

Ook onze stad zal moeten werken aan een klimaatbestendige omgeving. Om de Gorcumers extra te stimuleren om hieraan mee te doen, dienen wij de motie ‘Tiny Gardens’ in.

Afgelopen dinsdag ontvingen wij het heuglijke bericht dat de Graaf Reinald Alliantie positief reageerde op het verzoek om alsnog de meekoppelkansen op te nemen in de uitvoering van de dijkversterking Gorinchem-Waardenburg. Stadsbelang Gorinchem dient samen met Gorcum Actief het amendement ‘Kansen koppelen’ in. Dit amendement zal officieel ingediend worden door mevrouw Hamann van Gorcum Actief.

Voorzitter. Wij hopen dat onze collega-raadsleden beide moties en het amendement willen steunen om Gorinchem dat beetje extra te geven dat het verdient.

Ik doe wederom een oproep richting onze collega-raadsleden om constructief de schouders eronder te zetten en de komende tijd gezamenlijk op te blijven trekken, zoals wij gezamenlijk onze verantwoordelijkheid hebben genomen voor de opvang van vluchtelingen in het voormalige belastingkantoor.

Voorzitter, dit lijkt ons een mooie opmaat richting de gemeenteraadsverkiezingen 2022, hopelijk één post-corona.

Tot zover onze bijdrage, bedankt voor uw aandacht.

Dank u wel, voorzitter.

Motie M2: De Gorcumse Poorten, de toegang tot onze vestingstad

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 4 november 2021;
roept het college op om:

- te onderzoeken of de hoofdtoegangswegen van Gorinchem aantrekkelijker en uniformer gemaakt kunnen worden, zoals het een vestingstad betaamt, door de witte metalen frames te vervangen door bakstenen toegangspoorten (Gorcumse Poorten) en in het eerste kwartaal van 2022 met een voorstel richting de raad te komen;
- te onderzoeken of op termijn alle toegangswegen uniform uitgevoerd kunnen worden, conform de hoofdtoegangswegen;
- de toeristische bebording en bewegwijzering naar onze vesting aan te passen met een uniforme uitstraling en het gebruik van de juiste afbeelding van onze vesting;

en gaat over tot de orde van de dag;

Björn Bahlmann, Stadsbelang

Everdien Hamann, Gorcum Actief .

Motie M3: Tiny Gardens

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 4 november 2021;
stelt voor:

- bewoners, bedrijven, instanties en mogelijk ook onderwijsinstellingen van Gorcum enthousiast te maken en actief te informeren over de mogelijkheden (aanleg) van geveltuintjes en de voordelen hiervan;
- zij hiermee een substantiële bijdrage kunnen leveren aan doelstellingen als: klimaatadaptatie, vergroening etc.;
- hiervoor een subsidiebedrag beschikbaar te stellen van 50% voor de aanlegkosten met een maximum van € 50,- per geveltuintje met een subsidieplafond van € 5000,-;
- bij gebleken succes dit jaarlijks te verlengen;
- voor niet-eigenaren van het pand en/of perceel (stoep) kan de aanleg van een geveltuintje alleen met toestemming van de eigenaar (gemeente);

en gaat over tot de orde van de dag;

Jacques Roeland, Stadsbelang

Everdien Hamann, Gorcum Actief .

De heer Van Santen: Voorzitter. Negen programma's in deze begroting. Waar liggen nu de prioriteiten voor de aankomende jaren? Ik noem een viertal pijlers die wat de VVD betreft belangrijk zijn voor een stabiele stadsontwikkeling. We staan daarin wat ons betreft op een kruispunt. In hoeverre blijven we plannen bedenken, of gaan we nu ook echt meer over tot de uitvoering? Voordat ik op deze vier pijlers in ga: voor ons staat goede communicatie en verwachtingsmanagement centraal. Wees zoveel mogelijk helder daarin. Dat gebeurt naar onze mening nog onvoldoende, waardoor er vaak onduidelijkheid ontstaat in waar we staan of wat het plan is. Daarbij is een stukje besluiteloosheid ook een gevoel dat bij ons overheerst. Als voorbeeld noem ik even De Nieuwe Doelen. Het plan omtrent De Nieuwe Doelen is het enige formatieproces dat langer duurt dan de formatie van het nieuwe kabinet. We zijn nu bijna vier jaar verder in deze ronde. En waar staan we? We gaan een en ander alsnog Europees uitbesteden. Blijkbaar is dat dan toch de enige weg naar Rome.

De eerste pijler heb ik genoemd 'Het wonen, werken en leven in Gorinchem'. De VVD-Gorinchem wil dat Gorinchem een aantrekkelijke stad is om te wonen en te leven. We hebben een mooie historische binnenstad en wonen in een prachtig landschap met veel water. We lezen in deze begroting, als eerste eigenlijk wel, dat we er voor jong en oud willen zijn. Dat is helemaal goed wat de VVD betreft. Maar er heerst woningnood. Als het college een straatnaambordje voor onze verzetsheld Richard Navest nog niet eens voor elkaar krijgt, hoe gaan we dan de wooncrisis oplossen? Een beetje flauw wellicht, want het straatnaambordje voor de heer Navest is immers wel toegezegd en daar zijn wij blij mee, maar waarom moet dit zo lang duren?

Vraag aan het college: laten we vooral blijven werken aan structurele oplossingen voor de lange termijn, zet daarbij in op het bouwen van meer huizen, het ombouwen van het bedrijventerrein aan de Lingeoevers naar een fijne woonomgeving en het ombouwen van leegstaande kantoren naar woningen. En zet ook in op starters en jongeren.

Specifiek ook omtrent de jongeren: laten we blijven kijken wat we nog meer voor ze kunnen doen. Zorg voor genoeg activiteiten – misschien een keer wat anders dan een graffiti-workshop – en speelruimte voor deze doelgroep. En zeg nou eerlijk; een kermis dicht op zondag is niet meer van deze tijd. Waarom is de kermis eigenlijk dicht op (koop)zondag? En zijn er geen andere afspraken mogelijk, of is het dan nog wel de juiste locatie?

De VVD-Gorinchem wil dat iedereen in Gorinchem veilig is op straat, op school en in zijn eigen huis. Voor ons is en blijft dit een speerpunt. Haak aan waar je in regionaal verband kunt en pas daarnaast maatregelen toe die specifiek op Gorinchem van toepassing zijn. Tijdelijke mobiele camera-inzet lijkt daarbij een sterk middel voor Gorinchem. En laten we onze inwoners waar mogelijk alert houden op mogelijke gevaren van onveiligheid.

Voor wat cultuur betreft wil VVD-Gorinchem de initiatieven laten bloeien. De kunsten in Gorinchem verdienen een cultuurfonds waaruit goede initiatieven op het gebied van kunst kunnen worden gefinancierd. VVD-Gorinchem laat graag de private initiatieven bloeien. Dat geldt voor de podiumkunsten, maar ook voor alle andere vormen van kunst, want cultuur is veel meer dan een podium.

Dan in dit thema nog twee zaken omtrent de begraafplaatsen. Om de begraafplaatsen kostendekkend te maken wordt een tariefverhoging op begraafrechten van 10% voorgesteld in 2022 en 2023. Dat lijkt ons niet redelijk. Daarom dienen wij samen met de fractie van CU/SGP een motie in, de motie 'Begraafrechten', die de fractie van ChristenUnie/SGP straks zal toelichten. En hoe zit het nou met de mogelijkheid van onze inwoners om grafrechten van anderen over te nemen? Naar ons weten is die mogelijkheid er wel, maar wordt deze niet helder gecommuniceerd op bijvoorbeeld de verlengbrief of website e.d.. Wat kan het college hieraan doen?

Het tweede thema: de bereikbaarheid en infrastructuur van Gorinchem. Wat ons betreft echt onderbelicht in deze begroting. Voor de VVD staat dit bovenaan in onze lijst: een vlotte en veilige doorstroom binnen de gemeente, de verkeersstromen tussen oost en west, verkeersveiligheid, de bereikbaarheid van de binnenstad en de belangrijkste plekken waar veel mensen en goederen naartoe gaan. Er zijn daarin nog veel verbeterpunten.

2021 gaat de boeken in als het jaar van de eerste spontane truckersrun dwars door Gorinchem. De A15 was afgesloten en de enige omleidingsroute bleek dwars door de stad te zijn. En wat is dan de eerste zin op dit programma: de melding dat bewoners, ondernemers en bezoekers tevreden zijn over de bereikbaarheid. Bij ons zijn andere geluiden bekend. En wat schetst ook onze verbazing: de rondweg-noord – waar nota bene nog een motie voor is aangenomen – staat niet bij de prioriteiten. Dan sla je de plank wat ons betreft flink mis.

Dan nog iets over verkeersveiligheid. We vernemen vanuit diverse hoeken dat hardrijden in de woonwijken toch een probleem blijft. Denkt het college aan meer maatregelen in de vorm van flitsers of, beter nog, stimuleringsborden om de snelheid te bewaken?

Op de fiets is de hele stad goed te bereiken, maar op de hoofdwegen is het vooral in de spitsuren erg druk en is de situatie niet overal veilig. Drukke wegen en smalle rijbanen voor veel fietsers en autoverkeer tezamen. Dat kan veiliger, zeker met oog op de vele scholieren die hier gebruik van (gaan) maken, ook met het oog op de verhuizing van scholen naar andere locaties. Anders zijn onze scholieren straks onderweg, maar blijft de juiste infrastructuur voor ze achterwege. En de elektrische fiets, die zorgt ervoor dat meer ouderen en forensen op de fiets stappen. Dit vraagt van ons als gemeente om meer aandacht te geven aan de veiligheid op de fietspaden. We willen brede goede fietspaden voor de verbindingen in de stad, ook voor de nieuwe snelfietsen en in het kader van de oost-westverbinding. Laten we daarbij ook mensen en fietsers met beperkingen niet vergeten. De Fietsersbond heeft recent een rapport uitgebracht met suggesties voor deze

doelgroep. Daarvoor heeft de VVD een motie opgesteld, die we samen gaan indienen met de SP en de ChristenUnie/SGP.

De derde pijler: de financiële positie van Gorinchem. De gemeentelijke financiën staan de laatste jaren onder druk. De financiële positie van Gorinchem blijft naar onze mening een grote zorg. De VVD constateert dat er veel geschuif met gelden plaatsvindt en dat er grote projecten bedacht zijn zonder gefaseerde aanpak, die straks tot nog meer schulden kunnen leiden. Daar zitten risico's aan, want grote projecten leiden maar al te vaak tot kostenoverschrijdingen. Kortom, in de gemeentelijke financiën zitten grote onzekerheden. Dat vindt VVD-Gorinchem onverantwoord. Als stad gaan we naar een schuld van 167 miljoen euro, per inwoner bijna 4.000 euro, een stuk hoger dan het Nederlandse gemiddelde. Wij willen duurzame overheidsfinanciën om te zorgen dat de volgende generaties Gorcumers niet opgezaald zitten met de schulden die we nu maken. Wij vinden dat de financiële situatie van de gemeente verstevigd moet worden én dat er genoeg vermogen moet worden aangehouden om de lasten voor de inwoners laag te houden. En ja, voorzitter, daar hoort inderdaad ook de hondenbelasting bij!

Dan de laatste pijler: hoe Gorinchem de energietransitie doormaakt. De ontwikkelingen gaan snel. We hebben daarbij recent nog gesproken over verantwoordingskaders in plaats van toetsingskaders. Dat lijkt ons de goede weg, waarbij je met elkaar ook een breed perspectief kunt houden. Wat ons betreft biedt de regio genoeg kansen om door middel van zonne-energie de doelstellingen te halen. Laten we in dit kader vooral doorpakken hierop. Bekijk een en ander ook meer in een geheel en zet vooral in waar we goed in zijn. En voor wat betreft de plannen bij de Grote Haar: hoe staat het daar nu mee? Waar staan we en hoe haalbaar gaan de windmolens zijn? Moet dit traject niet Europees worden aanbesteed?

Dan zijn er zijn nog twee andere zaken die ons allemaal aangaan: het groen en het afvalbeleid. Voor wat betreft het groen: in Gorinchem is er een goede gewoonte dat voor iedere verwijderde boom een boom terug moet komen. Het tempo waarin wij onze bomen rooien ligt zo hoog, dat wij ons afvragen of Gorinchem zich aan deze afspraak houdt. Klein voorbeeld: in de Lingewijk worden 64 woningen neergezet op een plek waar veel grote bomen stonden. Waar in Gorinchem zijn deze teruggeplaatst?

Voor wat betreft het afvalbeleid: we gaan we dus nu naar een oplossing met pasjes en diftar, waar we het grootste probleem, de bijplaatsingen, niet mee oplossen en vermoedelijk zelfs versterken. Dit laatste, en dat geldt overigens voor meer punten, is geen verwijt. Een beter milieu begint wat dat betreft ook gewoon bij onszelf.

De VVD gaat voor een schone, leefbare stad, financieel gezond en waar duurzaamheid en bereikbaarheid hoog in het vaandel staat.

Hartelijk dank.

Motie M4: Fietsbereikbaarheid voor iedereen

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 4 november 2021;
overwegende dat:

- Gorinchem er voor iedereen wil zijn;
- Gorinchem steeds meer een toeristenstad is voor meer mensen en daarbij de ambitie heeft om fietsers de ruimte te geven;
- er een toename is in het gebruik van elektrische fietsen, ook in de combinatie voor mensen met een beperking;
- recent een rapport is uitgebracht door de Fietsersbond met daarin suggesties voor de

verbeterde inzet van fietspaden voor mensen met een beperking;

roept het college op:

- voor de fietspaden in Gorinchem zoveel mogelijk rekening te houden met deze fietsers met een beperking;
- daarin de suggesties van de Fietzersbond, waar mogelijk, in uitvoering (mee) te nemen;
- hierover terugkoppeling te geven aan de raad in 2022;

en gaat over tot de orde van de dag.

Niels van Santen, VVD

Eva Dansen, SP.

Enkele bronnen:

<https://www.fietzersbond.nl/nieuws/fietzers-met-een-beperking-moeten-meer-steun-krijgen/>

<https://www.raivereniging.nl/pers/persberichten/2021-q1/21031030-procent-meer-elektrischefietsen-verkocht-in-2020.html>

De heer Oostrum: Voorzitter. Bij deze laatste begrotingsbehandeling van deze gemeenteraad, het vaststellen van de begroting voor het jaar 2022, kunnen we met elkaar constateren dat onze stad er goed voor staat. Gorinchem is als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie toegelaten op de lijst van Unesco Werelderfgoed en de stad is door de ANWB uitgeroepen als mooiste vestingstad van Nederland. Beide zijn enerzijds goed voor het aantrekken van meer toeristen naar onze mooie stad, wat ook onze plaatselijke economie nieuwe impulsen zal geven, en vormen anderzijds ook een extra stimulans om ons nog meer in te spannen om de binnenstad en de wallen nog meer te koesteren en te beheren.

Een mooi voorbeeld van zo'n extra inspanning is de restauratie van de VIS-kazemat, waarvoor we een aantal enthousiaste vrijwilligers en bedrijven veel dank verschuldigd zijn. Een compliment van onze PvdA-fractie voor dit initiatief, dat wat ons betreft zeker ook navolging verdient. Zo zien wij bijvoorbeeld kansen voor meer burgerinitiatieven - noem het wat ons betreft 'Right to challenge' - om op vrijwillige basis door groepjes inwoners een deel of delen van de stadswallen onder hun hoede te nemen, een kans om de trots op onze stad om te zetten in actieve betrokkenheid door de wallen opgeruimd te houden. Zo kan ook gedacht worden aan aanleg en onderhoud van bloemperken, goed voor de bijstand, enz. In Breda wordt gewerkt met wijkdeals tussen de gemeente en bewoners om in hun eigen omgeving diverse activiteiten van de gemeente over te nemen. De PvdA stelt voor om dit snel over te nemen!

Een ander positief punt is dat eindelijk, eindelijk, de nieuwe tunnel onder het station is aangelegd en een nieuw perron langs spoor 2. Maar helaas ontbreken nog steeds de liften voor mensen met een beperking. Is er al enig zicht op wanneer die liften in gebruik kunnen worden genomen?

Nu we het toch over het openbaar vervoer hebben: bij de laatste aanbesteding van de Molenhopper is uitgegaan van het oude concept omdat daar nauwelijks klachten over zijn. Dat werkt dan ook prima. In de Drechtsteden kennen ze echter naast de Drechtopper de Wijkhopper, een elektrisch busje voor de korte afstanden, in Dordrecht per wijk, maar ook in de gemeenten Alblasterdam, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht komt een Wijkhopper voor. Wij willen graag onderzocht zien of zo'n Gorcumhopper voor onze stad financieel haalbaar en van meerwaarde is. Ziet het college mogelijkheden om zo'n onderzoek nog in deze raadsperiode te laten uitvoeren?

Overigens blijft het een groot probleem dat in onze stad nauwelijks toiletten aanwezig zijn die geschikt zijn voor mensen met een beperking, en als ze er al zijn, zijn ze vaak lastig bereikbaar. Er bestaan prima oplossingen voor, zoals onder andere in vele steden in Frankrijk op straat te vinden zijn. Zulke inclusieve gastvrijheid past toch ook prima in de mooiste vestingstad van Nederland?

Voorzitter. De ondernemers in onze binnenstad hebben een mooi initiatief ontwikkeld om samen van de binnenstad één groot warenhuis te maken: “In plaats van concurreren gaan we elkaar versterken!” De winkels als afdeling van het grote warenhuis Gorinchem vragen ook om een schone, hele en veilige openbare ruimte, zeg maar de gangen tussen de afdelingen. We zijn dan ook als gemeente met de ondernemers samen aan zet om alle bezoekers van de binnenstad een gezellige beleving te bieden. Dat vraagt om extra inzet van mensen en middelen om beheer en onderhoud goed te organiseren, zodat schades snel hersteld worden en rommel direct wordt opgeruimd. Wat ons betreft dóén! Dit initiatief, mede voortgekomen uit de vorige coronaperiode, verdient onze brede steun waar nodig. Ook in financieel opzicht gaat het goed met Gorcum: de begroting is meerjarig sluitend en er is financiële ruimte om de voorgenomen investeringen ook om te zetten in uitvoerbare projecten. Maar dat roept wel de vraag op of onze ambtelijke capaciteit, en zeker ook die van marktpartijen, voldoende beschikbaar en in staat is om alle voorgenomen projecten in 2022 op te pakken.

Veel positieve geluiden vanuit de PvdA-fractie, maar het belangrijkste is toch: hoe staat het met onze inwoners, de mensen waar we hier voor zitten en waar we het uiteindelijk allemaal voor doen? In de afgelopen jaren zijn we allemaal fors getroffen door corona en sommige mensen hebben daar meer last van gehad (of nog) dan anderen. Ook nu dreigt er weer een periode van weken, misschien maanden, waarin allerlei beperkende maatregelen ons dagelijks leven negatief zullen beïnvloeden. Het feestelijke moment dat we corona achter ons kunnen laten moet opnieuw worden uitgesteld. Dat vraagt erom dat de ondersteunende maatregelen vanuit de gemeente, die we nu juist hebben afgeschaald, weer opnieuw in beeld komen: dat het verenigingsleven en de ondernemers er weer op mogen rekenen dat de gemeente er is als er ondersteuning nodig is en dat alle inwoners erop mogen vertrouwen dat er alles aan wordt gedaan om het normale leven zo snel mogelijk weer op te pakken.

De gemeentelijke lasten blijven een onderwerp dat jaarlijks onze bijzondere aandacht vraagt. Wat kost de gemeentelijke dienstverlening, welke producten leveren we kostendekkend en waar ligt de lat? Voor de PvdA toch altijd een moment om te zien of de sterkste schouders wel de zwaarste lasten dragen. Op gemeentelijk niveau zie je dat alleen bij de OZB: wie een duurder eigen huis heeft betaalt meer en dat tarief passen we jaarlijks aan, aan de hand van de daling of de stijging van de woningwaarde. Zo wordt voorkomen dat een forse stijging van de woningwaarde leidt tot een forse verhoging van de OZB. Misschien zijn we daarmee wel iets té voorzichtig. Het beschermt met name de eigenaren van duurdere woningen tegen hogere lasten bij de inmiddels fors gestegen woningwaarde. Daarmee wordt de kloof tussen lasten van huurders - die procentueel gezien meer stijgen - en woningeigenaren steeds groter. Dat zien we elk jaar weer terug als aantekening in de COELO-atlas van gemeentelijke lasten, waarin we overigens ook kunnen terugzien dat de gemeentelijke lasten in Gorinchem gemiddeld blijven.

Overigens vragen wij (via het college) aandacht van Avres voor de extra hoge energierekeningen die met name bij mensen met lage inkomens en bijvoorbeeld ook werkloze jongeren op de deurmat gaan vallen. Voorkomen is beter dan genezen, en dat geldt zeker ook bij het voorkomen van schulden en met de gestegen energieprijzen kun je niet vroeg genoeg proberen om schuldenproblematiek voor te zijn. Bovendien vormen die stijgende energieprijzen een extra stimulans om tot uitvoering te komen van de Regionale Energiestrategie (energiebesparing, alternatieve energiebronnen) en de Transitievisie warmte (plannen per wijk).

Voorzitter. Ik nader de afronding van mijn algemene beschouwingen in eerste termijn.

Voor een tweetal specifieke groepen willen wij extra aandacht vragen middels twee moties.

De eerste motie, die mede ingediend wordt door D66 en de SP, betreft een van ons bekend onderwerp: inclusie van mensen met LHBTIQ+-identiteit. In de raadsvergadering van 20 oktober 2020 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen om Regenbooggemeente te worden. De raad heeft hiermee aangegeven zich als stad meer in te willen zetten voor acceptatie en emancipatie van LHBTIQ+-personen. Daarom verzoeken wij met deze motie het college om de COC Werkgroep Gorinchem een (extra) opstartsubsidie toe te kennen van € 5.000,- voor elk van de jaren 2021 en 2022, zodat het COC zich op een goede manier kan vestigen op een laagdrempelig toegankelijke plek in onze stad.

De tweede motie, die mede wordt ingediend door het CDA, betreft de voordeur- / kostendelersregeling. Door de kostendelersnorm wordt de uitkering verlaagd wanneer meerdere volwassenen met een (bijstands)uitkering een woning delen. Dit kan zorgen voor allerlei problemen, zoals armoede, bijvoorbeeld voor ouders die meerderjarige kinderen in huis hebben, of mantelzorgers die familie of vrienden met een beperking, chronische ziekte of ouderen in huis willen nemen. De kostendelersnorm vormt vaak ook een beperking wanneer mensen met een uitkering willen gaan samenwonen. Zij houden dan de extra woning aan, die anders vrij zou kunnen komen voor andere woningzoekenden. Verschillende gemeenten, waaronder Tilburg, maken al gebruik van de mogelijkheid om via maatwerk af te wijken van de kostendelersnorm. Daarom verzoeken wij het college om een gewenningsperiode van zes maanden te hanteren, alvorens gebruik te maken van de kostendelersregeling waarbij het gezamenlijk inkomen wordt beperkt en om bovendien in elk geval maatwerk toe te passen bij het hanteren van de kostendelersnorm, teneinde schrijnende en inhumane situaties te voorkomen.

Voorzitter. Hiermee eindig ik onze eerste termijn. Dank u wel.

Motie M5: Startsubsidie voor COC Werkgroep Gorinchem

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 4 november 2021;
verzoekt het college om de COC Werkgroep Gorinchem een (extra) opstartsubsidie toe te kennen van € 5.000 voor elk van de jaren 2021 en 2022 zodat het COC zich op een goede manier kan vestigen op een laagdrempelig toegankelijke plek in onze stad;
en gaat over de orde van de dag.

Jack Oostrum, PvdA

Björn Bahlmann, Stadsbelang

Ilhan Tekir, D66

Eva Dansen, SP.

Motie M6: Maatwerk bij kostendelersregeling

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 4 november 2021;
verzoekt het college:

- om een gewenningsperiode van zes maanden te hanteren alvorens gebruik te maken van de kostendelersregeling, waarbij het gezamenlijk inkomen wordt beperkt;
 - om bovendien in elk geval maatwerk toe te passen bij het hanteren van de kostendelersnorm, teneinde schrijnende en inhumane situaties te voorkomen;
- en gaat over de orde van de dag.

Jack Oostrum, PvdA
Lennert Onvlee, CDA.

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Voorzitter. Er is ons beperkte tijd gegeven per fractie voor deze begroting, dus eigenlijk ook weinig tijd voor een echte algemene beschouwing. Toch wil de ChristenUnie-SGP-fractie naast de begroting 2022 ook terugblikken op de afgelopen vier jaar. Wat heeft het Gorinchem gebracht?

Het was een bijzondere periode: van de bijna vier jaar onder deze coalitie zijn bijna twee jaar bepaald door de coronapandemie. Bij de start van de coalitie was er veel gedoe. Er zijn scherpe tegenstellingen ontstaan en de periode van digitaal vergaderen heeft daar geen goed aan gedaan, de wandelgangen werden gemist. Voor de ChristenUnie/SGP, als oppositiepartij, kwam het handelen van het college op nog grotere afstand te staan en werd het peilen van elkaars motieven in de raad enorm bemoeilijkt. Tegelijk willen we onze dank uitspreken aan de organisatie voor alles wat mogelijk is gemaakt in korte tijd en alle medewerkers die ons digitaal hebben ondersteund in ons raadswerk. Eerlijk is eerlijk: wij hebben als fractie het streamen van raadsvergaderingen in normale tijden nooit zo zien zitten, maar de afgelopen periode heeft ons daarin in het ongelijk gesteld: we zijn eigenlijk net op tijd begonnen met alles erop in te richten.

De begroting. Wij zien de begroting 2022 als een bevestiging waarvoor we bij het aantreden van dit college, bij de begroting in 2019, al hebben gewaarschuwd. Het is financieel spitsroeden lopen geworden. Het college heeft met de diverse circulaire over het algemeen meevallers ontvangen, de wind mee, en daar is ook de ChristenUnie/SGP blij mee. Maar dit college heeft ons van een solide financiële basis in 2018, waarbij buffers voor tegenslagen beschikbaar waren, in een financiële situatie gebracht waarbij toekomstige tegenslagen tot gedwongen bezuinigingen gaan leiden. Het woord 'rente' moet in ons stadhuis gefluisterd worden, anders storten alle beleidsplannen in!

Ik pak enkele hoofdlijnen. De begroting laat een forse toename zien van de schulden: van 111 miljoen euro in 2021 naar 187 miljoen in 2025, per inwoner een toename van 2.000 euro. De schuld per inwoner (in 2020 ruim 2.800 euro) zal verdubbelen in 2025. De stresstest bevestigt het spitsroeden lopen. Het voorgestelde investeringsplafond van 5 miljoen euro per jaar om voor de komende 20 jaar de opgelopen schulden te reduceren, wordt in het eerste jaar al overschreden met een voorschot op een nog te ontvangen meevaller in de jaren 2021 en 2022. Terwijl voor komende 20 jaar wel een beperking aan de komende colleges wordt opgelegd, wordt toekomstig geld vast opgemaakt. Heeft dit college niet een veel te grote financiële claim neergelegd voor toekomstige colleges? Na de versterking van de organisatie verwachten wij dat onze ambtenaren hun werk weer goed aan zouden kunnen en met plezier hun werk doen. De uitstroom blijft echter onverminderd hoog. Onze mensen zijn ons kapitaal. Maar als oppositiepartij herkennen wij de stijl van het college wel: de '13/12' uitspraak bevestigt hoe het college rekent en de coalitie te werk is gegaan. Dat heeft afgelopen vier jaar ons plezier in het raadswerk

aangetast. We willen dat beslist als ontwikkelpunt meegeven. Nu de coalitie haar meerderheid kwijt is, doordat Stadsbelang uit elkaar is gevallen, zijn we benieuwd of dat de laatste maanden tot een wat meer op brede samenwerking gerichte houding zal leiden. Naast deze kritische noot willen wij ook inhoudelijk op de begroting reageren. We kijken naar de mobiliteitsvisie. 32 miljoen euro is gereserveerd voor de eerste hoognodige verbeteringen in de infrastructuur, werk maken van betere bereikbaarheid, in de eerste stappen vooral gericht op het raster-fietsnetwerk: alle wijken snel bereikbaar en optimaal met elkaar verbonden, het verleiden van de automobilist naar de fiets door goede verbindingen. Daar staan wij achter. Jammer is dan wel dat de overdekte fietsenstalling, zeer gewaardeerd en reden voor mensen om dan toch maar de fiets te pakken, is gesneuveld.

Nieuwbouw 't Gilde is hard nodig om het technisch onderwijs verder te faciliteren. Daarnaast heeft het IAC qua concept onze steun.

Een boom voor iedereen: 50.000 euro voor 17.500 huishoudens betekent 2,80 euro per huishouden, als we goed gerekend hebben. Dat wordt dus geen boom, maar een zaadje in een zakje met een postzegel. Is dat wat het CDA voor ogen had? Het lijkt ons toch echt beter voor dat geld bomen te gaan planten in straten waar geen of weinig groen is.

Woningbouw, een thema voor ons land en onze stad. Het college vermeldt vol trots 1.000 woningen te hebben toegevoegd. Maar dat was staand beleid van eerdere colleges. Wat hebt u echt toegevoegd in deze woningnood? Wat gaan we doen voor starters, zowel in huur als koop? Dat is het thema van dit moment, dat we niet terugvinden in de begroting. Extra inspanning is nodig, want Gorinchem scoort laag op nieuwbouw bij Waarstaatjegemeente en woningen zijn ook nog gemiddeld een stuk duurder.

Het college geeft aan dat de verwachte waardestijging van woningen niet mag leiden tot verhoogde belastingdruk. Hoe wil het college dit gaan doen? We zijn ook benieuwd hoeveel kantoren er de afgelopen jaren getransformeerd zijn naar jongerenhuisvesting.

Voorzitter. In deze begroting doet het college het voorstel om de kostendekkendheid van de begraafrechten volledig in te zetten. Dat geeft namelijk meer financiële ruimte (81.000 euro) en dit college heeft elke cent nodig. Maar begraven is al duur: een stijging met niet alleen het prijsindexcijfer, maar daarbovenop nog eens twee jaar op rij 10%, is wat ons betreft echt te veel. Daarnaast is over kostendekkendheid voor begraafrechten geen raadsbesluit geweest. In de perspectiefnota bent u daar heel vaag over geweest: het onderzoek zou misschien wel / misschien niet besproken gaan worden. Op 7 juli, de dag van de perspectiefnota, is de raad geïnformeerd met een RIB, waarin het college aangeeft met een voorstel te komen, maar zonder verder debat met de raad – een principieel debat over: willen we kostendekkendheid en hoe ziet dat er dan uit? – is dit zomaar in de begroting geduwd. We hebben daarom samen met de VVD een motie, die oproept voorlopig alleen de prijsindex toe te passen, de uitkomsten van een onderzoek te delen en te bespreken en over de 2 x 10% kostenstijging eerst eens in de raad te praten.

De hondenbelasting. Ik wilde het er eerst uitstrepn, maar u had het erover, dus ik dacht: ik zal het maar laten staan! Landelijk wordt onderzocht of de hondenbelasting afgeschaft kan worden. Dat zou voor Gorinchem 168.000 euro schelen, maar ja, er lag tenslotte allang een motie voor afschaffing. Het blijft bijzonder hoe deze coalitie daar geen werk van maakt.

Right to challenge In het coalitieakkoord wordt ingezet op de gelukkige en betrokken Gorcumer. Het Right to challenge ofwel het uitdaagrecht, is dan ook een aandachtspunt. Wij zijn benieuwd wat dat nou zoal heeft opgeleverd, hoeveel daar gebruik van is gemaakt en hoe het college daarmee is omgegaan. Want het bijzondere is dat plannen uit de stad lang niet altijd op enthousiasme konden rekenen binnen de coalitie: bijvoorbeeld rondom Linge II Zuid, De Nieuwe Doelen, maar ook de plannen voor een HBO-initiatief. Het is opvallend dat de meedenkers van GO2032 pas na vragen uit de oppositie weer uitgenodigd werden. Als we het hebben over participatie en Right to challenge, zou dit eigenlijk eens geëvalueerd moeten worden: is er goed omgegaan met het traject Visie van de stad, of is dat toch te veel gekaapt door de coalitiepartijen om daar hun eigen visie in door te duwen? Dan gaan we naadloos over naar communicatie. Ondanks een behoorlijke formatie-communicatie, blijkt goed en tijdig communiceren met inwoners erg ingewikkeld. Als we kijken naar zaken waar nu juridische procedures over zijn opgestart (uitvraag De Nieuwe Doelen, Linge II Zuid en de windmolens in de RES), dan vragen wij ons af of daar in de communicatie geen zaken mis zijn gegaan. Wat ons betreft ook iets om eens te evalueren en er lessen uit te trekken.

Gorinchem is mooiste vestingstad geworden en wat ons betreft terecht. En dan te bedenken dat de wethouder aan het begin van zijn periode eigenlijk niet verder wilde met citymarketing: het moest stadsontwikkeling worden en het budget gestopt. Na wat gemopper uit de raad is dat teruggedraaid en zaak is nu om de verworven status te benutten zonder een tweede Giethoorn te worden.

Jongerenwerk. De afgelopen jaren is het jongerenwerk in Gorinchem verzorgd door de Stichting Jeugd en Jongeren Midden-Holland, voor een flink bedrag. Wij hebben geen positieve indruk van hoe deze stichting het jongerenwerk heeft gedaan en zouden graag een uitgebreide evaluatie daarvan zien. De medewerkers waren onzichtbaar in de stad, er was veel wisseling van personeel, wat het opbouwen van relaties niet bevorderde, en we zetten grote vraagtekens bij de cijfers die ons door hen zijn overlegd. Laten we zeggen dat we hopen dat de nieuwe aanbesteding vlekkelozer zal verlopen en beter jongerenwerk voor onze stad zal opleveren.

Afval en zwerfvuil: De insteek van de coalitie was een schone stad, die ook veilig is. Maar is het ook schoner geworden? De bijplaatsingen veroorzaken een grote bende met verpaupering en ongedierte op de loer. Mijn fractie is benieuwd of de inzet van de semivrijwillige schoonmaakteams uit het coalitieakkoord nog onderzocht is. In juni is nieuw beleid afgesproken, waaronder overgaan tot diftar, om zo afvaltoerisme tegen te gaan. Toch is mijn indruk dat het vooral ook wijkbewoners zelf zijn die grote dingen bij de container zetten. Weet men dat het grofvuil gratis opgehaald kan worden, door middel van duidelijke informatie bij de afvalcontainers? Om de doelstelling van 100 kg restafval in 2025 te halen, zal ook de invoering van het variabele tarief nodig zijn. In het ergste geval zou mobiel cameratoezicht wellicht ook nog een optie zijn.

Zorg. Het faciliteren van mantelzorgers is ook een punt in deze periode. We horen niet meer zoveel over zaken als 'De rode knop' en zijn benieuwd of de snelle hulp nu echt gerealiseerd is. Op de gemeentesite is wel meer te vinden, onder andere het mantelzorgcompliment. Klopt het dat de mantelzorger dit zelf moet aanvragen en diegene ook als mantelzorger geregistreerd moet staan? Dat lijkt ons een gemiste kans, want juist het mantelzorgcompliment kan nieuwe mantelzorgers in beeld brengen. Staat de

wethouder open voor een andere insteek? In het land zijn ook talloze projecten rondom mantelzorg. In sommige gemeenten krijgen mensen vouchers om gratis of tegen sterk gereduceerd tarief huishoudelijke hulp in te kopen, respijtzorg door middel van zogenaamde thuishouders: informele dagopvang door vrijwilligers, waardoor mantelzorgers een dagdeel kunnen worden ontzien. Loopt Gorinchem mee op in deze ontwikkelingen?

De RES. Er is groeiend verzet, ook in Gorinchem, tegen bijvoorbeeld windmolens. Als de juridische procedures succesvol zijn, kan dat een probleem gaan vormen voor het behalen van de doelstellingen van de energiestrategie. Tijd voor een plan B maar weer?

Samen met CDA en GroenLinks hebben we vragen gesteld over energie armoede, waarin we dat probleem willen verbinden met versnelde woningisolatie voor mensen met lage inkomens. Er valt veel besparingswinst te halen bij oude huizen. In de RREW (Regeling reductie energiegebruik woningeigenaren) zit bijna vier ton subsidie, maar er wordt enkel gesproken over de – vrijwillige – energiecoaches. Zit hier het aanknopingspunt voor mensen die in de problemen komen door de stijgende energierekening?

Ook op het Corona-gedenkteken wil ik nog even terugkomen. Zijn er al reacties gekomen op de uitvragen voor ideeën?

Tot slot de risico's. Het financieel spitsroeden lopen brengt veel risico met zich mee: tegenvallers, renteontwikkelingen, risico's in grote projecten zoals het IAC, maar ook bij de gemeenschappelijke regelingen Avres, Waardlanden en de Dienst Gezondheid & Jeugd. Wij zien de risico's als grote kapitaalgoederen vervangen moeten worden: denk aan de Lange Brug, waarin niet voorzien wordt door de meerjarenonderhoudsplannen. We dienen daarom een motie in om dit in beeld te brengen in relatie tot het investeringsplafond van 5 miljoen euro per jaar. Die motie wordt mede ingediend door VVD en CDA.

Tot slot willen we raad, college en organisatie wijsheid en zegen toewensen in de komende maanden voor de verkiezingen.

Dank u wel.

Motie M7: Begraafrechten

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 4 november 2021;
verzoekt het college:

- de uitkomsten van het onderzoek rondom de kostendekkendheid begraafplaatsen met de raad te delen en de raad de gelegenheid te bieden tot het debat en besluitvorming betreffende de wijze van kostendekkendheid aangaande de begraafplaatsen vanaf 2023 en verder;
- de raad de gelegenheid tot debat en besluitvorming t.a.v. toekomstige kostendekkendheid te bieden voorafgaande aan behandeling begroting 2023;

en gaat over de orde van de dag.

Arjo Molengraaf-Vullers, ChristenUnie/SGP
Attie Mager, VVD.

Motie M8: Maatwerk bij kostendelersregeling

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 4 november 2021;
verzoekt het college:

- een inventarisatie te maken van kapitale vervangingsinvesteringen duurder dan € 1.000.000 tot 2040 welke niet worden gedekt door een Meerjaren Onderhouds Planning, bijvoorbeeld de vervanging van de Lange Brug (wegens aanwezige betonrot);
- deze inventarisatie van kostbare vervangingen in relatie te brengen met het

investeringsplafond van € 5.000.000 per jaar en met de raad te bespreken in 2022;
- de uitkomsten van deze inventarisatie kan door het college voorzien worden van een advies;
en gaat over de orde van de dag.
Frank Barth, ChristenUnie/SGP
Evelien Hamann, Gorcum Actief
Lennert Onvlee, CDA.

De heer Onvlee: Voorzitter, De laatste begroting alweer van deze collegeperiode. We bedanken het college en ook het ambtelijk apparaat voor al het werk dat is verzet, ook zeker in deze coronatijd, en het afleveren van de begroting. Tevens een groot dankjewel naar de gehele stad, die zich kranig geweeerd heeft in deze lastige tijden.

In maart zijn er nieuwe verkiezingen en vandaag maken we de balans op van de afgelopen jaren, maar kijken we vooral met de begroting voor 2022 toch ook alweer vooruit. Het CDA ziet, proeft en voelt tot in haar haarvaten dat we meer en meer zij-aan-zij in de maatschappij moeten leven, niet tegen elkaar, maar naast elkaar, schouder aan schouder. Vorig jaar stond onze bijdrage in het teken van 'Zorg voor elkaar'. Nu gaan we een spade dieper door ook te benadrukken: hoe zorgen we voor elkaar? Wat ons betreft doen we dat zij-aan-zij. We kijken naar de verantwoordelijkheid die we met elkaar als samenleving hebben. Zijn we, nu we ruim anderhalf jaar te maken hebben met corona, nog op de goede weg en wat betekent dit alles voor onze dagelijkse werkzaamheden als raadslid en wat geven we daarbij mee aan het college?

Zij-aan-zij naar een duurzaam Gorcum en duurzaamheid is niet meer een keuze, maar noodzaak. Niet op één thema, maar randvoorwaardelijk binnen elk thema, en dat maakt het soms best lastig, maar laten we daar niet voor weglomen en onze verantwoordelijkheid hierin nemen. Als we bijvoorbeeld naar het traject van de windmolens kijken, is dit niet helemaal zij-aan-zij gegaan blijkt achteraf. Daar moeten we van leren in dit soort ingewikkelde processen. Heeft het bijvoorbeeld zin om iets te lang abstract te houden, of moeten we juist concreter en directer laten zien wat de keuzes zijn van een richting, als rentmeester de belangen afwegen en ook de noodzaak van duurzame energie onder ogen zien, juist in dit rivierengebied? En we zien ook de afhankelijkheid rond gasprijzen, wat kan leiden tot energiearmoede. We verwachten dat het college met een goed onderbouwd onderzoek komt voor het wel of niet plaatsen van windmolens. Echter, wat nog belangrijker is, is hoe dit is onderzocht, niet alleen vanachter een scherm, maar breed verkend en ook maatschappelijk onderzocht. Immers, zulke keuzes maak je niet alleen, maar met elkaar. Maar we zijn ook benieuwd naar de kant van de bedrijven. Mede op hun verzoek zijn we aan het zoeken op Avelingen en Oost. Waar is die steun nu gebleven? En als er geen windmolens wenselijk zijn, hoe gaan we dan wel met duurzame energie aan het werk? Want zoals gezegd: die noodzaak is er.

Zij-aan-zij naar een veilig Gorcum. Er zijn de afgelopen jaren flink wat stappen gezet op het gebied van veiligheid. Helaas is die inzet steeds meer nodig, ook de intensivering op ondermijning hoort daarbij. Complimenten voor onze burgemeester, het is namelijk niet altijd eenvoudig.

Op straat moet iedereen zich veilig voelen, van jong tot oud. We zijn dan ook blij dat er, zij het te selectief wat ons betreft, cameratoezicht wordt toegepast. Dit smaakt wat ons betreft dus ook naar meer: zijn er nog meer locaties op het oog? Wij horen in de stad dat er wel meer behoefte is. Maar ook de inzet op criminaliteit in de stad heeft de aandacht. Het CDA blijft zich wel zorgen maken of er nu voldoende wijkagenten zijn. Een paar jaar

geleden vroegen we ook al of er wijkboa's kunnen komen. Wat zijn hier de ervaringen mee?

Een ander punt als het gaat om veiligheid is een terugkerend thema de verkeersveiligheid. We zijn blij met de mobiliteitsvisie en met de mobiliteitsagenda, hiermee zijn zaken in gang gezet. Na jaren van vooral uitbreiding, bijvoorbeeld op Oost, is het nu de komende jaren werken aan kwalitatieve verbeteringen in de stad. En dat is er eentje van de lange adem, dat doe je niet in één raadsperiode. We doen daarbij vandaag graag nog een suggestie voor het structureel bewaakt fietsparkeren. In de raad is afgesproken te komen met een plan en de suggestie die we doen is bewaakt fietsparkeren te realiseren in de uitbreiding van Kweeklust. Qua ruimte en als beveiliging heb je hiermee twee vliegen in één klap. We hopen dat het college deze suggestie wil meenemen bij het maken van de plannen.

Zij-aan-zij in de maatschappij. We zijn met elkaar verantwoordelijk voor de stad. En, zo las ik ergens, ouderen leveren een bijdrage aan onze samenleving, niet ondanks het feit dat ze oud worden, maar juist omdat ze oud worden. Laten we ook van hen leren. Ze helpen ons bij uitstek te oefenen in de omgang met de imperfectie van het leven en de kunst van het loslaten. De waardigheid van ouderen vereist dat we naar hen omzien en ook naar hen opzien. Laten we dat beide doen en bijvoorbeeld voorkomen dat ze vereenzamen door iedereen in de samenleving te blijven betrekken. Een mooi project de afgelopen jaren is bijvoorbeeld Senioren Fit. Dat geldt net zo goed voor de nieuwe generaties. Laten we van elkaar leren.

We lichten vier belangrijke punten toe als het gaat om zij-aan-zij in de maatschappij. Verenigingen zijn bij uitstek de motor van de samenleving. Een goede actie is het werven van vrijwilligers. Maar ook de financiële ondersteuning is nodig geweest en blijven op juiste schaal nodig. Heeft het college al zicht op het resultaat om meer vrijwilligers te werven voor verenigingen?

Jongerenwerk. We zitten momenteel volop in de aanbesteding van het jongerenwerk. Wat betreft het CDA hopen we op een partij met meer beleving en betrokkenheid, een partner die midden in de samenleving staat en samenwerkt met partners. Juist binnen deze doelgroep is veel winst te behalen voor de toekomst. Is het college zich ook bewust van deze noodzaak?

Een proactief vluchtelingenbeleid, samen thuis, samen elkaar helpen. We zijn dankbaar voor organisaties zoals KLIK. We wensen hen heel veel wijsheid en succes toe om de vluchtelingen zich thuis te laten voelen. Maar we verwachten ook van het college continu proactief te zijn op dit thema, niet alleen voor de noodsituatie, maar ook voor de langere termijn.

Tot slot dienen we, mede namens Stadsbelang, ChristenUnie/SGP en D66 graag een motie in om een of meerdere "vergeet me niet routes" aan te leggen, dit met als doel de openbare ruimte zodanig in te richten dat mensen met een lichte vorm van dementie geholpen worden de weg naar huis of bijvoorbeeld de winkel te helpen (terug)vinden..

- Financieel. Corona heeft financieel gelukkig minder gedaan dan we van tevoren hebben ingeschat. Maar tegelijkertijd zijn we er ook nog niet. Immers, corona is nog in ons midden. Belangrijk is dat we oog houden voor elkaar. Dat hebben we het afgelopen jaar gedaan door bijvoorbeeld de ondernemers te helpen en de verenigingen overeind te houden door geen huur te heffen. Maar hoe ziet 2022 eruit? We willen het college

meegeven in contact te blijven met de specifieke doelgroepen die hard geraakt zijn. Wij horen goede verhalen over die contacten en ondersteuning, blijf dit dus doen! Zij-aan-zij de ondernemers helpen daar waar het kan en de stad op een verantwoorde manier de crisis uit investeren.

Cultuur. Eerlijk is eerlijk voorzitter, dit hadden we graag positiever willen benoemen. En ja, er is een cultuurvisie, maar nee, er is nog geen plan voor een groot podium. We zitten helaas nog steeds in de voorbereidingen en we snappen dat dit nu Europees moet, maar had het niet anders gekund? We vinden het jammer dat we nog geen duidelijkheid hebben. Maar we zijn deze weg nu ingeslagen en we moeten dit traject, dat we met elkaar zijn ingeslagen, goed doorlopen. Maar laten we ook duidelijk zijn: als dit tot niks leidt, moeten we misschien met elkaar wel andere keuzes gaan maken. En over cultuur gesproken: hoe staat het met de plannen van de bibliotheek? In de planning stond immers dat we deze maand besluitvorming hierover zouden hebben in de raad.

Stedelijke vernieuwing. Het is code rood op de woningmarkt. Het aanbod is simpelweg te beperkt. Ontwikkelaars gaan snel voor de hoge winst, met als resultaat een slecht toegankelijke woningmarkt voor jonge koopstarters. Middeninkomens en senioren stromen daardoor ook onvoldoende door. Voor het welzijn van de Gorcumers en de sociale samenhang in de stad is een goed beleid nodig. landelijk én lokaal. Daarbij zijn dus niet alleen woningen nodig, maar ook goede voorzieningen in de wijken waar men op een veilige manier van A naar B kan reizen. We zien de stedelijke vernieuwing in onze stad op ons afkomen, maar doen we dat zij-aan-zij, of laten we dit op ons afkomen en gebeuren? Hebben we voldoende grip op ontwikkelaars en is het maatschappelijke middenveld voldoende betrokken? We maken ons zorgen over de samenhang en snelheid. Voorzitter, tot slot. Het CDA is ervan overtuigd dat we moeten toewerken naar een maatschappij, niet alleen, maar zij-aan-zij. We zijn positief gestemd over hoe Gorcum erbij staat, maar we zijn ook realistisch. We hebben nog wel wat stappen te zetten, want Gorcum staat nooit stil en de ontwikkelingen blijven op ons afkomen. Maar laten we in ieder geval zij-aan-zij blijven omzien naar elkaar.

Motie M9: Vergeet me niet-pad.

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 4 november 2021;
roept het college op:

om een of meerdere 'vergeet me niet routes' aan te leggen, dit met als doel de openbare ruimte zodanig in te richten dat mensen met een lichte vorm van dementie geholpen worden de weg naar huis of bijvoorbeeld de winkel te helpen (terug)vinden;
en gaat over tot de orde van de dag.

Lennert Onvlee, CDA

Björn Bahlmann, Stadsbelang

Marjo Molengraaf-Vullers, ChristenUnie/SGP

Ilhan Tekir, D66.

De heer Van Santen: Voorzitter?

De voorzitter: Geen interrupties in de eerste termijn, hadden we afgesproken.

De heer Van Santen: Nee, het is een verduidelijkingsvraag over de motie.

De voorzitter: Dat is goed.

De heer Van Santen: De vraag is simpel. Ik had namelijk eerder gezien dat er ook schriftelijke vragen waren ingediend over dit onderwerp, dus ik vroeg me even af wat daarmee nu gaat gebeuren. Want waarom dan nu die motie nog?

De heer Onvlee: Ik snap uw vraag en laat ik die maar meteen beantwoorden. Het college heeft de schriftelijke vragen gezien en gaf aan dat die beter in een motie vormgegeven kunnen worden. De schriftelijke vragen zijn daarom ingetrokken en worden nu opnieuw ingediend in de vorm van een motie.

De voorzitter: Dank u wel.

Mevrouw Dansen: Voorzitter. De Socialistische Partij vindt de bespreking van deze begroting een mooie gelegenheid om vier jaar met dit college politiek te evalueren, en dat we er niet blij van geworden zijn deze vier jaar zal duidelijk zijn. Een college dat zichzelf ooit afficheerde als het college dat een nieuwe wind zou laten waaien in Gorinchem, nou ja. Het aantreden van het nieuwe college was het enige moment dat gevraagd is aan ons om mee te denken, wij hebben toen onze ideeën en meningen gedeeld en daar overigens nooit meer iets van gehoord, sterker nog: er is ook in parallelsessies en raadsvergaderingen niet geluisterd naar wat wij vonden – een voorbeeld daarvan is de elektrische ponten –, maar helaas ook niet naar de bewoners van de stad. Dat vinden wij geen eerlijke politiek. Beter luisteren en meer democratie is dan niet aan de orde.

In de begroting is te lezen wat er allemaal niét is gedaan, bijvoorbeeld over mobiliteit. Tenslotte zei het college te willen werken aan een stad die beter bereikbaar is. Ik citeer: “Er zijn voorbereidingen voor de uitbreiding van de parkeergarage”, maar in voorbereidingen kunnen we niet parkeren. “Er worden ontwerpen gemaakt voor fase 2 van de Banneweg”, ook een citaat, maar we staan nog steeds in de file omdat er geen samenhangend mobiliteitsbeleid is. En er wordt ook gezegd: “Er is onderzoek naar de verbeteringen van fietsroutes”, maar intussen fietsen jongeren nog steeds gevaarlijk over de Haarsekades. Ook deze ambitie lijkt ons niet gehaald. Het is een reden waarom wij graag de motie van de VVD mee indienden. We vinden ook de zin, en ik citeer weer: “We zetten ambitieuze stappen voor een duurzame stad” erg mooi, maar we zien helaas niets gebeuren waar de gewone burger iets aan heeft. Ook in de stedelijke ontwikkeling heeft het college het over “plannen maken” en “voorbereiden van van alles”, maar alles wat we zien gebeuren in de stad is een uitvoering van plannen van voorgaande colleges. In de binnenstad staan ondanks mooie beloftes heel veel winkels leeg, bij cultuur kan het college alleen de gemeentelijke monumentenlijst benoemen, waar de eigenaren overigens nauwelijks bij betrokken waren. Dat is ook een proces dat in de vorige periode in gang gezet is en belangrijk erfgoed zoals dat van de Vries Robbé wordt binnenkort misschien wel platgewalst door ondoordachte nieuwbouwplannen. Ook het afvalstoffenbeleid komt aan de orde, waarbij niets verstandigers bedacht kan worden dan diftar, en dat was jaren geleden al een mislukking, waarbij uit enig spitwerk in de stukken blijkt dat het MT van Waardlanden zichzelf een forse loonsverhoging heeft gegeven.

Ik kan nog een heel tijdje zo doorgaan, maar 10 minuten is niet lang en de conclusie van de SP over vier jaar met dit college is dat, ondanks grote advertenties in de krant met schaamteloze opschepperij, de stad er niet op vooruit is gegaan en in ieder geval armer is geworden. Wij vinden overigens nergens in deze begroting, of waar dan ook, iets terug

van de toetsing van de vraag – nog steeds prominent op de website van de gemeente genoemd –: draagt wat we doen bij aan het geluk van zoveel mogelijk Gorcumers? Zou dat eigenlijk ook niet in de begroting moeten staan?

Een begroting hoort volgens ons zeker ook om geld te gaan, maar dan hebben we het over geld dat nodig is om beleid uit te voeren en Gorinchem een betere stad voor haar bewoners te maken. Helaas is er niet veel te vinden op het gebied van ruimtelijke ordening en het bouwen van betaalbare woningen. Wij vragen ons af: hoe zit het met de grexen? Het college geeft zelf aan dat deze het middel zijn tot verwezenlijking van volkshuisvesting. Dat zouden wij dan ook graag terugzien. In het kader hiervan dienen wij de motie ‘Bouw grijs, plant groen’ in, die ik zo meteen zal toelichten.

Ook vinden wij in de begroting bijzonder weinig terug over sociaal-cultureel werk. Wij zijn een beetje bang dat het college de buurt- en clubhuizen een stille dood laat sterven. Wij maken ons nog steeds zorgen om de zorg. In dat kader willen wij medicinale cannabis onder de aandacht van de raad brengen. Ik zal dat zo meteen verder toelichten, want wij willen een motie indienen betreffende de thuiskweek van medicinale cannabis voor eigen gebruik.

Afsluitend vragen wij ons af, natuurlijk, of er een fatsoenlijk financieel beleid gevoerd is en hoe de invloed van dit college op de inwoners is geweest. Hierover heb ik helaas een boeketje onplezierige conclusies:

- Het college heeft tijdens zijn regeerperiode kans gezien de lokale lasten stevig te verhogen. Voor een meerpersoonshuishouden, dat ik even als voorbeeld zal nemen, waren ze in 2018 € 715, in 2019 € 749, in 2020 € 768 en in 2021 € 805. Dat is een stijging van € 90.
- Ook de schuldenlast per inwoner is in de periode dat dit college aan de macht is geweest € 300,- meer dan toen ze begonnen.
- Investerings staan als bezit op de balans; dat vinden wij een tikje ongemakkelijk.
- B&W lijken ervan uit te gaan dat we toch wel gecompenseerd gaan worden door de overheid. Misschien is hier een nieuwsflits noodzakelijk, want ook gemeenten kunnen failliet gaan, zoals u weet.
- Geld uit 2022 inzetten voor nu is het creëren van een zwart gat voor de toekomst. Als iemand dit doet met zijn salaris, komt hij in de schuldhelpverlening.

Graag een reactie van het college op deze conclusies van de SP.

Wij hebben drie moties, die wij graag ter ondersteuning willen voorleggen aan de raad. Ten eerste de motie ‘Bouw grijs, plant groen’, waarin de SP in het kader van toekomstige bouwambities het college verzoekt beleid te maken, zodat toekomstige bouwers en projectontwikkelaars wat terugdoen voor de natuur en biodiversiteit. Denk bijvoorbeeld aan het planten van bomen, struiken en groene daken.

Ten tweede de al eerder genoemd motie ‘Gedooog thuiskweek medicinale cannabis’. Deze dienen wij in samen met D66. Mensen met bijvoorbeeld Parkinson, kanker, ALS, en nog meer akelige ziektes, hebben aangetoond baat bij het nemen van medicinale cannabis. Veel van deze patiënten zouden graag zelf de grondstof daarvoor telen, vooral ook omdat de kwaliteit die in apotheken verkrijgbaar is lang niet altijd een hele goede is. De gemeente Tilburg heeft hiervoor een goed werkend systeem en wij willen het college verzoeken te onderzoeken of zij hieraan mee willen werken.

Als laatste willen wij het college bij motie verzoeken te onderzoeken hoe het staat met de zwemvaardigheid in Gorinchem, niet alleen bij kinderen na corona en gebrek aan

zwemles, maar ook bij ouderen, volwassenen, omdat de indruk is dat die ook verbeterd zou kunnen worden. Wij vragen hier een onderzoek voor.

Hiermee beëindig ik, ruim binnen de tijd, mijn eerste termijn.

Motie M10: Bouw grijs, plant groen

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 4 november 2021;
constaterende dat:

- de biodiversiteit wereldwijd, dus ook in Nederland, volgens de deskundigen serieus is achteruit gegaan en alleen maar verslechtert.
- een achtste van alle plant- en diersoorten momenteel met acuut uitsterven bedreigd wordt;
- volgens het IPCC-rapport (en andere vergelijkbare, recente onderzoeken) blijkt dat we er met de klimaatverandering nog slechter voor staan dan eerder werd gedacht;
- Nederland de komende tien jaar grootse bouwambities heeft – denk hierbij alleen al aan de honderdduizenden nieuwe woningen die in de toekomst gebouwd gaan worden;
- in stedelijke gebieden met weinig groen hogere temperaturen worden gemeten dan in gebieden met minder bebouwing (daardoor worden er meer airconditioners verkocht, die de buitentemperatuur alleen maar verder verhogen);
- groen en biodiversiteit niet alleen de temperatuur reguleert, maar ook goed is voor schone lucht, fris water, gezonde bodemkwaliteit en de bestuiving van gewassen;
- Gorinchem geen uitzonderlijke positie heeft op het gebied van biodiversiteit en in de toekomst veel gaat bouwen;

overwegende dat:

- het uitsterven van plant- en diersoorten zo snel gaat, dat het ook de mensheid in gevaar brengt – denk aan trage hernieuwingen van hulpbronnen (in de natuur aanwezige stoffen die van economisch nut kunnen zijn en onmisbaar voor de levenskwaliteit), lagere voedselproductie door verminderde bestuiving, problemen met klimaatregulatie en de afname van waterkwaliteit door verstoorde ecosystemen;
- het betrekkelijk simpel is om op lokaal niveau bij te dragen aan de biodiversiteit door een rijke en gevarieerde flora te realiseren, zodat ecosystemen de kans krijgen om te herstellen;
- het best wel logisch is dat we wat terugdoen voor de natuur wanneer we deze belasten;
- Gorinchem toekomstbestendig, mooi en aantrekkelijk wil blijven voor de vele generaties na ons; verzoekt het college:
- om beleid te maken zodat toekomstige bouwers en projectontwikkelaars* ook wat terugdoen voor de natuur en biodiversiteit – denk bijvoorbeeld aan het planten van bomen, struikgewas,
- tuintjes, plantsoenen of aan het aanleggen van groene daken en muren (of zo creatief en gevarieerd als je maar kan bedenken);
- om het goede voorbeeld te geven door groen te planten wanneer er grijs gebouwd wordt; en gaat over tot de orde van de dag.

** Bij nieuwe gebouwen of het zodanig aanpassen van een bestaand gebouw dat het van invloed is op de leefomgeving, zoals een toename van het aantal inwoners op hetzelfde aantal vierkante meters.*

Eva Dansen, SP.

Motie M11: Gedoog thuisweek medicinale cannabis

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 4 november 2021;
constaterende dat:

- medicinale cannabis bewezen effectief blijkt voor de verlichting of pijnbestrijding van verschillende ziekten of aandoeningen zoals MS, de ziekte van Parkinson, epilepsie, kanker, de ziekte van Crohn, psoriasis, ALS of Huntington;
- medicinale cannabis sinds 2018 niet meer wordt vergoed vanuit het basispakket – daardoor is de aanschaf van medicinale cannabis bij een apotheek of coffeeshop voor veel mensen te kostbaar;
- er diverse geluiden zijn van patiënten die aangeven dat de cannabis van de apotheek niet afdoende werkt ten opzichte van zelfkweek;
- medicinale cannabis veel stress met zich meebrengt voor deze groep mensen die afhankelijk is van medicinale cannabis: het risico om onnodig gecriminaliseerd te worden, is altijd daar, daardoor raken mensen met serieuze gezondheidsklachten nog verder in de knel;

- de gemeente Tilburg een goedwerkend systeem heeft bedacht rondom de thuiskweek van medicinale cannabis, dat sinds 2016 van kracht is;

<https://nos.nl/artikel/2131784-tilburg-staat-kweken-medicinale-cannabis-toe>

overwegende dat:

- patiënten die baat hebben bij medicinale cannabis onnodig lijden door de huidige regelgeving;
- het onwenselijk is dat deze groep mensen onterecht als crimineel kunnen worden behandeld;
- de gemeente Gorinchem naar een goede, werkende oplossing wil zoeken voor haar inwoners;
- medicinale cannabis een prangend onderwerp is dat in vele andere gemeenten leeft

verzoekt het college:

- om de landelijke politiek op te roepen om helder beleid te maken rondom medicinale cannabis en dit los te koppelen van recreatieve cannabis;
- gedoogsteun (in samenwerking met de lokale driehoek) voor de zelfkweek van maximaal vijf planten voor de mensen in de gemeente Gorinchem die voor verlichting van hun medische klachten afhankelijk zijn van medicinale cannabis;
- dit om te voorkomen dat medicinale cannabis ten onrechte gecriminaliseerd wordt, met alle gevolgen van dien;
- deze vorm van gedogen kan volgens de afspraken die PGMCG (Stichting Patiënten Groep Medicaal Cannabis Gebruikers) al eerder met de gemeente Tilburg heeft gemaakt;
- deze voorwaarden zijn als volgt:
 - o U mag niet meer dan vijf planten in uw woning telen;
 - o Deze planten mogen niet groter dan drie meter zijn;
 - o U dient te beschikken over een medische verklaring van een BIG-geregistreerde zorgverlener omtrent de noodzaak van het cannabisgebruik. De verklaring van de BIG-geregistreerde zorgverlener moet ondertekend zijn en zijn voorzien van een dagtekening, waarbij de verklaring niet ouder dan 5 jaar mag zijn;
 - o U dient zorg te dragen voor een brandveilige woning;
 - o U dient zorg te dragen voor een veilige en legale elektriciteitsvoorziening voor wat betreft de lamp(en) die u voor deze planten gebruikt;
 - o De cannabis strikt voor eigen gebruik is;
 - o Verkoop aan derden niet is toegestaan;
 - o Beroeps -of bedrijfsmatig handelen is niet toegestaan;
 - o De teler moet meerderjarig zijn.

<https://www.pgmcg.nl/medicinale-thuiskweek/>

en gaat over tot de orde van de dag.

Eva Dansen, SP

Ilhan Tekir, D66.

Motie M12: Bevorderen zwemvaardigheid, oftewel: iedereen een zwemdiploma

De raad van de gemeente Gorinchem,

in vergadering bijeen op donderdag 4 november 2021;

constaterende dat:

- Gorinchem waterrijk is;
- er door de lockdown mogelijk een achterstand is gekomen in het aantal kinderen dat zwemles heeft gehad;
- er ook volwassenen in onze gemeente zijn met zeer beperkte zwemvaardigheden;
- overwegende dat:
- kinderen met een niet-westerse achtergrond en/of kinderen van ouders met een laag inkomen over het algemeen minder vaak een zwemdiploma behalen in Nederland dan kinderen van ouders met een relatief hoog inkomen en/of een Nederlandse achtergrond;
- het ook voor volwassenen van belang is om te beschikken over voldoende zwemvaardigheden;
- het van belang is om informatie te verzamelen over beschikking van voldoende zwemvaardigheden;

roept het college op om:

- een onderzoek in te stellen naar de zwemvaardigheid van kinderen en volwassenen in onze gemeente en de resultaten hiervan uiterlijk december 2021 terug te koppelen aan de raad; in dit onderzoek in ieder geval de volgende punten te onderzoeken:
 - o hoe het komt dat er kinderen en volwassenen zijn die geen zwemdiploma hebben in onze gemeente

o hoe kunnen we deze kinderen en volwassenen helpen om toch een zwemdiploma te behalen?
en gaat over tot de orde van de dag.
Eva Dansen, SP.

De heer Tekir: Voorzitter. De algemene beschouwingen vormen doorgaans hét moment om allerhande zaken aan de kaak te stellen. De fractie van D66 kiest er vandaag bewust voor om dat niet te doen. We willen namelijk één crisis in het bijzonder uitlichten. En dan heb ik het niet over de coronacrisis. Nee, ik wil vandaag een algemene beschouwing geven op de woningcrisis. Een crisis die niet alleen tot gevolg heeft dat mensen geen eigen woning meer kunnen bemachtigen, maar ook een crisis die mensen bedreigt in zelfbeschikking, zelfontplooiing en überhaupt zelfstandig kunnen leven. Neem bijvoorbeeld die ene buurjongen die het liefst uit huis wil, maar niet aan een starterswoning kan komen. Of een jong stel, dat ‘te veel’ verdient voor de sociale huur, maar te weinig om een eigen woning te kopen. Maar denk ook aan de alleenstaande moeder, die na een echtscheiding radeloos op zoek is naar een nieuw dak boven het hoofd. En zo kan ik nog wel even doorgaan. Er gaat haast geen dag meer voorbij dat we niet worden geconfronteerd met dergelijke voorbeelden. Ook Gorinchem ontkomt helaas niet aan de gevolgen van de woningcrisis. Het tekort aan betaalbare woningen blijkt alleen al uit het feit dat een gemiddelde woning in Gorinchem dit jaar een slordige vier ton kost, een stijging van liefst 17% ten opzichte van het jaar ervoor, volgens de NVM. En ook de sociale huur is niet rooskleurig: de gemiddelde wachttijd bij POORT6 bedraagt volgens het laatste jaarverslag zo’n zes jaar. Ik heb zelfs begrepen dat het tegenwoordig eerder regel dan uitzondering is dat honderden mensen reageren op een vrijgekomen huurwoning, en vaak dezelfde dag al!

Is het dan alleen maar kommer en kwel? Nee, wat D66 betreft niet. De urgentie om deze crisis te lijf te gaan lijkt gelukkig te groeien. Zo roept het kabinet op om de bouw van woningen te versnellen: dat gaat om bijna 1 miljoen woningen over heel Nederland tot en met 2030. Ook de provincie heeft inmiddels de toegestane groei voor onze regio opgekrikt naar ruim 3000 woningen. Al met al positieve ontwikkelingen, maar waar we wat D66 betreft wel maximaal bij moeten aansluiten. D66 neemt de oproep van het kabinet graag ter harte en daarom dienen we vandaag samen met Democraten Gorinchem en PvdA een motie in om te onderzoeken hoe we de reeds geplande woningbouw kunnen versnellen, met daarbij de nadrukkelijke wens om out of the box te denken. Bijvoorbeeld het schrappen van bureaucratische procedures, verkorten van aanbestedingsprocessen of flexibele bouw mogelijkheden. Laten we daarin de eigenzinnigheid van Gorinchem opzoeken. Alles is denkbaar, zodat de raad een breed instrumentarium aangereikt krijgt en hier keuzes in kan maken. Wij geloven namelijk niet dat er één enkele remedie bestaat om deze woningcrisis te lijf te gaan. Het zal een breed pallet van instrumenten zijn die ieder een deeloplossing bieden. De motie roept verder op om potentiële kansrijke bouwlocaties aan te wijzen, waar nu weliswaar nog geen programmering voor is, maar die misschien wel te overwegen is. Dat zou kunnen gaan om nieuwe gronduitgiftes, maar ook om nieuwe transformatiemogelijkheden. Geen enkele kans mag wat ons betreft onbenut blijven. De indieners zijn zich ervan bewust dat deze – laten we zeggen – huiswerkopdracht vraagt om ambtelijke capaciteit en middelen. Het verzoek is om dat

ook inzichtelijk te maken, uiterlijk voor de behandeling van de perspectiefnota 2023, zodat de uitkomsten daarin betrokken kunnen worden.

D66 dient vandaag een vijftal moties mede in, en die zal ik even kort de revue laten passeren. Dat gaat in de eerste plaats om de motie ‘Allermooiste vestingstad’, die eerder door Democraten Gorinchem is ingediend. Dit predicaat verdient wat D66 betreft een impuls, die we maximaal moeten verzilveren. Veel te lang is de vesting een knap bewaard geheim gebleven. Nu we eindelijk de erkenning hebben, mogen we ook maximaal inzetten op het verzilveren ervan.

Dan dienen we natuurlijk ook de motie van de PvdA mee in waarmee we het COC een opstartsubsidie willen verlenen. Als Regenbooggemeente voegt D66 hiermee graag daad bij woord. En we spreken meteen ook onze erkenning uit richting de vrijwilligers van het COC Gorinchem. We vinden het tegelijkertijd wel jammer dat hier een motie voor nodig is, aangezien het COC al een basissubsidie ontvangt. We dagen het college uit om in het vervolg de basissubsidie passend te maken op de plannen van het COC, zodat er niet weer een financieel gat ontstaat.

Een andere, zeer sympathieke motie die we mee-indienen is de oproep van het CDA om één of meerdere ‘Vergeet me niet paden’ te realiseren. Als we daarmee inwoners met een lichte dementie kunnen helpen om de weg naar huis weer terug te vinden, dan doen we dat graag. Het is een mooie invulling van een toegankelijke stad, die we als ambitie ongetwijfeld allemaal nastreven.

Verder dienen we de motie van GroenLinks om de overlast door houtrook terug te dringen mee in. En hoewel we hiermee een deel van ons kersverse verkiezingsprogramma overbodig maken, zijn we blij dat we hier vandaag een knoop in kunnen doorhakken. Houtrook is voor steeds meer inwoners – letterlijk – een doorn in het oog en komt bovendien de luchtkwaliteit niet ten goede. Moet je het dan meteen verbieden? Nee, wat D66 betreft kiezen we voor de weg van voorlichting, communicatie en verleiding. En dat is precies waar deze motie toe oproept, en daarmee ondersteunt D66 de woorden die de heer Van Breemen zo dadelijk zal uitspreken.

Een vijfde motie die D66 vandaag mee indient is de motie van de SP om de thuisweek van medicinale cannabis te gedogen. We snappen dat hier haken en ogen aan zitten, maar de ervaring in andere gemeenten leert dat een zeer kwetsbare groep hiermee geholpen kan worden. En als we de pijn van een – gelukkig – beperkte groep gebruikers hiermee kunnen verlichten, dan vinden we gedogen een poging waard.

Dank u wel.

Motie M13: Versnel de woningbouw

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 4 november 2021;
verzoekt het college:

- te onderzoeken hoe het reeds geplande woningbouwprogramma versneld uitgevoerd kan worden;
- daarbij ook potentiële kansrijke (bouw)locaties aan te wijzen, waar nu nog niets op is geprogrammeerd;
- hierover te rapporteren aan de gemeenteraad voor de behandeling van de perspectiefnota 2023 en daarbij ook inzichtelijk te maken welke capaciteit c.q. middelen hiervoor benodigd zijn.

en gaan over tot de orde van de dag.

Ilhan Tekir, D66

Laura Pellikaan, Democraten Gorinchem

De heer Van Breemen: Voorzitter. De laatste algemene beschouwingen van een raadsperiode zijn toch altijd een beetje bijzonder. Behalve dat er een begroting voor het volgende jaar wordt opgesteld, is het ook tijd om het rapport op te maken van de coalitie en te kijken of het college haar ambities van vier jaar geleden in daden heeft kunnen omzetten.

Het eerste wat dan opvalt, en waar verrassend weinig over gezegd wordt, is dat de coalitie inmiddels geen meerderheid meer heeft. Daar is, behalve door mevrouw Molengraaf, nog niet over gerept en het is best een betekenisvolle ontwikkeling. Ik weet nog wat er gebeurde toen het vier jaar geleden de vorige coalitie overkwam. GroenLinks is dan ook heel benieuwd hoe het college en de coalitiepartijen tegen deze ontwikkeling aankijken. Het is jammer dat het college de beleidsarme perspectiefnota niet heeft weten om te zetten in een beleidsarme begroting. Waar in juli nog terughoudendheid was omdat het onzeker was welke economische effecten de coronacrisis zou hebben, kiest het college er in deze begroting voor om, nu de effecten economisch mee lijken te vallen, weer flink uit te gaan geven. En ja, de weerstandsratio staat op een fors hoog niveau, maar dat is wel allemaal incidenteel geld. Als je kijkt naar de structurele financiële ruimte, dan is die eigenlijk niet zo heel breed. En dan zijn sommige kostenposten nog niet eens ingeboekt. Sterker nog, het college gaat nu putten uit eventueel geprojecteerde begrotingssaldi, waarvan je eerst maar eens moet zien waar te maken dat je ze haalt. Dat moet omdat anders allerlei investeringen geen doorgang kunnen vinden. Oftewel, het college wurmt zich onder zijn eigen opgelegde investeringsplafond uit door investeringen niet meerjarig af te schrijven, maar betaalt ze nu in één keer uit nog niet gerealiseerde begrotingsoverschotten om toch haar zin te krijgen. Én als klap op de vuurpijl – en sommigen duiden dat als: de volgende raad heeft wat te kiezen – mag de volgende raad bij de komende perspectiefnota allemaal met leuke bestemmingen komen om het overschot dat ontstaat van de weerstandsratio af te romen tot 2,0.

Het lijkt allemaal niet op te kunnen, maar dat is natuurlijk wel met allerlei begrotingstechnische omwegen. Het doet GroenLinks angstvallig terugdenken aan de hoogtijdagen van een bepaalde bestuurscultuur, waarin buitenzwembaden bekostigd werden van geprojecteerde winsten van grexen en de raad handenvol moties kon indienen omdat er miljoenen over waren, dus allemaal leuke ideeetjes. GroenLinks was juist zo blij dat we in Gorinchem afscheid hadden genomen van die bestuurscultuur, die ons in de kredietcrisis zoveel ellende heeft gebracht. Hopelijk gaan we die kant nu niet weer op!

Beleidsmatig is het college erg content met deze begroting. Zo schrijft het dat er overgegaan wordt van organisatieontwikkeling naar ontwikkelende organisatie. Dat mag ook wel na al die tijd én na al het geld dat hier al in gestoken is. En het was immers een speerpunt van deze coalitie: een nieuwe bestuurscultuur, meer dialoog, meer samen, meer inspraak. Intern, dus in het samenspel in de raad en tussen raad en college, is dat jammerlijk mislukt, en ook in de organisatie lijkt het steeds maar niet te lukken. Men is al vier jaar bezig met ontwikkeling van de organisatie, en om eerlijk te zijn: als raadslid en als inwoner is het effect daarvan tamelijk onzichtbaar. Omslag kost natuurlijk tijd, maar dat kun je niet steeds maar weer als argument blijven gebruiken. Daarbij denken we dat kekke termen als ‘brievenwasserette’ introduceren niet de oplossing gaan bieden.

Tot slot over de organisatie nog de bereikbaarheid. Trots stelt het college dat de gemeente 24/7 bereikbaar is met bijvoorbeeld de fixi-app. Maar dat vraagt dus allereerst al dat je een app installeert en vervolgens reageert de gemeente soms enkele dagen tot weken later en de antwoorden die je krijgt zijn soms tenenkrommend. Probeer bijvoorbeeld voor de grap maar eens een melding te doen over bijgeplaatst afval of overlast van ratten. Dan krijg je als antwoord dat je melding is doorgezet naar Waardlanden of POORT6. “En daarmee is uw melding afgehandeld.” Maar buiten je raam rennen de ratten nog vrolijk over de bijgeplaatste kasten en zakken vuil. Als dat nu de 24/7 dienstverlening is die je wilt nastreven...

Een ander speerpunt van dit college was duurzaamheid. Zoals wij al vaker aangegeven hebben, vindt GroenLinks het onbestaanbaar dat het college aan de ene kant haar mond vol heeft van mooie ambities op het gebied van energietransitie, warmtetransitie en klimaatadaptatie, maar dat er aan de andere kant geen cent voor wordt opgenomen in de begroting. Want het Rijk moet eerst maar eens over de brug komen, wordt er dan gezegd, terwijl dit op het gebied van duurzaamheid de meest ingrijpende beleidsstukken in jaren zullen zijn.

Voorzitter. Alle ogen zijn nu gericht op Glasgow, waar ongetwijfeld de Parijse Klimaatakkoorden zullen worden aangescherpt. Iedereen voelt de urgentie van klimaatmaatregelen en dan is het voor GroenLinks echt niet uit te leggen dat we in Gorinchem allerlei mooie dingen op papier zetten, maar vervolgens geen daad bij het woord voegen. Want als straks het Rijk inderdaad over de brug komt en om een lokale bijdrage vraagt, dan staat dat even niet in onze begroting. Dat is beschamend!

Op het gebied van duurzaamheid, in dit geval schone lucht, willen wij deze algemene beschouwingen graag onze enige motie indienen. Steeds vaker hoor je in de samenleving geluiden om de overlast van houtstook en houtrook aan te pakken. Dat heeft natuurlijk te maken met duurzaamheidsaspecten, maar ook bijvoorbeeld longpatiënten ervaren veel overlast van rook van houtkachels. Er zit Europese regelgeving aan te komen en landelijk is er helemaal geen regelgeving, dus dan maar lokaal. Helemaal verbieden vinden wij een heel aantal stappen te ver gaan, maar wat GroenLinks betreft zou het een goede zaak zijn om lokaal hier wel aandacht aan te besteden. Dit kan enerzijds door voorlichting, bijvoorbeeld over hoe je verantwoord stookt of bij welk weertype je beter niet kunt stoken. Tevens kun je beleid voor houtstook opnemen in de omgevingsvisie. En er kan en moet serieus werk gemaakt worden, bijvoorbeeld in samenwerking met de GGD, van meldingen van houtrookoverlast. Daarom hebben wij een motie voorbereid die mede ingediend wordt door D66, zoals de heer Tekir al zei.

Een ander punt dat geld gaat kosten, maar waar geen geld voor gereserveerd was, zijn de meekoppelkansen bij de dijkversterking. Tot onze verbazing kregen we dinsdag een RIB, met daarin de aanmoediging van het college om een amendement in te gaan dienen op haar eigen begroting. Is dat niet een beetje vreemd? Was een raadsvoorstel hierover niet chiquer geweest? Want het college schat nu in wat allemaal kansrijk of leuk is, wij hebben geen idee en het college zegt: dien maar een amendement in, dat is een goed idee. Wij vinden dat een hele gekke gang van zaken. Ik wil hierop graag een toelichting vragen van het college.

Zo kunnen we nog best wat punten opnoemen, waarover vooral veel gepraat is of papier geproduceerd, maar waar de woorden niet in daden worden omgezet, of waarvan de

effecten pas na deze raadsperiode zichtbaar gaan worden. De tijd is te kort om alles langs te lopen, daarom een korte selectie. In het coalitieakkoord wordt bijvoorbeeld gezegd dat cultuur geen sluitpost mag zijn. Maar na vier jaar deze coalitie heeft de bibliotheek nog steeds geen uitzicht op een betaalbare huisvesting, zijn allerlei leuke proefballonnetjes als de cultuurpassage een stille dood gestorven en duwt het college de hete aardappel van De Nieuwe Doelen nog maar weer een stukje voor zich uit. Of Citymarketing. Het eerste wat de wethouder deed toen hij aantrad was ongeveer deze organisatie bijna de nek omdraaien. En nu, vier jaar later, zit die organisatie nog steeds met een taakstelling die ze steeds niet haalt en moet het college dat jaarlijks repareren. En dat terwijl de gemeente de mond vol heeft van toerisme en stadspromotie en we de mooiste vestingstad en onderdeel van UNESCO Werelderfgoed zijn geworden.

Nog iets anders dat maar niet van de grond lijkt te komen is de bewaakte fietsenstalling. Na een proef dreigde het college de stalling te gaan sluiten. Op aandringen van de raad bleef hij toen open, maar alleen op zaterdagmiddag. En tot onze verbazing, ondanks dat het in het mobiliteitsplan staat, sloot ook die fietsenstalling weer en is die nu verhuisd naar... buiten, en je kunt er je elektrische fiets niet opladen. Wat is daar misgegaan?

Ten slotte willen we graag nog even stilstaan bij het thema AZC. Ook dat is iets dat wat GroenLinks betreft niet de schoonheidsprijs verdient. Eerst wordt luid geroepen dat we onze beurt gehad hebben, dat we het écht niet meer gaan doen en dat het COA zijn hand overspeeld heeft. Maar gelukkig bleek dat allemaal minder hard, toen de nood echt hoog bleek. 300 mensen hebben daarom nu al bijna twee weken onderdak in Gorinchem. Maar het COA gaf dinsdag aan dat er nog een piek in hun bezetting komt en dat de nood dus onverminderd hoog is. GroenLinks vraagt zich oprecht af of het college nog steeds zo overtuigd is van het feit dat het COA echt niet met een verzoek tot verlenging gaat komen. En stel dat het toch komt, blijft het college dan zo onvermurwbaar als het was? Die mensen moeten en zullen vertrekken, ook als er elders geen duurzame woonplek voor hen is? Wij zijn benieuwd

Voorzitter, afsluitend. GroenLinks is niet erg onder de indruk van deze begroting, dat bleek wel. Er wordt flink uitgegeven, maar zichtbaar resultaat blijft uit. Hete hangijzers worden vooruit geschoven en lijken maar niet opgelost te worden. Ambities worden opgeschreven, maar niet in daden omgezet. Het is jammer dat het vijfde werkwoord dat in het Gorcums Akkoord is beschreven, 'waarmaken', toch niet lijkt te gaan lukken.

Motie M14: Beperk overlast rook houtkachels

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 4 november 2021;
verzoekt het college:

roept het college op werk te maken van het terugdringen van overlast door rook van houtkachels en houtstook, door:

1. meer aandacht voor communicatie over stoken van hout op bijvoorbeeld de website van de gemeente, indien mogelijk aangevuld met een 'stookalarm' als de weersomstandigheden houtstook onwenselijk maken (bijv. bij mist);
 2. aandacht in de omgevingsvisie voor overlast als gevolg van houtrook;
 3. serieuze afhandeling van meldingen die binnenkomen over overlast door houtrook;
- en gaat over tot de orde van de dag.

Rutger van Breemen, GroenLinks
Ilhan Tekir, D66.

Mevrouw Hamann: Voorzitter. De laatste begroting en algemene beschouwingen van deze raadsperiode. Hoe staan we ervoor? Zijn er nog kansen en mogelijkheden voor een nieuwe coalitie na de verkiezingen in maart volgend jaar, nu de schuld weer oploopt naar een niveau waarbij de provincie toentertijd ingreep? De directeur van de Nederlandsche Bank kondigt een rentestijging aan en de inflatie is nu al 2,7 procent. Komen we dan weer op het strafbankje terecht? Ik hoor de coalitiepartners telkens zeggen: inderdaad grote schulden, maar er staan investeringen tegenover. Ja, zeggen wij dan, maar ooit zul je ze moeten betalen, er is nog geen steen gelegd en we zitten nu al aan een investeringsplafond. Wij vinden dit zorgwekkend voor de toekomst, voor de generaties na ons. Onze vraag hierover is: kan de wethouder uitleggen wat op korte termijn, bijvoorbeeld vijf jaar, de effecten zijn per procent rentestijging en wat voor gevolgen dat heeft voor het investeringsplafond? Het gaat om de keuzes die we maken. Wat is er de afgelopen vier jaar wel gedaan en wat niet? Bij het lezen van de cijfers blijven die gedachten op de achtergrond prikken. Onnodig om telkens in herhaling te vallen; wel hele grote investeringen, maar regulier onderhoud ‘schoon-heel-veilig’ blijft achter. We hebben het zo vaak gezegd. Wel praten over participatie, maar inwoners voelen zich niet gehoord of begrepen. Dat blijkt bijvoorbeeld ook uit het recent gehouden burgerwaarderingsonderzoek. Gildewijk en Haarwijk zijn aandachtspunten, blijkt daaruit, en de bewoners van de binnenstad missen eigenlijk ieder contact met de gemeente. Er is al jaren geen klankbordgroep binnenstad meer. Eigenlijk mist hier een overkoepelende Belangenorganisatie Binnen

stad, zoals de Lingewijk die bijvoorbeeld wel heeft. Wat gaat het college hieraan doen? De Jongerenraad, ook zoiets dat vier jaar is blijven liggen.

Om te resumeren heb ik het grote boek van GO32 er maar eens bij gepakt. Deze verzameling ambities vormde immers de basis van het huidige coalitieakkoord. Let wel: GO32 zijn ambities voor de langere termijn. Het gaat dus niet om afvinken van krentjes uit de pap, maar dat is wel gebeurd. Ik noem maar even wat, bijvoorbeeld, heel willekeurig, zonder enige vorm van beleid, tiny houses, in weilanden nota bene en hele grote investeringen in elektrische veerboten en een IAC, maar de bereikbaarheid van de stad – voor de hele stad met stip op nr. 1 – is niet verbeterd. Er ligt nu wel een mobiliteitsvisie, met heel veel nieuwe bruggen, maar daar is helemaal geen geld meer voor. Het onderhoud aan de bestaande infrastructuur is echter zorgwekkend. Ik noem bijvoorbeeld de fietspaden langs de Nieuwe Hoven nog maar eens, een levensgevaarlijk maanlandschap daar, waar de ouderen op hun elektrische fietsen links en rechts slingerend overheen crossen. Wordt het niet eens tijd om die platanen daar te vervangen door inheemse bomen, die dieper wortelen? Dan ben je van dat probleem af. En hoe is het eigenlijk met de herinrichting van de Nieuwe Hoven? En de Lange Brug, nog zo één, daar zit betonrot in. Hoe staat het daarmee? Gorcum Actief is daarom mede-indiener van de motie van CU/SGP om de kosten van dit soort grote infrastructurele werken in kaart te brengen.

Er staat ons nog heel wat te wachten. Zorgen hebben wij ook over bedrijventerrein Groote Haar op Gorinchem-Noord. In de toekomst zouden die percelen iets moeten gaan opbrengen, geld en werkgelegenheid. Maar in juni heeft de Raad van State een uitspraak gedaan over windturbines en er is een Arrest Nevele van het Europees Hof. De twee

windturbines die we daar graag wilden zijn niet rendabel en moeten groter. De organisatie die het moet realiseren zit in financiële problemen. Het grote risico voor de gemeente is eigenlijk net andersom. Als de nieuwe regelgeving hieromtrent wordt doorgezet, lopen wij het risico dat een deel van de Groote Haar niet meer bebouwd mag worden. Wij zitten dan met een hele grote strop. Die twee turbines hangen de komende vier jaar als een zwaard van Damocles boven de stad.

Voorzitter, dit roept zoveel vragen op. Hier komen ze: 1: Is de motie ‘Windmolen-vrij dichtbij’, oftewel de 500-metermotie, hier van kracht? 2: Welke invloed hebben de uitspraak van de Raad van State en het Arrest van Nevele volgens het college op dit project? 3: Had de aanschaf van de turbines Europees moeten worden aanbesteed? 4: Zijn er bezwaren tegen deze turbines ingediend, die vertragend werken waardoor een Europese subsidie kan worden misgelopen? 5: Zijn de percelen van bedrijventerrein Groote Haar nog wel te verkopen, als hier straks twee turbines staan? Met de kennis van toen leken de windturbines op Gorinchem-Noord een goed plan, maar nu denken wij dat dit catastrofale gevolgen kan hebben voor de financiën van de gemeente op termijn. De kosten van dit bedrijventerrein drukken immers al heel veel jaren heel zwaar op onze begrotingen. De uitgifte van de gronden is van groot belang.

Groen. Voorzitter, groenbeleid, Operatie Steenbreek, Natuurcentrum, biodiversiteit, het ligt ons allemaal na aan het hart. Vier jaar geleden bespraken we een rapport van bureau Waardenburg over ecologische verbindingzones en zo meer. We wilden graag de groenste stad worden. Wat is daarmee gebeurd? Voor zover wij kunnen overzien is er geen uitvoering gegeven aan de destijds geformuleerde voornemens. Gorcum Actief is nu mede-indiener van de motie ‘Tiny gardens’, samen met Stadsbelang. Maar het gaat verder. De stichting Gorcum Natuurlijk Groen heeft een nieuw bestuur, dat werk wil maken van de Stapstenen en de ecologische verbindingzones. Ook zijn er veel andere plannen. Hoe ziet het college de samenwerking met deze stichting en hoe kan dat werk een impuls krijgen? Er ligt bijvoorbeeld een braakliggend terreintje in de Gildenwijk, de voormalige speeltuin De Ridderburg. Is dat geen mooie locatie voor een heemtuin, of vlindertuin, of geschikt als uitvalsbasis voor deze stichting? Het is maar een idee.

Cultuur. Ten slotte, voorzitter, zien we dat de culturele sector, mede door corona, een flinke knauw heeft gekregen. De overheid heeft geholpen met steunpakketten. Maar ik wil vooral de mensen die in de culturele sector werken bedanken voor wat wél gelukt is in deze moeilijke tijd. Musea, jawel twee, de theaters Peeriscoop en Nieuwe Doelen, zijn voor zover mogelijk dankzij hun inspanningen wel opengegaan. Geen sinecure. Ook op gebied van het cultureel erfgoed kunnen we toch nog stappen maken met de zogenoemde meekoppelkansen. Door de dijkversterking van het tracé Waardenburg-Gorinchem ontstaat de unieke kans om in samenwerking met de Graaf Reinald Alliantie enkele investeringen te doen aan vestingwerken en in de Woelse Waard. De Ravelijn maakt deel uit van het linielandschap, maar kan veel beter zichtbaar en beleefbaar worden door genoemde investering en zal Gorinchem zeker ten goede komen. Deze kans willen wij niet laten lopen. Even ter herinnering: bij de behandeling van de perspectiefnota in juni dit jaar hebben we reeds aangekondigd dat we hier graag werk van willen maken. Daarvoor is een motie ingediend, die raadsbreed is aangenomen, dus het is ook een beetje een opdracht van de raad, denk ik zo. De Woelse Waard is een prachtig natuurgebied en vogelbroedlocatie direct ten oosten van de stad. Velen wandelen en recreëren dagelijks in

het beperkte opengestelde deel van deze uiterwaarden. Maar openstelling van het hele natuurgebied, met respect natuurlijk voor natuur en broedvogels, middels een zogenoemd laarzenpad (en eventueel honden aan de lijn) is een belangrijke aanvulling van mogelijkheden voor wandelaars, natuurliefhebbers en educatie. Op de valreep, ook omdat de dijkversterking wat vertraging heeft opgelopen, kunnen we misschien toch nog enkele van deze zaken realiseren. Wij dienen hiervoor een amendement in.

Concluderend vinden wij dat grote risico's boven ons hoofd hangen. We noemen de rente, de verkoopbaarheid van de Groote Haar en de herindeling van het gemeentefonds. Wij kijken met spreekwoordelijk geknepen billen naar deze begroting. Dank u wel.

Amendement A1: Kansen koppelen.

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 4 november 2021;
stelt voor voor het uitvoeren van de meekoppelkansen

1. Ravelijn
2. Woelse Waard
(parkeerplaatsen incl. Grondverwerving en Struinpad)

Een bedrag van 415.000 euro beschikbaar te stellen en dit ten laste te brengen van het begrotingssaldo 2022.

Everdien Hamann, Gorcum Actief
Björn Bahlmann, Stadsbelang.

Mevrouw Van Maaren: Beste voorzitter en overigen. Ten eerste dank aan iedereen die bijgedragen heeft aan een heldere weergave van de cijfers. Hoe beschrijven we compact de afgelopen 3,5 jaar met als sluitstuk deze begroting? Het is net als een ouderwetse stoomlocomotief met een aandrijving van het merk DG, die langzaam, puffend en grommend door het Gorcumse landschap rolt, een hoop stoom producerend, maar niet duurzaam genoeg, zoals wij dat in deze tijd zouden willen. Kortom: van alle beloften die voor de verkiezingen zijn gemaakt, is weinig terechtgekomen en is de locomotief rollend en blazend door de periode heen gegaan. Af en toe werden er noodstops gemaakt, zijn er coalitieleden op- en afgestapt, zijn er verkeerde wissels genomen, en ten slotte zijn drie van de vier machinisten scheef uit de rails gelopen en hebben zij een proces aan hun broek gekregen. Van der Geest, gefeliciteerd, u bent als enige wel geslaagd als machinist. In 2018 is er een spoorboekje opgesteld, maar daar is flink van afgeweken. De lange en moeizame ritten van deze locomotief en haar machinisten en 13 keteljongens hebben ondanks veel stoom de gewenste nieuwe bestemming 'Gorinchem klaar voor 2050' niet gehaald en station 'Gorinchem 2032' is in de dikke mist ook nog niet genaderd.

Volgens het voorwoord van de begroting is er veel in gang gezet, dat klopt, maar bijna niets heeft geleid tot concrete besluitvorming van constructieve en toekomstbestendige projecten. Zo wordt gesproken over de toevoeging van meer dan 1.000 woningen in deze periode. Klopt, maar dat is besluitvorming uit vorige perioden. Het was mooi geweest als er besluitvorming was geweest over de Arkelsedijk/Lingoever, maar helaas nada.

Er wordt trots gedaan over de opgestelde cultuurvisie. Laten we eerlijk zijn: hoe hard de huidige coalitiepartijen stoom hebben geblazen over het wanbeleid van de vorige coalitie, nu, na bijna vier jaar, is het algehele chaos. Lokale culturele partijen zijn uitgedaagd voor exploitatievoorstellen voor het grote podium, maar zijn net als vier jaar geleden genegeerd en per omgaande afgeserveerd, zonder constructieve onderbouwing, burgerinitiatieven zijn genegeerd en de culturele corridor is ook in stilte verdwenen. Na

vier jaar staan we er op het gebied van het grote podium slechter voor dan destijds. Er is nu zelfs geen hoop meer, en voor de gekozen Europese aanbesteding hebben wij als gemeentelijke apparaat ons inziens niet de benodigde kennis.

Gastvrij zijn we zeker. Van maandag tot en met donderdag zijn we op het gemeentehuis bereikbaar en voor noodopvang van asielzoekers alleen maar voor één maand. Gelukkig hebben we de foeilelijke regenboogvlag voor de deur geschilderd, wat de gemiste uitvoeringskansen in gastvrij beleid moet compenseren. Het klinkt cynisch, maar het laat zien dat het gebruik van bepaalde woorden extern verwachtingen kan scheppen, die moeilijk uitvoerbaar zijn als gastvrijheid niet in de genen van de bestuurscultuur aanwezig is. Gelukkig lijken we op het sociaal domein wel goede invulling te geven aan het verwachtingspatroon.

Niet genoemd wordt de grootste misser van het college: ervan uitgaan dat Gorinchem-Oost geen moeite zou hebben met het plaatsen van diverse grote windturbines naast de nieuwe huizen. Gelukkig hebben wij dit vanaf het begin ingezien. Wij staan zeker voor een duurzamere omgeving, maar soms vragen wij ons momenteel ook af of het doorgedraaide duurzaamheidsbeleid niet achteraf de grootste sorry van deze eeuw gaat worden, met name de afvalberg accu's en de verborgen CO₂-waarden die wij voor ons nageslacht achterlaten. Niet in het voorwoord opgenomen, maar wel in het coalitieakkoord.

Laten we met het positieve beginnen: goede ontwikkelingen die gaande zijn om de lokale economie een impuls te geven, verkleining van het winkelgebied, meer ruimte voor horeca, het groot warenhuis-concept, en niet te vergeten de vele kleine authentieke pareltjes die zich recent of iets langer geleden in Gorinchem hebben gevestigd.

Nu enkele kritische punten. Er zou gewerkt gaan worden aan een stad die beter bereikbaar is. We hebben het vanmiddag al vaker gehoord. Enkele mooie sessies verder is er concreet nauwelijks iets gebeurd. De gewenste verbindingen oost-west, zuid-noord kunnen weer in alle verkiezingsprogramma's genoteerd worden. Dames en heren, vergeet ook niet de al zo lang gewenste fietspaden, met uitzondering van de Haarsekade, wat gaande is. En welke maatregelen zijn genomen om het sluipverkeer tegen te gaan? Eerder is door onze fractie al aangekaart de slechte bewegwijzering in de stad. De bordjes VVV leiden u naar het oude stadhuis in plaats van de VVV, bij aankomst via Riveer is er nauwelijks bewegwijzering en er her der stopt het gewoon. Ondanks dat er al een evaluatie van deze gebreken in de bureaulaatjes van ambtenaren ligt, komt er weer een nieuw onderzoeksteam. Waarom is nooit aan dit laaghangend fruit uitvoering gegeven? Hoe moeilijk kan het zijn om enkele bordjes te bestellen en op te hangen? Bestel dan ook borden met 'Vesting Gorinchem', ons unieke verkooppunt, dat internationaal gewaardeerd wordt. En kunnen we in 2022 onze marketingkreet 'Mooi Gorinchem' niet wijzigen in 'Vesting Gorinchem'? En waarom is niet overwogen om extra budget vrij te maken voor de VVV waardoor in bijvoorbeeld het hoogseizoen ook op zondag toeristen gastvrij te woord gestaan kunnen worden?

"Mensen maken de stad, ondernemerszin, strijdlust en liefde voor de stad, mens en toekomst zijn voor ons leidend." Een mooie zin uit het coalitieakkoord, maar lijdend met een lange ij. Denk aan het HBO, een burgerinitiatief, maar nauwelijks constructief ondersteund door het college, zodat de stichting wel moest stoppen. Ook het premature plan Linge II Zuid kreeg geen gehoor, terwijl collegeleden dit in de vorige periode nog

warm omarmden. En ‘de mensen maken de stad’: waarom heeft dit college geen aandacht geschonken aan de tientallen vrijwilligers die jaar-in, jaar-uit ook zonder prestigieuze beoordelingen klaar stonden en staan, zelfs regelmatig bij wind en regen, om de toeristen welkom te heten in de stad, in de musea, op de 70 meter hoge kerktoren, bij Riveer? Het was teleurstellend dat alleen de commerciële partners mee mochten genieten van de recente successen en dat niemand in dit huis een plan B heeft bedacht voor deze veelal oudere mensen die altijd beschikbaar staan. Een gemiste kans, ook voor de partijen die vandaag mee willen liften op de successen van het toerisme, terwijl nog niet zo lang geleden met wantrouwen naar de gereserveerde budgetten en nieuw te ontwikkelen rondeels werd gekeken.

Herinrichting. Allerlei projectgroepen en particulieren zijn hier de laatste jaren mee actief geweest. Denk aan de herinrichting winkelgebied, stegenproject, Street art, vestingplan, et cetera. Helaas is het laaghangende fruit ook op deze thema’s nauwelijks geoogst. Gelukkig is er recent her en der weer wat meer actie.

Parkeren. Extra parkeergelegenheid was een van de grootste wensen van de voormalig grootste partij van Gorinchem. We kregen leuke infosessies, maar na vier jaar nog steeds geen concreet voorstel voor uitbreiding van capaciteit. Er is wel een nieuwe parkeervisie gekomen, waarbij de situatie er niet hoopvoller op wordt, mocht je in de binnenstad willen gaan wonen en een auto tot je beschikking hebben. En voor nieuwbouwprojecten ligt de gewenste parkeercapaciteit te laag. En in hoeverre is er nagedacht over de veiligheid en de enorme toename van elektrische laadpalen? Wat is onze visie hierover? Een goed punt voor in de partijprogramma’s om hierover na te denken.

En de monumenten. Er is geld nodig, dus verkopen we alles. Is dat wat wij als raad echt willen? Moeten bepaalde historische elementen niet alleen in huur worden gegeven om zo in de toekomst de kwaliteit van een gebouw beter te kunnen borgen?

Zo, wij hebben even wat stoom kunnen afblazen. Als er zo weinig concreet gebeurt op diverse domeinen, waarom staan wij er dan financieel niet glorieuzer en duurzamer voor? We mogen de begroting positief afsluiten, maar vergeet niet dat we het voordeel van het komende jaar al wel weer hebben opgesnoept, dat dit college de voordelen van de gelden van Eneco heeft gehad, en ondanks dat is de schuldpositie enorm gestegen en staat Gorinchem, ondanks allerlei rechtbreiende rekenmodellen, er niet geweldig voor. En de uitgangspositie was vier jaar geleden toch zeker prima. Er zijn te weinig gelden vrijgemaakt voor de achterstalligheid in de infrastructuur, mede ontstaan door onverwachte, nieuwe beleidsimpulsen van de coalitie, die de lijn van het coalitieakkoord o.a. financieel vertroebeld hebben.

Tja, voorzitter, er is genoeg om met veel populistische moties te komen, maar daar gaan wij ook deze keer niet in mee. Belangrijker is dat de partijen voor de komende verkiezingen met heldere, eerlijke en financieel duurzame uitgangspunten komen en hopelijk laat de kiezer zich niet verleiden door mooie praatjes, maar gaan ze voor een constructief beleid met misschien wel enige bezuinigingen om zo in de toekomst essentiële, constructieve investeringen in onze stad Gorinchem te gaan doen. Deze coalitie had een mooi spoorboekje om het beleid te verbeteren, maar helaas is te vaak de verkeerde wissel genomen. Op naar 2022 met nieuwe spoorboekjes en met een fris team machinisten en keteljongens.

Dank u wel.

De heer Van Mourik: Voorzitter, geacht college, leden van de raad, ambtelijke ondersteuning en belangstellenden thuis die verbonden zijn via de streaming. Ik heb een beetje als thema: als de begroting sluitend is, kunnen en mogen we het boek nog niet sluiten. Sterker nog: we gaan ermee aan de gang. Allereerst wil ik dankzeggen richting iedereen die meegewerkt heeft aan de totstandkoming van deze begroting. In de aanloop naar deze raadvergadering vandaag, afgelopen weken heldere presentatie en vragen van collega-raadsleden. Vragen zijn beantwoord of kunnen vervolgens nieuwe vragen opleveren en vervolgens het debat of de gemeente wel haar geld op de juiste manier uitgeeft. Wat ons het meest bezighoudt: leeft zo'n begroting nou onder onze inwoners?

Voorzitter. Wij, raadsleden, het college, ambtenaren en niet in de laatste plaats de inwoners van Gorinchem hebben elkaar het afgelopen jaar nauwelijks fysiek gezien. Na september hebben we dit weer opgepakt en met de vergadering van vandaag erbij spreek ik de hoop uit dat we als raadsleden onderling en onze inwoners niet verder van elkaar af komen te staan in de komende weken, komende maanden. Maar zekerheid hebben we niet. Laten we vooral contact met elkaar houden. Onze ambtenaren, ondernemers en inwoners hebben de afgelopen periode samengewerkt in onze stad om de afgelopen anderhalf jaar door te komen.

Terug naar de begroting: Het blijft zoeken naar een gezonde en juiste balans, die toekomstgericht moet zijn. Dat betekent: investeren: om de stad vitaal te houden met betrekking tot onder andere mobiliteit, gezondheid en zorg. Anderzijds: Gorinchem betaalbaar houden om acute problemen op te lossen.

Voorzitter, omwille van de tijd een klein aantal aandachtspunten wat mij betreft. Zorg voor de natuur. Gorinchem heeft niet overdreven veel vrij groen op eigen grond. We moeten daarom zuinig zijn op het landschap en de schaarse natuur-postzegelstukken die we nog hebben, om die te behouden.

Zorg voor wonen De vraag naar woningen blijft onverminderd hoog in Nederland. Ook Gorinchem heeft wat dat betreft een taak om doelgericht te zoeken naar niet groene plekken – juist weer om niet te veel groen af te snoepen – in de gemeente voor herinrichting met woningen en kleinere woonlocaties, zodat ook jongeren zich kunnen vestigen in onze stad, of blijven in onze stad. Ook toekomstgericht om de wat oudere inwoners een betaalbare levensloopbestendige woning te kunnen bieden. Dit mag meerlaags op hoger niveau om de schaarse groene stukken te sparen. Aanpak op onder andere de 'vleugels van de stad', hopen wij dat het snel van de grond komt.

Zorg voor duurzaamheid en energie Het is dan ook goed dat we in de begroting extra stappen zetten door meer warmteplannen te maken, bewuster van wat we nog meer hebben en zuiniger om te kunnen gaan. Het stelt ons enigszins teleur dat de cadeaubonnen van 45 euro voor de aanschaf van energiebesparende producten door de minima slechts 600 van de 1600 daadwerkelijk zijn besteed. Dat moet anders.

Zorg voor inwoners en ondernemers. Voorzitter, leeft de begroting onder de inwoners? Wie woont en werkt in Gorinchem, zoals meerdere raadsleden, heeft vaak een levend panel om zich heen. Vandaag nog bij mij aan de behandeltafel gevraagd: 'Weet u wat er totaal op de balans staat?', en dan blijft men vaak het antwoord schuldig. Maar een gemiddelde inwoner van Gorinchem heeft vaak wel wat te zeggen over wat er allemaal wél goed gaat, maar ook heel vaak over wat er niet goed gaat in de stad. En als die inwoner

daar niets van zegt, hebben we gelukkig nog de lokale pers: Gorkums Nieuws, Rond de Linge, Stad Gorinchem, Ik hou van Gorinchem en AD Rivierenland. En anders hebben we nog de columnisten Roy, Jos en Chris P. uit Woerkum. Als mensen reageren, zorg dat inwoners en ondernemers gehoord worden. In onze overtuiging dat men in het gemeentehuis goed werkt als het gaat om communicatie met onze inwoners, kan dit altijd nog veel beter, of het gaat om nieuwe inwoners die nu verouderde informatie lezen op de site van najaar 2020 en een brief in april 2021 krijgen, een brief over parkeren die onbeantwoord blijft, of een inwoner die schrijft over een beschermd woonproject op 1 augustus dit jaar en op pas 9 oktober een onbevredigend antwoord daarover ontvangt.

Positief ontvangen op de social media vandaag: de begroting in één oogopslag: “Fijn dat er zo’n vereenvoudigde versie gedeeld wordt met de bewoners”. Van de week heb ik vertegenwoordigers van het Gehandicaptenplatform ontmoet. Men is wat minder te spreken over de beschrijvende inhoud in de begroting van de gemeente op “handicap en ouderen”. De twee kernitems komen helaas eigenlijk alleen voor bij de subsidies, een item “beperking” 1 x bij kinderen met beperking en speciaal speeltoestel en “jeugd” komt maar liefst 24 keer voor. We hopen niet dat dit voortekenen van onzichtbaarheid zijn, die aangeven minder aandacht voor mensen met een handicap en beperking te hebben.

Vragen: Op begroting.gorinchem.nl staat: “Wij staan open voor reacties op deze digitale begroting, mail gemeente@gorinchem.nl.” Wij zijn benieuwd: heeft het college hier nog directe vragen op ontvangen? Want wat ons ook opvalt, is dat eigenlijk vandaag de begroting is, maar de media en de informatie daarover is helemaal naar beneden gezakt: je moet echt gaan zoeken hoe het met de begroting zit. Wij vinden eigenlijk dat, als vandaag de begroting is, dat toch wel heel prominent op de voorpagina van de gemeente moet staan.

Dan heb ik nog een vraag over de minima-cadeaubonnenactie, die dit jaar een vervolg krijgt, nu met een bon van 60 euro. Gaat het college dan ook zorgen dat de minima daarvan enthousiast gebruik gaan maken?

Tot slot, voorzitter. Specifieke amendementen en moties heb ik niet. We hopen wel dat de aandachtspunten scherp op het netvlies van de gemeentelijke organisatie blijven staan. Met elkaar is het is onze verantwoordelijkheid om te werken aan een stad die levendig en leefbaar is voor nu en in de toekomst.

Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan hebben we hiermee de inbreng gehad van alle fracties en gaan we nu schorsen tot half zeven. In het werkcafé staat een buffet klaar en met uitzondering van zaal 7 kunt u overal gaan zitten. Vriendelijk verzoek van Facilitaire Zaken is of u bord met bestek wel terug wilt brengen naar het werkcafé.

Ik schors de vergadering (17.02 uur).

Schorsing

De voorzitter: De vergadering is heropend (18.35 uur). Na de algemene beschouwingen van de fracties in eerste termijn is thans het college aan bod voor een reactie daarop. Ik heb de collegeleden gevraagd niet punt voor punt op de beschouwingen in te gaan, want dat gaan we nooit redden in één uur, maar de vragen gebundeld te beantwoorden. Mocht

u toch het antwoord op een essentiële vraag missen, dan kunt u de wethouder aan het einde van zijn beantwoording interrumpen, maar u kunt er natuurlijk ook in tweede termijn op terugkomen.

Reactie van het college op de algemene beschouwingen.

De voorzitter: Het woord is allereerst aan de wethouder voor financiën, de heer Van Santen.

Wethouder Van Zanten: Dank u wel, voorzitter. Voordat ik ga starten, wil ik opmerken dat het college met trots deze mooie begroting 2022-2025 aan de raad aanbiedt, de laatste die in deze bestuursperiode is opgemaakt. Op basis van de inzichten bij de perspectiefnota was al sprake van een positieve begrotingsruimte. We hadden toen al een structureel sluitend beeld liggen voor de komende jaren, maar door de septembercirculaire is duidelijk geworden dat de toch al positieve ontwikkeling van het accres van het gemeentefonds door het Rijk eerder nog te laag was ingeschat. De economie van de BV Nederland is door de coronacrisis én minder diep gedaald én ontwikkelt zich in positieve zin ook sneller omhoog dan eerst werd aangenomen. Rekening houdend met het inzetten van het begrotingssaldo 2021 en een deel van het begrotingssaldo 2022 voor het kunnen doen van noodzakelijk gewenste investeringen – 3,8 miljoen euro boven het ingestelde investeringsplafond van 5 miljoen euro – resteren voor de jaren die komen, 2022 tot 2025, nog steeds positieve begrotingssaldi van gemiddeld 2 miljoen euro op jaarbasis. Ik denk dat er niet heel veel gemeenten zijn in Nederland die ons dat kunnen nazeggen. Het biedt in ieder geval – en een aantal van u heeft dat ook opgemerkt – de nieuwe raad en het opvolgend college, als ze dat zouden willen, naast het in deze begroting vastgelegde beleid een mooie ruimte voor aanvullend nieuw, eigen beleid, en hoe mooi is dat! Het biedt deze raad ook de ruimte om nog openstaande moties uit de behandeling van de perspectiefnota 2022-2025, waar gewenst uiteraard, van dekking te voorzien. Ik kom daar zo op terug.

Uiteraard maken wij ons ook zorgen over het mogelijk negatieve effect van de voorgenomen herijking van het gemeentefonds. We zijn ook in diverse lobby's betrokken om daarvoor op te trekken richting het Rijk. Hetzelfde geldt voor de kosten in de jeugdzorg. Maar tegelijkertijd is onze begroting – ik wil dat toch nog maar een keer zeggen, omdat daar nogal eens aan werd getwijfeld – robuust genoeg om eventuele tegenvallers op termijn te kunnen opvangen. Voor de korte termijn zijn door het Rijk incidenteel extra middelen beschikbaar gesteld ter compensatie van de toegenomen kosten in de jeugdzorg, zoals u heeft kunnen lezen.

De afgelopen jaren is op basis van de ontwikkelde visies op tal van beleidsterreinen veel tot stand gekomen en zijn plannen ontwikkeld en in ontwikkeling die op financieel solide wijze in de meerjarenbegroting zijn verwerkt, plannen die in de volgende raadsperiode in uitvoering komen en ook betaald kunnen worden. Dat hebben we, raad en college, samen tot stand gebracht en daar is door de medewerkers van onze organisatie, ondanks de vele belemmeringen als gevolg van de coronacrisis, met hart en ziel aan gewerkt. Ik zou zeggen: dank en ook hulde aan onze werkorganisatie, die, nog volop in transitie zijnd, zich de afgelopen jaren zo heeft ingezet voor de stad, de allermooiste vestingstad van

Nederland en inmiddels ook aangewezen tot UNESCO Werelderfgoed. Hoe mooi is dat allemaal, voorzitter!

En hoe mooi is het om met elkaar te kunnen vaststellen dat onze burgers niet de dupe zijn van de dadendrang van het college om de ambities van GO2032 waar te maken. Integendeel, zou ik zeggen. Ik was dan ook wel gelukkig met de uitkomst van de vraag van mevrouw Dansen in I&O over de begroting, om de meerjarige ontwikkeling van onze tarieven nog eens op een rij te zetten: een buitengewoon gematigde tariefontwikkeling, met als uitzondering, helaas, het tarief van de afvalstoffenheffing, maar goed, daaraan liggen vooral externe, in ieder geval niet of nauwelijks door de gemeente beïnvloedbare factoren ten grondslag. Ook de begrafenisrechten, op verzoek van de heer Barth vergeleken met tarieven van de omliggende gemeenten, blijven op de weg naar kostendekkendheid ruimschoots binnen het regionaal gemiddelde. Hierop kom ik dadelijk nog terug.

Ik kom nu bij een aantal vragen, het amendement en de moties. Allereerst het amendement van mevrouw Hamann over de meekoppelkansen dijkversterking Gorinchem-Waardenburg: parkeerplaatsen en struinpad in de Woelse Waard en het weer zichtbaar maken van de Ravelijn bij de Dalemsedijk. Ik moet daarover misschien even iets meer vertellen, want de heer Van Breemen vroeg hoe dat nu zo is gekomen, en het lijkt me goed dat kort toe te lichten. Zoals u weet, hadden we bij de perspectiefnota geen geld om de meekoppelkansen te verzilveren en diensgevolge is dat ook niet ingeboekt. En we konden – en dat wisten we al een hele tijd – eigenlijk ook niet meer aanhaken bij het werk, omdat de Graaf Reinald Alliantie al heel ver was met z'n bestekken. Recent is hierover nog uitgebreid overleg gevoerd met de Graaf Reinald Alliantie en toen bleek dat de nieuwe projectleider die er zit én het gegeven dat het werk wat vertraagd was de ruimte boden, als de gemeente snel zou zijn, om toch nog wat meekoppelkansen mee te koppelen, en daar zijn we heel blij mee. Het is allemaal de laatste dagen gebeurd. De manier waarop we het nu inbrengen is daarom wat onorthodox, maar om nog mee te kunnen in financiële zin is het nodig in de begroting vast te leggen dat we die claim hebben. Uiteraard komen we nog bij de raad terug met een ordentelijk raadsvoorstel. In het amendement dat is ingebracht kunnen wij ons volledig vinden en daarover wil ik dan ook positief adviseren. Ook over de begrafenisrechten wil ik iets meer zeggen. De ChristenUnie/SGP vraagt eigenlijk van alles, maar bij mijn naspeuringen heb ik al in de perspectiefnota van 2016 gevonden dat er een kader was gesteld door de raad om tot kostendekkendheid van de tarieven te komen. In 2020 hebben we nog een onderzoek laten uitvoeren naar de feitelijke stand van de kostendekkendheid bij het doorberekenen van de tarieven en volgens mij hebt u daarvan in een RIB, met ten minste een bestuurssamenvatting, kennis kunnen nemen.

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Van 2016 weet ik het niet, maar ik weet dat het in de perspectiefnota van dit jaar ook stond. Dus de aankondigingen zijn er wel geweest, maar er is in de raad nooit een debat gevoerd over hoe we dat dan voor ons zien. Ik wil echt niet om van alles vragen, maar wel om een ordentelijk debat daarover, zodat, als wij naar kostendekkendheid willen gaan, de raad zich kan uitspreken over de vraag wat er dan allemaal onder moet vallen en hoe dat eruit ziet. En om het geheugen van de wethouder nog even op te frissen: op de dag van de behandeling van de perspectiefnota hebben wij

een RIB gekregen over het onderzoek, een dag waarop je als raadslid echt wel wat anders aan je hoofd hebt, en daarna was het vakantie. Maar ook daarin stond overigens dat u met voorstellen naar de raad zou komen, en vervolgens is het in de begroting geformuleerd. Dat vind ik gewoon niet zo netjes.

Wethouder Van Zanten: Ja, ‘met voorstellen naar de raad komen’: wat in de begroting staat is natuurlijk ook een voorstel aan de raad.

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Dat snap ik, maar daar krijg ik vanuit de organisatie vandaag op terug: “ja, maar daar kunnen we nu niet meer over gaan debatteren”!

Wethouder Van Zanten: Misschien heeft u de kans om erover te debatteren ook wel gemist, want dat had in 2016, of wellicht eerder, ook al gekund. Het rapport, of in ieder geval de bestuurs samenvatting daarvan, is toegezonden en heeft ook niemand aanleiding gegeven om daar een debat over te vragen.

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Als wij een RIB krijgen van het college, met daarbij een rapport over kostendekkendheid van verschillende tarieven, en het college geeft aan dat het met voorstellen naar de raad komt, dan ga ik ervan uit dat die voorstellen ook komen en dat het niet helemaal afgetimmerd in de begroting terechtkomt. Wij verschillen daarover echt van mening. Ik vind echt dat dit een beetje erin geformuleerd is en dat vind ik niet fijn, vandaar dat ik toch nog een poging wil doen om de raad in staat te stellen er iets van te vinden.

Wethouder Van Zanten: Ik vind het jammer dat u het zo opvat. Wij hebben een serieus voorstel in de begroting neergelegd en dat is in lijn met de kaders die in het verleden gesteld zijn. Op basis van het rapport hebben wij geconcludeerd dat honderd procent kostendekkendheid in twee tranches van 10% te bereiken is, en dat is het dus. Als ik dat vertaal naar de motie die u heeft ingediend, zou ik die willen ontraden, omdat het college volgens mij gewoon invulling geeft aan de raadsopdracht die destijds al in het kader van een perspectiefnota is geformuleerd.

De voorzitter: Goed. Het punt is gemaakt. U kunt verder gaan met uw betoog.

Wethouder Van Zanten: Mevrouw Hamann heeft ten aanzien van het renterisico gevraagd om, een beetje met een variant op eerdere thema's, per procent stijging van de rente aan te geven wat de effecten zijn. Dat gaat me wat te ver. In de kern gaat het om de vraag: beheersen wij als gemeente het renterisico? En dat doen we. U kent de systematiek: we begroten altijd een vast bedrag aan rente en als de rente daalt, creëren we ruimte en als de rente stijgt, hebben we ruimte beschikbaar. Misschien is het goed het accountantsverslag bij de jaarrekening 2020 in herinnering te brengen, waarin de accountant constateert dat de risicoanalyse toereikend is. Met andere woorden: wij beheersen het renterisico. Daarom kunnen we niet tegemoetkomen aan uw verzoek om met stappen van 1% aan te geven wat het betekent. Het is ook een enorme exercitie, dat gaan we niet doen.

Van de heer Onvlee heb ik de vraag genoteerd hoe het staat met de bibliotheek. Nou, dat kan ik hem vertellen. Bibliotheek AanZet heeft aangegeven meer tijd nodig te hebben voor de scenario's voor toekomstige huisvesting en een nieuwe visie op dienstverlening.

Het duurt vreselijk lang, dat vinden wij zelf ook en het wijkt ook af van wat we hierover met de bibliotheek besproken hebben. Dit tijdpad is dus door ons niet voorzien. Wij hebben zelfs een ander tijdpad aangegeven, waar de bibliotheek zich niet aan kan houden. Over de afwijking van dat tijdpad is bestuurlijk overleg geweest, recent nog, en de uitkomst is dat Bibliotheek AanZet uiterlijk vóór de kerst scenario's oplevert. Er is een voorstel onderweg naar de agendacommissie om het besluitvormingsproces verder te agenderen, en dat gebeurt in de vergadering van 11 november.

De heer Onvlee: Ik vind dat wel opmerkelijk, omdat wij in het voorjaar een RIB hebben ontvangen met de mededeling dat het in oktober besproken en in deze maand besloten zou worden, en nu moeten wij u in deze maand vragen hoe het er eigenlijk mee staat, terwijl we nog steeds niet weten wat de toekomst hiervan is. Hoe is uw gevoel daarbij? Hebt u het idee dat het nog wel dit jaar afgerond kan worden, of zijn het alleen maar scenario's?

Wethouder Van Zanten: Ik durf daar niet op te speculeren. Ik ben het met u eens dat het allemaal verschrikkelijk lang duurt, maar de stagnatie die steeds in het proces optreedt ligt niet aan de gemeente. In feite denkt de bibliotheek al achttien jaar over nieuwe huisvesting, maar het is zoals het is. Ik kan er ook niets anders van maken. Wij hebben er gewoon geen informatie over. We hopen dat die begin volgend jaar wel op tafel ligt.

De heer Van Breemen: Ik verbaas me over de kracht waarmee de wethouder heel de tijd in dit betoogje naar de bibliotheek wijst, want eigenlijk worstelt de bibliotheek heel deze raadsperiode met de huisvesting en dat heeft te maken met de gemeentelijke beslissing dat ze niet in dat pand kunnen komen. Dat is volgens mij nog een erfenis van het vorige college, maar toch: het is een gemeentelijke beslissing. En nu, vier jaar later, zegt u dat het allemaal aan hén ligt. Dat is volgens mij te makkelijk gezegd. Ik vind dat de wethouder echt wat meer ook de hand in eigen boezem mag steken.

Wethouder Van Zanten: Dat ga ik niet doen, voorzitter, want het is zoals ik verteld heb en niet anders. We zullen het toch moeten doen met zaken waar de bibliotheek zelf mee komt.

De heer Onvlee: Toch nog één vraag: in hoeverre voert de wethouder hier nou regie op? Of wordt het dadelijk een podium 2.0? Ik heb het idee dat u er ook geen regie op voert.

Wethouder Van Zanten: Ik weet niet waar u dat vandaan haalt, maar er wordt volledig regie op gevoerd. Er is heel regelmatig én ambtelijk én bestuurlijk overleg met de bibliotheek, waarbij we de zaak ook gewoon in het tijdpad dat wij graag zouden hebben gezien hadden ingevuld. Regie genoeg, maar de bibliotheek moet leveren.

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Ik vind het toch een beetje vreemd dat u zegt dat de bibliotheek moet leveren. Zij moeten naar een ander pand, dat hebben ze niet zelf verzonnen. De wethouder had allerlei plannen om daar een hele culturele passage en 'hoelahoep' te gaan doen, waar de bibliotheek dan ook iets in zou kunnen, vervolgens valt dat kennelijk allemaal in duigen, want we horen er niks meer over, en ik kan me voorstellen dat ze bij de bibliotheek ook denken "moeten we nou zelf een pand gaan kraken, of wat dan ook?" Ik zou toch meer voelen voor de hand wat meer in eigen boezem.

Wethouder Van Zanten: Nou ja, zo ligt het niet.

De voorzitter: Een ondersteuning van wat de heer Van Breemen ook zei. Het punt is gemaakt.

Wethouder Van Zanten: Het punt is gemaakt, dat denk ik ook, en dat was ook meteen het einde van mijn termijn, voorzitter.

Mevrouw Dansen: Mevrouw de voorzitter. Ik had gehoopt dat de wethouder ook nog wat zou zeggen over de conclusies die de SP getrokken had en die ik hem heb voorgehouden. Ik hoor hem alleen maar zeggen dat er een redelijke stijging van de tarieven is en dan ben ik toch wel heel benieuwd waar die redelijkheid vandaan komt in relatie tot wat: in relatie tot andere gemeenten, in relatie tot wat u zelf redelijk vindt? Ik heb er op deze manier niet echt een antwoord op.

Wethouder Van Zanten: Nou ja, dat is jammer.

Mevrouw Dansen: Nou, dat vind ik ook wel wat kort door de bocht! Het is een redelijke vraag.

Wethouder Van Zanten: Nee, u heeft uitgebreid de cijferreeks beantwoord gekregen in een spreadsheet en zoals ik die interpreteer – maar uw interpretatie is kennelijk anders dan de mijne – vind ik dit, op de afvalstoffenheffing na, een hele redelijke tariefontwikkeling. Ik wil het nog wel toelichten aan de hand van bijvoorbeeld de OZB. Als in Gorinchem de waarde van woningen stijgt, heeft dat een lager tarief tot gevolg. Er zijn veel gemeenten, die wellicht meer in financiële nood verkeren, die dat gewoon niet doen, dus het tarief handhaven en de waardevermindering in het tarief doorberekenen aan de burgers. Dat doen wij niet. Als u gewoon in het staatje kijkt, ziet u – u kunt daar heel anders over denken, maar dat is mijn mening – een buitengewoon gematigde tariefontwikkeling.

Mevrouw Dansen: Voorzitter, ik zou graag genoteerd zien dat dat volgens de wethouder is en zeker niet volgens de SP.

Wethouder Van Zanten: Volgens mij was dat al duidelijk.

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Voorzitter...

De voorzitter: Mevrouw Molengraaf.

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Mag ik ervan uitgaan dat de wethouder onze motie over de kapitaalgoederen van harte aanbeveelt?

De voorzitter: Dat gaat wethouder Van der Geest doen. Het woord is thans aan wethouder Van Doesburg.

Wethouder Van Doesburg: Dank u wel, voorzitter. Laat ik beginnen met te herhalen dat vanuit de raad ook een compliment voor de organisatie gegeven werd, ook collega Van Zanten deed dat zojuist en mevrouw Molengraaf van ChristenUnie/SGP deed het nadrukkelijk. Daarvoor ben ik dankbaar en daarvoor is ongetwijfeld ook de organisatie

dankbaar. Laten we niet vergeten dat deze periode is gekenmerkt door in het eerste jaar dat wij begonnen een structuurwijziging door te voeren in de organisatie, direct daarna is een organisatie-ontwikkeltraject ingestart en toen werd ook onze organisatie getroffen door de coronapandemie, die het nodige verlangde van de mensen. Desondanks is er keihard doorgewerkt en heel veel opgepakt. Dat verdient een groot compliment, dank daarvoor.

Een aantal punten behandel ik en daarna twee moties, die beide te relateren zijn aan wonen en klimaat.

Over ontmoetingsplekken is het een en ander gezegd. Het is ook een belangrijk punt uit het coalitieakkoord, dus ik reageer er graag even op. De wens om meer ontmoetingsplekken te realiseren is nadrukkelijk genoemd en dat mag ook een grote impuls krijgen; helemaal mee eens. Tegelijkertijd is er toch ook wel weer veel gebeurd. In dit verband werden ook de buurthuizen genoemd: komt het wel goed met die buurthuizen? Nou, ik zou willen zeggen: het gaat heel goed met de meeste buurthuizen. Neem nou De Haarhorst, met een complete renovatie, waardoor heel veel gebeurt in de Haarwijk, die ook nauw samenwerkt met De Rozenobel, ook een vernieuwd buurthuis met heel veel energie. Dat gaat goed. Maar neem nu een ander buurthuis, De Elzenhof in Dalem: dat moet een nieuwe impuls krijgen. Daarover zijn we wel in gesprek, maar het mag meer aandacht krijgen en dat gaan we zeker ook doen. Weet dat ontmoeten hoog in het vaandel staat en dat dat meer aandacht zal krijgen.

Misschien daaraan gerelateerd is ook het onderwerp klankbordgroepen en participatie en communicatie. Dat heeft tenslotte ook met ontmoeten te maken. Wij hebben vorige week volgens mij over het participatiebeleid gesproken en toen hebben wij ook echt wel gezegd dat het eerlijke verhaal is dat participatie best wel moeilijk is. Daarvoor gaan we heus niet alleen corona als excuus gebruiken, want je zou kunnen zeggen dat die ook nieuwe mogelijkheden heeft geboden om te participeren. Maar we erkennen dat het ingewikkeld is en daarom hebben we ook een Participatie Gilde geïntroduceerd en hopen we tegen het eind van het jaar het participatiebeleid in te stellen, waarbij we onszelf ook de opdracht geven om daar beter in te worden en meer te leren, en dat vooral ook samen met u te doen. Daarnaast werd in het kader van participatie een opmerking gemaakt over het uitdaagrecht, het Right to challenge: is daar nou voldoende mee gebeurd? Nou, het houdt niet over, we zijn niet heel vaak uitgedaagd zou je kunnen zeggen. Waar ligt dat aan? Nou, misschien is het nog te onduidelijk, of heeft dat instrument meer aandacht nodig, of is het gewoon nog ingewikkeld voor veel mensen. Tegelijkertijd: overheidsparticipatie en burgerparticipatie, het is echt wel nodig dat dat gebeurt. Ook initiatieven uit de stad zijn omarmd.

Het document GO2032 past inderdaad niet in een bureaulaasje en ik weet dat het bij mij op mijn bureau ligt en ook bij veel van mijn collega's. Daar is dan ook het nodige uit vertaald. Neem nou de ambities 2, 6 en 8, die hebben echt vorm gekregen in de vormgeving van i_lab, IAC en de Beroepencampus, om maar wat te noemen. Het is een initiatief dat ook in de stad is gegroeid. In samenwerking met scholen en ondernemers is dat tot stand gekomen, dus dat lijkt me een goed voorbeeld van participatie en wat doen met de visie zoals die voorligt.

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Ik hoor de wethouder zeggen dat het Right to challenge nog niet zo van de grond is gekomen en best nog wel lastig blijkt te zijn. Ik heb in mijn eerste termijn gevraagd of zoiets ook nog wordt geëvalueerd: waarom dat zo is en of we daar nog verbeterlagen kunnen maken.

Wethouder Van Doesburg: Ja, dat wordt geëvalueerd.

De Jongerenraad is ook besproken. Daar is oprecht heel hard aan getrokken door twee jonge fractieassistenten, maar die hebben daarvoor toch te weinig vruchtbare grond gevonden bij andere jongeren en hebben dat gewoon niet voor elkaar kunnen krijgen.

Mevrouw Hamann: Concludeert de wethouder daaruit dat er geen behoefte is aan een Jongerenraad, dat de Gorcumse jeugd dat eigenlijk liever niet wil?

Wethouder Van Doesburg: Dat is te kort door de bocht, want ik kan niet namens de hele Gorcumse jeugd spreken. Wel is in deze periode gebleken dat, als twee jongeren daar heel hard aan trekken en er veel energie in stoppen, ze het toch niet voor elkaar krijgen, en dat zegt wel iets, denk ik.

Mevrouw Hamann: Dan zou er dus geen behoefte zijn?

Wethouder Van Doesburg: Uit de inspanningen die tot nu toe zijn gedaan is in ieder geval niet gebleken dat er behoefte aan is.

Mevrouw Hamann: Wij kunnen natuurlijk niet meten hoe die inspanningen waren, maar goed.

Wethouder Van Doesburg: Over het jongerenwerk is een sessie geweest en daar zijn kritische noten gekraakt. Weet ook dat wij met de huidige aanbieder ook kritische gesprekken hebben gevoerd om bij te sturen. De aanbesteding is zo goed als afgerond. Omdat het “zo goed als is”, kunnen we daar verder geen mededelingen over doen, maar daarover hoop ik u snel te kunnen informeren. Ik ben het in ieder geval volledig eens met het standpunt dat het CDA hierover formuleerde, namelijk dat het jongerenwerk midden in de samenleving dient te staan, dat het zichtbaar moet zijn en dat het met partners heel intensief behoort samen te werken.

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Ik hoop niet dat ik de hele avond om evaluaties hoef te vragen, maar ook hier hadden wij om een evaluatie gevraagd, met name omdat het mijn fractie wel steekt dat in het jongerenwerk van de stichting met de lange afkorting best een hoop geld is gestoken en mijn stellige indruk is dat de cijfers die zij heeft overlegd niet helemaal kloppen. Dat zou ik toch wel uitgezocht willen hebben, want het is geld van de Gorcumse samenleving en ik vind het wel belangrijk te weten wat daarmee gebeurd is. Kan de wethouder daar een toezegging op doen?

Wethouder Van Doesburg: Ik weet niet of dat nodig is, want we hebben periodiek over hun werk gerapporteerd en dat zijn dus evaluaties over de output die zij geleverd hebben. Ik ga er dus vanuit dat dat gedaan is en dat kunt u teruglezen in de samenvattingen van de rapportages die in drie I&O-sessies met u gedeeld zijn.

De heer Onvlee: Ik heb begrepen dat we midden in het aanbestedingsproces zitten-

Wethouder Van Doesburg: Aan het einde.

De heer Onvlee: Aan het einde? Dan kan ik me indenken dat een evaluatie nu net te laat is, maar dan ben ik vooral benieuwd of de tussenrapportages voldoende zijn gebruikt om de huidige aanbesteding daarop aan te passen en toe te spitsen.

Wethouder Van Doesburg: Dat is uitdrukkelijk gebeurd op basis van wat we in die sessies besproken hebben en ook de kritische reflectie op de uitkomsten zoals ze voorlagen. We zijn ook kritisch geweest op de manier van monitoren en op “zijn die cijfers nou wat ze zijn?”. Daar kun je kritisch naar kijken, dat bevestig ik, en dat is daarom ook meegenomen in deze aanbesteding. Ik verwacht daar dan ook een uitkomst uit die ervoor zorgt dat het beter gaat in de toekomst. Meer kan ik er niet over zeggen.

Dan het thema vluchtelingenopvang. Het is belangrijk om vast te stellen dat nu voor vier weken in ieder geval de nood gelenigd is in het belastingkantoor. En er ligt gewoon een harde afspraak met het COA dat er na die vier weken opvang op andere plekken in het land is. Tegelijkertijd werken wij heel hard verder aan de duurzame variant voor kleinschaligere opvang binnen onze stadsgrenzen, maar dan op een andere locatie. Het antwoord op de vraag is dus: ja. 19 november is de einddatum.

Een aantal vragen is voorts gesteld over de Groote Haar en de windmolens aldaar. Er is natuurlijk een aantal nieuwe Europese inzichten op basis van jurisprudentie tevoorschijn gekomen en spelen die een rol? Nee, die spelen geen rol als het gaat over de vergunde windmolens. Zo werkt het nu eenmaal: die zijn vergund, dus nieuwe jurisprudentie heeft daarop geen invloed. Mocht gebruik worden gemaakt van de 10% afwijkingsbevoegdheid, dan liggen daar bezwaren tegen en mogelijk – maar dat weet ik niet zeker – zouden deze nieuwe inzichten – Arrest Nevele werd genoemd – daarbij een rol kunnen spelen. Het is echter maar de vraag, want dat wordt in een voorzieningenprocedure waarschijnlijk slechts formeel getoetst. Het antwoord is: zoals de casus nu ligt, hebben wij gewoon te maken met twee vergunde windmolens en als die binnen de vergunning blijven, heeft nieuwe jurisprudentie daar geen enkele invloed op. Voor de ‘motie 500’, zoals ik hem maar even noem, geldt hetzelfde, want die is na die tijd van kracht geworden en heeft dus geen invloed op reeds vergunde projecten.

De vraag of een Europese aanbesteding nodig was, is een heel complexe, want wij zijn niet de aanbestedende dienst. Sta mij toe dat ik daarop op een later moment terugkom, want daar moet echt het een en ander voor worden uitgezocht.

Mevrouw Hamann: Begrijp ik goed dat, omdat de vergunning ouder is, de nieuwe wet- en regelgeving van Europa en de Raad van State niet geldt voor deze twee en dat ze daarom gewoon gebouwd zouden kunnen worden? En zijn de kavels ook te verkopen daarna?

Wethouder Van Doesburg: Op beide vragen is het antwoord ‘ja’.

Mevrouw Hamann: Daarvoor steekt u uw hand in het vuur?

Wethouder Van Doesburg: Ik steek mijn handen nooit in het vuur, dat is onverstandig, maar het antwoord is gewoon wel ‘ja’. Dus er is geen risico voor de uitgifte van dit

bedrijventerrein en ja, als reeds vergund is, en dat is onherroepelijk, dan is nieuwe wetgeving niet van toepassing.

De heer Van Santen: Wij hebben ook de vraag gesteld waar we nu eigenlijk staan met dat hele traject. Want er gaan heel veel geluiden rond, u suggereert ook dat de windmolens groter zouden moeten worden, of juist niet, maar wat is precies de status en hoe haalbaar zal dit project volgens de wethouder zijn?

Wethouder Van Doesburg: Voorzitter, volgens mij gaat dit debat niet over de windmolens, ik heb ook niets gesuggereerd, ik heb alleen aangegeven hoe het juridisch zit.

De voorzitter: Ik denk inderdaad dat we het in deze begrotingsvergadering niet uitgebreid moeten hebben over windmolens. Een paar vragen, prima, en ik heb de wethouder net horen zeggen dat hij nog op de aanbesteding terugkomt.

De heer Van Santen: Dat vind ik toch een beetje kort door de bocht, voorzitter, want op de aanbesteding kan wel worden teruggekomen, maar dit is een groot en voor Gorinchem ook belangrijk project en de wethouder kan toch op z'n minst wel zeggen hoe haalbaar dit volgens het college is? Dat heeft niks te maken met een debat over windmolens. We willen gewoon weten hoe haalbaar het op dit moment is; misschien kunnen we dan nog tijdig bijschakelen als het nodig is, of, zoals ik enkele collega's heb horen zeggen, overschakelen op een plan B.

Mevrouw Hamann: Als ik aansluitend daarop nog iets mag zeggen, voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Hamann.

Mevrouw Hamann: Ik vind het wel degelijk heel relevant nu, want de Groote Haar is natuurlijk een enorme kostenpost op de begroting. Het gaat mij eigenlijk niet eens zozeer om de turbines als wel om de uitgifte van de gronden: of dat niet geblokkeerd kan worden.

De voorzitter: Daar is net al antwoord op gegeven.

Wethouder Van Doesburg: Ik zal er nog dit over zeggen, voorzitter-

De voorzitter: Ik stel voor dat de wethouder dan een procesmatig antwoord geeft, want over windmolens kunnen we heel lang spreken, maar het gaat hier wel over een begrotingsvergadering.

Wethouder Van Doesburg: Het is speculeren natuurlijk, die haalbaarheid. Het zijn hele complexe vraagstukken. Er ligt nu een businesscase met windmolens die vergund zijn en als die businesscase zo doorgerold wordt, hebben nieuwe juridische inzichten daar geen invloed op. Over allerlei andere mogelijke scenario's kan ik niets zeggen, want wij zijn geen eigenaar van die businesscase. Het staat ook niet als een kostenpost in de begroting, maar als opbrengst.

Het onderwerp wonen heeft terecht heel veel aandacht gekregen. Het behoeft geen enkel betoog dat we met z'n allen in een wooncrisis zitten. Er zijn verschillende groepen die daardoor harder geraakt worden dan andere. Gevraagd is of er wel wat gebeurt. Laten we

ons wel realiseren dat wonen en grote binnenstedelijke ontwikkelingen nu eenmaal heel veel tijd vragen. De gemiddelde doorlooptijd van een binnenstedelijk ruimtelijk project is zeven tot vijftien jaar. Dus als u vraagt wat ik deze vier jaar heb gedaan, nou, ik heb er in ieder geval voor gezorgd dat we kunnen beginnen aan dit soort grote, stedelijke ontwikkelingen, zoals de Arkelsedijk, die voor veel van de doelgroepen zoals besproken van groot belang zijn. Maar we hebben ook gewerkt aan instrumenten in die woningmarkt, zoals de starterslening die ingevoerd is en dit jaar zullen de zelfbewoningsplicht en het antispeculatiebeding nog ingevoerd worden.

Gezegd is ook dat Gorinchem misschien niet voldoende tempo zou maken, kijkend naar de cijfers van 2020. Inderdaad zitten we dan 1,1% onder het landelijk gemiddelde, maar in 2019 zaten we er 300% boven. Het heeft niet zoveel zin om naar die jaren te kijken. Juist omdat dit over heel langlopende ontwikkelingen gaat, moet de lange-termijntrend in beschouwing worden genomen en ook de tijd worden genomen om dat zo goed mogelijk te doen. Als je over acht jaar zou kijken, zitten we op 11,1%, en dat is 2 procentpunt hoger dan het landelijk gemiddelde.

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Ik zoek dan nog wel een duiding voor de motie die uw eigen partij heeft ingediend om de boel te versnellen. Want ik hoor u nu zeggen dat dit soort projecten altijd heel langzaam gaan, dat er heel veel jaren overheen gaan en dat je eigenlijk pas over tien jaar terug moet kijken, maar uw eigen partij heeft een motie ingediend om de boel te versnellen. Hoe duidt u dat?

Wethouder Van Doesburg: Ik spreek namens het college; dat wil ik eerst even gezegd hebben. Door D66 is een motie ingediend ‘Versnel de woningbouw’ en daar ga ik nog aan toe komen.

Eerst de motie ‘Bouw grijs, plant groen’. Die is wat het college betreft niet nodig, want we hebben de woon- en transformatievisie ingesteld waarin heel veel aandacht is besteed aan klimaatadaptatie en vervolgens is een regionale adaptatiestrategie vastgesteld, met daaruit voortvloeiend de lokale adaptatiestrategie. Overigens is bij de woon- en transformatievisie de motie ‘Natuurinclusief bouwen’ van de Partij van de Arbeid unaniem aangenomen en daarin is dit beleid voldoende verankerd. Bovendien zou ik zeker niet willen zeggen dat we grijs moeten bouwen. De betonindustrie is verantwoordelijk voor 8% van de wereldwijde CO₂-uitstoot. Je moet juist ook kijken naar andere en groene bouwvormen, niet alleen groen bijbouwen verzorgen, maar veel integraler kijken naar groen bouwen.

Mevrouw Stevens: Het doel van de motie van de Partij van de Arbeid destijds was juist om het heel integraal te doen. Alle visies zijn ook heel integraal en dit is eigenlijk gewoon een keiharde stelling. Daardoor zou ik juist zeggen dat zo’n motie heel erg noodzakelijk is. Als je bedenkt dat een achtste van alle organismen op de wereld met uitsterven bedreigt, dan is het toch wel handig dat we concreet kunnen zijn over bepaalde punten. Dus ik zou zeggen: alleen maar mooi nog zo’n punt erbij.

Wethouder Van Doesburg: De strekking van de motie is zeker heel positief, maar ze blijft overbodig, omdat dit al gebeurt. We hebben namelijk voldoende instrumenten om dit door te voeren. Neem als voorbeeld de Arkelsedijk, waar we in de kaders vastgelegd hebben dat minstens 40% van het gebied groen moet worden. Ik denk dus dat we

voldoende handvat hebben om dit heel goed te doen, en nog veel breder en creatiever dan in de motie gesuggereerd wordt. Dus blijf ik bij dat standpunt.

Mevrouw Stevens: Mag ik nog een verduidelijkingsvraag stellen?

De voorzitter: Mevrouw Stevens.

Mevrouw Stevens: Gaat het dan bijvoorbeeld ook over mensen die buiten de gemeente om gaan? Ik bedoel: er zijn natuurlijk heel veel projectontwikkelaars en daar heeft de gemeente niks over te zeggen op die manier. Maar je wilt wel een statement maken en beleid voeren. Ik vraag me af: telt dat dan ook mee, zet u die er dan ook bij?

Wethouder Van Doesburg: Een hele goeie vraag natuurlijk, maar het is niet zo dat de ontwikkelaars buiten de gemeente om kunnen; daar zitten we juist bovenop. Niets kan hier gebeuren zonder dat wij kaders stellen en voor die kaders geldt het beleid zoals dat vastgesteld is. De woon- en transformatievisie, met daaraan gekoppeld een motie, en de regionale adaptatiestrategie en lokale adaptatiestrategie bieden zoveel handvatten, dat wij de ontwikkelaars nog groener kunnen doen kleuren dan ze zelf ooit bedacht zouden hebben.

Dan de motie ‘Versnel de woningbouw’. Daar ben ik positief over, maar ik wil er ook enkele kanttekeningen of kaders – ik weet niet hoe ik het moet zeggen – bij plaatsen. Waar de motie verzoekt nieuwe locaties aan te leveren, vind ik het belangrijk te benadrukken dat wij gebonden zijn aan planningsmethodieken van de provincie. Op dit moment is de lijn van de provincie ook ‘versnellen, versnellen, versnellen’. Of de wethouders wonen in de regio die lijn per se onderstrepen is maar de vraag, maar voorlopig zijn we er wel aan gebonden. Dus de lijn van de provincie is wel: realiseer je harde plannen nou maar en doe even rustig-aan met nieuwe plannen. Dat neemt niet weg dat wij, met inachtneming van deze reserve, wel inzicht kunnen geven in de nieuwbouwlocaties zoals ze er zijn. Zelf denk ik dat het college daar ook behoefte aan heeft, al is het alleen maar om bijvoorbeeld schuifruimte te kunnen benutten. Want zelfs harde plannen kunnen soms wel eens stuiten, om wat voor reden dan ook, en dan is het fijn als je een goed alternatief hebt om toch aan je opgave te kunnen voldoen in de stad. Om dat inzicht te leveren is wel capaciteit nodig en omdat de capaciteit op wonen/RO gewoon krap is – dat zult u in elke gemeente in Nederland horen –, verzoek ik u wel ons dan ook de middelen te geven om er wat extra capaciteit op te kunnen zetten en sta ons bijvoorbeeld toe om de stedelijke ontwikkelingsreserve daarvoor in te zetten – ik weet niet of het zo kan worden afgesproken, of dat het moet worden opgeschreven in de motie, maar dat zou het verzoek zijn-

De voorzitter: Het wordt een hele lange zin, ik zit te wachten tot u een punt gaat zetten!

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Ja, volgens mij moet de wethouder een cursus gaan volgen ‘Hoe zet ik ooit een punt?’!

De voorzitter: Maar nu geef ik me Molengraaf het woord!

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Fijn, dank u. In de motie wordt gevraagd te onderzoeken hoe het woningbouwprogramma versneld kan worden uitgevoerd, maar als ik de

wethouder hoor, is dat helemaal niet nodig, omdat het van de provincie op dit moment gewoon niet mag. Potentiële bouwlocaties aanwijzen mag ook niet, dus dan vraag ik me af of de motie niet gewoon overbodig is.

Wethouder Van Doesburg: Ik heb toch iets anders gezegd, denk ik. Ik heb gezegd dat de provincie hetzelfde wil, namelijk versnellen. Alleen schrijft haar planmethodiek op dit moment voor dat je een beetje terughoudend moet zijn met het indienen van nieuwe plannen en dat je er vooral voor moet zorgen dat de harde plannen worden uitgevoerd. Maar daar is deze motie ook heel belangrijk voor, want het betekent capaciteit aanwenden, prioriteren en de-bureaucratiseren. Dat is alle drie van belang. Wat ik hier ook gezegd wil hebben, is dat Gorinchem-Molenlanden in gezamenlijkheid aan deze plannen werkt en woningbouwprogramma's zoals we die met de provincie afspreken, dus in die gezamenlijkheid met Molenlanden moet dit ook uitgezocht en geregeld worden.

De heer Tekir: U zei ook iets over de capaciteitsvraag en een reserve. Kunt u dat nog wat toelichten?

Wethouder Van Doesburg: We hebben een reserve stedelijke ontwikkeling en het lijkt het college logisch die aan te wenden als er extra capaciteit voor dit thema nodig is. Als dat kan worden meegenomen in de lezing van deze motie, zou dat heel wenselijk zijn, want anders wordt 'ie lastig uit te voeren.

De heer Van Breemen: Ik probeer de wethouder te volgen, maar dat is lastig. Ik hoor hem aan de ene kant zeggen dat we gebonden zijn aan het provinciale programma en dat we daarom eigenlijk geen locaties kunnen aanwijzen, maar aan de andere kant hoor ik hem ook neigen tot een positief advies op deze motie, terwijl in het tweede punt van die motie toch wordt verzocht ook kansrijke bouwlocaties aan te wijzen. Volgens mij kunt u niet positief adviseren als u tegelijkertijd zegt dat het niet kan vanwege het programma van de provincie.

Wethouder Van Doesburg: Ja, dat kan ik wel, want ik ben niet volledig geweest; excuus daarvoor. De planningsmethodiek van de provincie is heel erg complex. In eerste instantie is haar advies, en eigenlijk ook richtlijn: richt je op je harde plannen – overigens is ook daarvoor het versnellen van belang, om de harde plannen sneller tot uitvoering te krijgen – en daarnaast mag je ook ruimte claimen voor bovenregionaal bouwen, en dan is het wel van belang om zoveel mogelijk locaties in kaart te brengen. Dat zijn dan half-harde, of half-zachte locaties, hoe je het ook wilt noemen, en voor dat onderdeel van de programmering is het wel van belang om zoveel mogelijk kansrijke locaties in kaart te brengen.

De heer Van Santen: En als we dan theoretisch al die plannen in kaart brengen, hoe zit het dan met de uitvoering? Die ligt niet bij de gemeente, er is een markt die daarop moet acteren, en zit die bottleneck dan bij de gemeente, of bij de markt die dat aan moet kunnen?

Wethouder Van Doesburg: Bij alle twee, maar ook nog bij andere overheden, waar ook capaciteit vrijgemaakt moet worden om er RO-vraagstukken doorheen te krijgen. We hebben het gezien bij de Van Zomerendaan, waar we 53 weken mochten wachten op een

sloopvergunning van de provincie, waarvoor normaal 8 weken staat. Dat is een capaciteitsprobleem, maar ook wel een voortvloeiende van veranderende wetgeving. Over de Van Zomerendaal gesproken: daar komen twee straten bij en het voorstel zal zijn om daar een Richard Naveendaal te maken.

Dit was het, voorzitter, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Kraaijeveld.

Wethouder Kraaijeveld: Voorzitter. Ik zou graag willen beginnen met een stukje duurzaamheid, dan ga ik in op de vragen die zijn gesteld over het sociaal domein en afsluiten zal ik met een reactie op de moties.

Duurzaamheid, eerst in z'n algemeenheid. Het wordt inmiddels steeds duidelijker welke impact klimaatverandering heeft in de wereld, ook zou kunnen hebben voor Nederland, en dus ook voor onze regio en onze stad. Het IPCC, een internationaal platform van onderzoekers, heeft inmiddels een heel duidelijk rapport uitgebracht, dat ook aangeeft dat de mens verantwoordelijk is voor de klimaatverandering en dat we daarin iets hebben te doen. Het is, zoals de heer Van Breemen terecht zei, op dit moment ook in Glasgow intensief onderwerp van gesprek: hoe gaan we dat als internationale gemeenschap doen en hoe kunnen we dat dan ook, als we weer afdalen naar Nederland, hier doen? Zoals u weet, zijn we samen met Molenlanden een van de dertig RES-regio's waaraan is gevraagd op welke manier ervoor kan worden gezorgd dat we ook onze bijdrage als Nederland, en ook als regio, daarin neerzetten. Daarom snap ik ook wel het ongeduld dat bijvoorbeeld de heer Van Breemen neerlegt met zijn vraag: waarom weinig middelen in deze begroting? Ik zou natuurlijk technisch kunnen zeggen dat dat is omdat we de septembercirculaire heel recent hebben verwerkt in de begroting, et cetera, maar ik wil hem positiever duiden. Volgens mij hebben wij hiervoor met elkaar in deze periode al een stevige basis gelegd, met u als raad, met onze partners in de stad, met inwoners en natuurlijk met een Molenlanden en andere partners om ons heen. We hebben een RES 1.0 vastgesteld in de gemeenteraad, en ook in Molenlanden is dat gebeurd, bij het waterschap en bij de provincie. Het is een heel belangrijke basis voor het uitvoeringsprogramma van de RES, waaraan we momenteel de laatste hand leggen. Op 18 november zullen we het als bijlage ter kennisname aanbieden bij de bespreking van de reserve duurzaamheid. Dus we zijn op weg.

Raadsbreed is ook een transitievisie warmte vastgesteld, met de nodige positieve reflecties, ook een belangrijke basis voor de vraag hoe we de stad aardgasvrij gaan maken in de komende decennia, waarbij we ook al concreet aan de slag zijn. In februari heeft u een voorstel aangenomen om een warmtenet te gaan opstarten, waar het stadhuis onderdeel van uitmaakt en de eerste duizend huurwoningen. Aan het adres van mevrouw Dansen zou ik willen opmerken dat het in dit geval echt gaat over duizend gezinnen, families en alles eromheen, wat dit op dit moment heel erg beleeft. We zijn aan de slag en daar komen ook die wijkgebieds-uitvoeringsplannen uit, waarmee we wijk voor wijk de komende jaren aan de slag willen om uiteindelijk de hele stad aardgasvrij te gaan maken.

Ik snap dat sommigen van u zich afvragen of het snel genoeg gaat. Zelf zou ik ook heel graag sneller willen, en het college natuurlijk ook. Daarom hoort u ook in de verschillende

bijdragen van het hele college dat we op al die sporen stappen moeten zetten om uiteindelijk die CO₂ terug te dringen, energie te besparen, et cetera. Dus dat even als aftrapje. Het is ook niet dat u geen geld heeft vrijgemaakt. Er is nog minimaal 3,5 miljoen euro vrij van de Enecomiddelen. Over twee weken komen we bij u terug, om te kijken hoe we daarmee al de eerste stappen kunnen zetten in de uitvoering van het uitvoeringsprogramma over klimaatadaptatie, biodiversiteit, et cetera. Wij voelen met u mee dat dit een heel belangrijk thema is. We proberen nu een routekaart neer te leggen en dan is het ook heel erg belangrijk dat het Rijk over de brug komt. Er zijn wellicht middelen mogelijk in deze begroting, of meerjarig, maar we kunnen gewoon aan de slag. Daarvoor hebben we echter zeker ook het Rijk nodig. De afgelopen week hebben we in uw opdracht een lobbybrief naar de formateurs uit doen gaan, om dit nog eens te onderstrepen en te adresseren.

Dan iets concreter. Hoe staat het bijvoorbeeld met wind op Avelingen? U heeft voor de zomer een raadsinformatiebrief van ons gekregen die antwoord gaf op de motie 'Windmolenvrij dichtbij'. Daarin is helder gemaakt dat we zijn gestopt met zoeken bij de A15-oost en dat we de verkenning nu concentreren op Avelingen. En uiteraard, CDA en meneer Bahlmann, houden we daarin ook oog voor de omwonenden, en natuurlijk ook met de bedrijven. Bij een aantal bedrijven is het oorspronkelijk begonnen, dus daar zullen we natuurlijk ook de zaken weer op aanhaken. We zetten nu op een rij wat er allemaal voor nodig is om die verkenning verder te doen.

De VVD heeft erop aangedrongen door te pakken op zonne-energie. In de Regionale Energiestrategie en het uitvoeringsprogramma dat naar u toe komt is het een van de vijf belangrijke pijlers. We willen stevig inzetten op die zonne-energie, zon op dak. Recent hebben we met alle ondernemersverenigingen een bijeenkomst gehad waarin al die bedrijven hebben aangegeven de uitdaging aan te willen gaan om met die ongeveer 60, 70 ha aan daken echt stappen te gaan zetten. En wat ik heel mooi vind, is dat verschillende vertegenwoordigers van die bedrijven zich bereid hebben verklaard er tijd in te stoppen om te kijken hoe we dat in onze regio verder kunnen brengen, waarbij zon op dak niet alleen het stukje is wat het verbruik is van een bepaald bedrijf, maar breder voor wellicht omwonenden die er ook bij wonen.

De heer Van Santen: Het is hartstikke mooi dat wordt ingezet op zonne-energie, maar het is één van de vijf pijlers, en dat is nou precies waarvan wij zeggen: let nou op, dit is een van de dingen waar wij in Gorinchem misschien juist goed in zijn, en in andere dingen misschien niet. Je gaat ook geen tomaten kweken op de Noordpool, zeg maar. Dus laten we de focus houden op waar we goed in zijn en laten we daar meer op inzetten dan misschien op andere vormen. Dat was een beetje de strekking van mijn pleidooi.

Wethouder Kraaijeveld: Ik snap het. Energiebesparing is bijvoorbeeld ook zo'n pijler. Misschien zijn we daar nog niet zo goed in, maar het is heel belangrijk dat we daar wel goed in worden. Ook in een tijd van stijgende energieprijzen is het bij uitstek een instrument om te zorgen dat de energielasten voor een huishouden naar beneden kunnen. Maar ik ben het met u eens dat we ook de zonne-energie beet moeten pakken en dat het dan logisch is om eerst de daken zoveel mogelijk vol te leggen. Dat maakt ook onderdeel uit van het uitvoeringsprogramma.

Over de energiearmoede hebben ChristenUnie/SGP, GroenLinks en CDA artikel 50-vragen gesteld. Volgende week dinsdag bespreken we die in het college, dus volgende week komt het antwoord naar u toe. De PvdA vroeg er vandaag nog naar. In grote lijnen onderkennen wij natuurlijk als college deze problematiek. Heel veel inwoners maken zich grote zorgen over de honderden euro's die de energierekening naar verwachting zal stijgen. Het Rijk is voornemens om hiervoor naar ik meen vierhonderd euro te gaan compenseren. Het leeft, het speelt en er wordt op geacteerd. Daarom is het ook zo belangrijk om die energiebesparingspijler verder tot uitvoering te brengen, maar ook het bewustzijn dat het belangrijk is om de energie zelf zoveel mogelijk duurzaam op te wekken, en dat ook zoveel mogelijk in de eigen regio te willen realiseren.

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Voor veel woningeigenaren met een kleinere beurs die ooit een wat oudere woning gekocht hebben, maar niet de middelen hebben om te gaan isoleren, wordt het wel een probleem om die besparing te realiseren. Met een bon van 60 euro kom je dan niet zo heel ver. Ik vroeg me af of er in dat fonds met die afkorting 'reductie-energie-huppeldepup' nog muziek in zit om woningeigenaren hier tegemoet te komen.

Wethouder Kraaijeveld: De RRE-, inmiddels RREW-regeling – Regeling reductie energiegebruik woning –, is beoogd voor kleinschalige maatregelen en gaat dus nog niet over grote isolatieprogramma's voor woningen. Het is ook iets waar het Rijk nu verder aan werkt, want het gaat dan om enorme bedragen die per woning nodig zouden zijn. Wat je wel ziet – en volgens mij is de duurzame-huizenroute net afgerond – is dat ook bewoners die in een oud pand zitten, of in een pand dat eerst zo lek was als een mandje, er steeds beter in slagen om hun woningen te verduurzamen. De kennis van de technologie bij installateurs en bij mensen die isoleren neemt steeds meer toe en ook de kosten die daarmee gemoeid zijn dalen wat, maar het gaat nog steeds over grote bedragen die aan inwoners wordt gevraagd. Daarom is het ook zo belangrijk dat er een subsidieregeling komt waarmee inwoners die investering kunnen doen, waarna dat uiteindelijk in de energierekening verdisconteerd wordt. Op Rijksniveau is dat helaas echter nog steeds niet geregeld. Ik hoop dat het nieuwe kabinet dat nu wel gaat regelen, maar ze hebben het zeker op het netvlies. Dat is eigenlijk de doorbraak die hierin nodig is. In de tussentijd proberen wij inwoners heel goed te informeren via de NieuwWonen-vrijwilligers, die spreken honderden mensen per jaar. Verschillende inwoners nemen ook al steeds meer die stappen zelf, want het kan bijvoorbeeld ook al op de hypotheek als je een nieuwe woning hebt gekocht. Er wordt wel steeds meer gedaan, maar het is helemaal duidelijk, mevrouw Molengraaf, dat er nog een slag extra voor nodig is. Hopelijk zal het kabinet voor de kerst met een kerstcadeau komen in de vorm van een nieuw kabinet, met structurele financiële middelen en duidelijke lijnen richting de toekomst, en dat dat ook gekoppeld kan worden aan onze transitievisie warmte en onze wijkuitvoeringsplannen. Misschien dat we dan weer slim met onze communicatie en wat we inmiddels met NieuwWonen-vrijwilligers et cetera allemaal doen, die versnelling kunnen maken.

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Waar ik bang voor ben, is dat we mensen nu heel erg in the mood brengen, zeg maar, en dat er vervolgens geen geld is om ook echt iets aan hun huis te kunnen gaan doen. En dan ben je het momentum wel kwijt.

De voorzitter: De laatste beantwoording door de wethouder en dan gaan we naar een ander onderwerp.

Wethouder Kraaijeveld: Dat snap ik, maar tegelijkertijd zie je ook, door de onzekerheid van de internationale energiemarkt en de grillen die daar plaatsvinden, dat steeds meer mensen nu ineens denken: ja, nu wil ik wel echt die stap zetten, want ik zie dat ik afhankelijk word van Rusland, of andere gedachten die erbij zitten, en gewoon de energierekening en het risico daarop. Dat merk ik ook, dat steeds meer mensen gewoon die stap kunnen zetten. De mensen die het wat makkelijker kunnen betalen, of het aandurven, zijn dat nu ook aan het doen, maar het gaat natuurlijk echt over die categorie mensen met een kleine beurs, waarvoor duizend euro al spannend is, waarvoor die woningen geïsoleerd moeten worden, dat we daar proberen hen mee te nemen en te ontzorgen. Met het warmtenet voor die eerste duizend woningen doen we dat in feite, maar dan zie je ook dat heel veel huurders het spannend vinden: wat betekent dat nu precies? En als een bepaalde kamer kleiner wordt door de installatie, is dat heel veel impact. Het is veel gedoe in je huis. Tegelijkertijd: als die woningen gerealiseerd worden, zijn die mensen ook ontzorgd. Dan hebben ze een betere woning, beter geïsoleerd, beter wooncomfort, betere gezondheid en een stabielere energierekening.

De voorzitter: Waarvan akte! De bevlogenheid van de wethouder is altijd groot en dat waarderen we natuurlijk allemaal zeer, maar nu gaan we weer verder.

Wethouder Kraaijeveld: Dank u wel, voorzitter; die had ik zeker even nodig.

De SP was wat kritisch van: ja, weinig inwoners merken het. Ik probeer hiermee aan te geven: in de Gildenwijk is dit wat speelt. Als het gaat over de RRE-regeling, ook naar de heer Van Mourik: 600 minima hebben gebruikgemaakt van die eerste RRE-regeling. Noem dat maar niks! Natuurlijk zou ik heel graag naar die 1600 willen, of 1750, wat nu de laatste stand van zaken is. Dat is wel de opgave in de RREW, dus de volgende regeling. En of we dat anders moeten doen: sowieso proberen we het bereik groter te maken en ik denk dat mond-op-mondreclame daarin ook heel erg kan helpen.

Dit waren in mijn beleving de punten als het gaat over duurzaamheid.

Dan het sociaal domein. De PvdA had het nog over de Molenhopper. Juijn heeft de aanbesteding uiteindelijk gewonnen. Ook in tijden van corona – dat moet ik ze echt nageven – hebben ze heel flexibel kunnen schakelen om mensen te vervoeren die minder goed ter been waren naar teststraten, of naar priklocaties. Ze hebben heel flexibel met ons meegedacht en hun maatschappelijke verantwoordelijkheid genomen. De PvdA verwees ook naar de Wijkhopper, zoals die bijvoorbeeld in de Drechtsteden rondrijdt. Juijn ken ik als een partij die altijd bereid is te bekijken welke innovatieve concepten nog meer mogelijk zouden zijn. Het is natuurlijk wel een verantwoordelijkheid van de vervoerder om mensen van deur tot deur of voor kortere ritjes te vervoeren, maar ik wil ze wel eens vragen of dat ook iets zou kunnen zijn voor Gorinchem.

De fractie van ChristenUnie/SGP heeft gevraagd of we ten aanzien van het mantelzorgcompliment meelopen met de ontwikkelingen. Ik denk dat dat zo is. We hebben een bewustwordingscampagne gehad en we zien dat we inmiddels veel meer mantelzorgers hebben bereikt. We hebben met huisartsen gesproken, met zorginstellingen, met scholen, et cetera, en we zijn van 742 mantelzorgers naar 811

gegaan. Dat is toch een mooie stap, denk ik. Ik denk niet dat we alle mantelzorgers hebben bereikt, maar we proberen het wel levend te houden en we werken ook aan verlichtende mantelzorg en vervangende mantelzorg – u had het over respijtzorg, maar wij proberen het zó even te benoemen –, zodat mensen wat lucht kunnen ervaren en balans kunnen houden in hun leven. Daarvan wordt ook steeds meer gebruikgemaakt. Het vraagt eerst wel wat gesprekken van onze mantelzorgconsulenten voordat mensen echt die stap willen zetten, maar tot nu toe lijkt het wel te voorzien in een behoefte. We doen zeker mee en reiken ook nog steeds een mantelzorgcompliment uit. Naar ik meen hebben het vorig jaar meer dan 400 mantelzorgers het compliment gehad. In december zullen we weten hoeveel het er dit jaar waren, maar in die aantallen moet u denken.

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Voorzitter, op gevaar af dat ik mijn quotum aan interrupties overschrijd, maar mijn punt was ook een beetje dat ik het zo raar vond dat op de site staat dat je alleen maar zelf een mantelzorgcompliment kunt aanvragen. Dus iemand kan niet zeggen: ik heb een mantelzorger die ik erg waardeer. Of heb ik het dan helemaal verkeerd begrepen? En iemand moet ook geregistreerd zijn als mantelzorger, maar dan gaat het effect er toch een beetje van weg? Nou ja, misschien moeten we daar samen nog maar eens een keer naar kijken!

De voorzitter: Dat lijkt me een goed plan.

Wethouder Kraaijeveld: Als we dat kunnen afspreken, doen we het zo.

Dan ga ik naar de moties. Het ‘vergeet me niet pad’ zouden we heel graag willen oppakken. Het is een mooi idee en we merken dat er een breed draagvlak voor is. Op dit moment zien we wellicht mogelijkheden in Hoog-Dalem, tussen het winkelcentrum en het gastenhuis dat daar nieuw in ontwikkeling is. We zijn natuurlijk dementievriendelijke gemeente, dus het past ook heel erg in die geest om in Hoog-Dalem en aan die kant hier aan de bewustwording een bijdrage te leveren.

De heer Van Santen: Ik had begrepen dat er in een andere gemeente nogal bezwaar tegen was gemaakt door iemand die dat initiatief eerder had voorgesteld. Hoe zit dat dan precies?

Wethouder Kraaijeveld: Daar hebben we ook naar gekeken. Het vergeet-mij-nietje is van Alzheimer Nederland, dus die willen we ook gewoon benutten. Het is niet zo dat er een soort intellectueel eigendom op die punten zit, dus op die manier willen we het gewoon invullen vanuit Alzheimer Nederland.

Op zichzelf staat het college positief tegenover de motie inzake de kostendelersnorm. Het zou echt wel mooi zijn als mensen in een uitkering die uiteindelijk samen willen gaan wonen dat ook kunnen doen en zich niet gedwongen voelen apart te blijven wonen omdat ze anders een bepaalde korting krijgen. Het is ook een landelijk thema, Divosa adresseert het nu ook in de kabinetsformatie, en in die zin zouden wij willen voorstellen dit punt te gaan onderzoeken, omdat er best nog wel veel in beweging is. Het is wel belangrijk te kijken wat er vanuit het kabinet komt. Divosa zou de leeftijd graag naar 27 willen tillen en hoe willen we daar dan als Avres – want daar hebben we het dan over – op inspringen? Ik moet natuurlijk ook met mijn collega's in Vijfheerenlanden/Molenlanden even het

gesprek aan of ook zij dit graag in onderzoek willen nemen. Als we de motie zo mogen duiden, of een stukje kunnen aanpassen, zouden we dat waarderen.

De heer Oostrum: Ik wil er direct wel antwoord op geven; dat scheelt in tweede termijn weer minstens twee minuten. U ziet dat in de motie geen dekkingsvoorstel is aangegeven, dus de intentie is daadwerkelijk dat u het gaat onderzoeken. Maar ik zou dan wel willen voorstellen dat u er op een termijn van uiterlijk drie maanden, laten we zeggen februari, op terugkomt.

Wethouder Kraaijeveld: Drie maanden ja, waarom zou dat zijn!? Ik zal mijn best doen, meneer Oostrum, maar ik weet niet of ik dat kan toezeggen, omdat juist die landelijke ontwikkelingen plaatsvinden. Laten we hopen dat we voor de kerst een kabinet hebben dat ook op dit vlak wat richting geeft, dan kunnen wij daar ook op inspelen, maar als het allemaal langer duurt, wat ik niet hoop, maar ook niet uitsluit, is het van belang dit te onderzoeken.

De heer Oostrum: Maar dan wijs ik er toch even op dat een gemeente als Tilburg het lef heeft gehad om vooruitlopend op het Rijksbeleid stappen te zetten. Als u dat onderzoekt en kijkt hoe ze het daar doen, denk ik dat die termijn van drie maanden misschien nog wel te ruim is.

Wethouder Kraaijeveld: Zoals gezegd, ik zal er mijn best voor doen, maar ik heb er ook met Avres nog een gesprek over te voeren. Het lijkt me goed het te onderzoeken en ook in Tilburg te kijken hoe ze het daar feitelijk doen en hoe dat zich kan verhouden tot hoe wij het hier in onze regio doen.

Dan de opstartsubsidie voor het COC. We snappen de motie, maar het is wel wat ongebruikelijk om vanuit de raad een subsidiebijdrage toe te kennen en ook de bedragen te benoemen. Desalniettemin snappen we de motie en willen we erin meegaan, omdat we begrijpen dat het COC gewoon nog moet opstarten en ook in het licht dat we natuurlijk Regenboogstad zijn. We willen wel goed het gesprek aangaan met het COC over hoe hier dan invulling aan gegeven wordt en natuurlijk ook richting 2022 willen optrekken hoe dan de subsidieaanvraag er weer uit gaat zien, dat we wel gewoon de reguliere procedure blijven hanteren voor subsidieaanvragen in onze stad.

De heer Van Breemen: Ik deel de mening van de wethouder dat het nogal onorthodox is om subsidies te gaan uitdelen in de raad, vooral ook omdat wij allerlei voorwaarden en spelregels hebben voor subsidies. Ik zou de indieners van de motie daarom willen vragen daarop een list te verzinnen. De wethouder heb ik ook nog een vraag te stellen. Het COC in Gorinchem is al van alles aan het doen, dus in hoeverre zou je dit nog een opstartsubsidie kunnen noemen? Ik ben nog een beetje op zoek naar wat nu precies de gedachte is achter deze motie, behalve nog een keer onderstrepen hoe erg we Regenboogstad zijn.

De heer Tekir: Misschien nog een verduidelijkingsvraag die kan helpen in deze richting. Ik kwam er in mijn bijdrage ook op terug dat het niet gebruikelijk is op deze manier subsidie aan te vragen, maar tegelijkertijd dienen we de motie in mede in vanwege het belang van het onderwerp. Maar kunt u misschien iets van een reflectie geven hoe dit in

het voortraject is gegaan? Is er een subsidieaanvraag gedaan die is afgewezen, of is dit een tekort in een lopende begroting? Want dan is het een correctie, denk ik, die als aanvulling op een bestaande subsidie verstrekt zou kunnen worden.

Wethouder Kraaijeveld: Voor 2021 is er een subsidieaanvraag geweest vanuit het COC, de eerste, die ook is beoordeeld. Ze hadden meer financiële middelen gevraagd dan is toegekend. Wij hebben gekeken wat voldoet aan de gemeentelijke doelen die zijn gesteld en wat we dan een passende subsidie zouden vinden. Zo is er 5.500 euro uitgekomen. Het kan natuurlijk wel zo zijn dat het COC, dat moet opstarten, ertegenaan loopt dat er veel meer middelen nodig zijn om aan de gemeentelijke doelen te voldoen, en dat is volgens mij de vraag die nu vanuit uw partijen wordt voorgelegd. Omdat het een opstartfase is en een beperkt bedrag, kan het college er wel in meegaan, maar laten we richting 2022 wel weer de reguliere route doorlopen.

De heer Tekir: Ons verzoek is vooral om dan ook de plannen te beoordelen en passend te subsidiëren, zodat er niet weer gaten ontstaan.

De voorzitter: Ik zou het antwoord wel weten! Nu u, wethouder.

Wethouder Kraaijeveld: U verwacht meteen een 'ja'. Volgens mij is het afhandelen van subsidies per definitie een afweging van schaarse middelen en kijken hoe we binnen die schaarse middelen zoveel mogelijk gemeentelijke doelen kunnen bereiken. Dat is de afweging die we als college in de volle breedte maken. Wij zullen dus ook de aanvraag voor 2022 weer goed in dat licht moeten beoordelen, en of er meer gemeentelijke doelen mee te dienen zijn dan nu in de subsidie voor dit jaar is vrijgegeven.

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Mag ik hier ook nog een vraag over stellen, voorzitter, of eigenlijk twee?

De voorzitter: Mevrouw Molengraaf.

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Van de wethouder begrijp ik dat het COC een bepaald bedrag had aangevraagd, dat het college dat heeft beoordeeld naar het kader dat we hebben voor subsidietoekenningen en zo is uitgekomen op 5.500 euro, en dat het COC nu 5.000 euro tekort komt; dat is dus bijna het dubbele. Wat is daar dan fout gegaan in de matching, als er al iets fout is gegaan? Uit de motie begrijp ik een beetje dat het gaat om het zich hier vestigen. Moet ik dan denken aan een pand, gaat het dan daarom en willen we dat?

Een andere vraag die ik hierbij heb is of het COC de preferred partner is van de gemeente Gorinchem, of dat er, als deze extra subsidie wordt toegekend, en in 2022 vast ook nog een subsidie, ook nog ruimte is voor andere belangenbehartigers van de LHBTIQ+-gemeenschap-

De voorzitter: Ik wil nu even ingrijpen, want er worden nu allerlei vragen gesteld die uitvoeringstechnisch van aard zijn-

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Nee-

De voorzitter: Ja. U als raad bepaalt de doelen, de ‘wat-vragen’, en het college doet vervolgens de toetsing. Het is bij subsidieverlening nooit zo van: u vraagt, wij draaien. Als er 5.500 euro wordt aangevraagd, of meer, en het college wijst minder toe, vindt altijd toetsing plaats op basis van de doelen die u als raad stelt. Dat is het proces en daar is het college dan verantwoordelijk voor. Het lijkt me niet goed dat we op dit moment, in een begrotingsraad, die hele toetsing gaan doorlopen. De wethouder heeft aangegeven dat een nieuwe aanvraag kan worden ingediend, waarna een toetsing plaatsvindt op de doelen die gesteld zijn door de gemeenteraad, op basis daarvan wordt uiteindelijk een besluit genomen en ik kan me voorstellen dat het college de raad daarover informeert.

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Ik begrijp wat u zegt, ik denk alleen dat het niet klopt. Mijn vraag gaat over het volgende. Er is een toetsing geweest, daarop heeft het college 5.500 euro toegekend en dat gaan we nu vanuit de raad repareren, omdat ze het daarmee niet redden. Dat vind ik gek, als u begrijpt wat ik bedoel. Ergens is er dan iets fout gegaan: of de toetsing is goed geweest, maar ja ze komen er niet uit, dus dan gaan we toch maar repareren, of de toetsing is zodanig geweest dat het COC er van het begin af aan al niet mee uit kon komen. Daar vind ik iets gek in zitten, maar goed. Mijn tweede vraag ging overigens ergens anders over, maar ik ga ervan uit dat de wethouder daarop nog zal antwoorden.

De voorzitter: Wethouder Kraaijeveld.

Wethouder Kraaijeveld: Op het laatste punt: we hebben gewoon een algemene, openstaande subsidieregeling. Als mensen op bepaalde gemeentelijke doelen of instellingen initiatieven ontplooien, kunnen ze daarvoor bij ons aankloppen, ook op het gebied van LHBTI. Zo werkt het volgens mij op heel veel vlakken.

De laatste motie gaat over tiny gardens. Wij vinden het op zichzelf positief om inwoners te stimuleren meer met groen te doen. We zouden echter willen voorstellen om dit als gedachte mee te nemen richting de bespreking van volgende week, als we het hebben over de regionale adaptatiestrategie en de vertaling die wij in Gorinchem maken naar de lokale adaptatiestrategie, en hoe je deze gedachte zou kunnen verbinden in de strategie die we daar zouden willen vormgeven.

De heer Van Breemen: Het voorstel van de wethouder kan ik op zichzelf wel volgen, maar het hele idee, zal ik maar zeggen, staat al gewoon op de website van de gemeente Gorinchem: dat je een geveltuintje kunt aanleggen, enz. In de motie wordt eigenlijk gevraagd om een subsidie van 50 euro per tuintje, maar ik hoop toch dat de wethouder ook weet dat het gewoon op de site staat en dat het echt al, ik denk tien jaar, staand beleid van deze gemeente is.

Wethouder Kraaijeveld: Dat klopt, we hebben ook het NK Tegelwippen, en we zijn op allerlei fronten hiermee bezig. Het punt zit natuurlijk ook in de vertaling die in deze motie is gemaakt, om die zo concreet te gaan doen. Het voorstel van het college is om deze gedachte mee te nemen naar hoe we de lokale adaptatiestrategie zouden kunnen versterken met deze gedachte in het achterhoofd en wat we daarop inmiddels al doen. Dat was het, voorzitter.

De heer Bahlmann: Dus de wethouder geeft aan dat hij het meeneemt in het hele proces van de aankomende sessies, dan houden wij de motie gewoon aan en wachten we een en ander af.

De voorzitter: Dank u wel. Het woord is aan wethouder Vaan der Geest.

Wethouder Van der Geest: Dank u wel, voorzitter, en dank ook voor alle inbreng van de fracties. Mijn antwoord heb ik in een aantal blokjes onderverdeeld en aan het einde behandel ik de moties.

Ik begin met mobiliteit. Velen hebben gerefereerd aan de mobiliteitsvisie, aan de uitvoeringsagenda, de visie die we unaniem in 2020 in deze zaal hebben vastgesteld en de maatregelen die we in september 2020 in overgrote meerderheid hebben aangenomen. Dat is eigenlijk nog maar een jaar geleden. In deze raadsperiode hebben we samen zaken in gang gezet en die zullen uiteraard doorlopen tot de volgende raadsperiode, en uiteindelijk de visie tot en met 2040. Dat is niet zo gek, want infraprojecten duren nu eenmaal lang, zeker in een bestaande stad. Ik vind ook dat u eigenlijk uzelf tekort doet als u zegt dat er maar weinig is gebeurd. Wij hebben in deze periode juist ontzettend veel in gang gezet, mede door het geld dat we de afgelopen periode, en de periode daarvoor, hebben kunnen sparen met de grexen.

Een aantal van u heeft wat aandachtspunten meegegeven rond verkeersveiligheid. Daar hebben wij ook aandacht voor, soms door herinrichting of onderhoud, vanuit mobiliteit en via gedragscampagnes die we samen doen in de AV – eigenlijk alleen in de Alblasserwaard, want Vijfheerenlanden zit in een andere subsidieregio, maar we hebben wel samenwerking met de Drechtsteden gevonden inmiddels. In uiterste nood moeten we handhaven. Waar we dat met simpele ingrepen kunnen doen, moeten we dat niet nalaten binnen het beperkte budget dat we daarvoor hebben.

De heer Bahlmann vroeg naar de verkeerstelling op de Haarsekaden. Die is inderdaad recent uitgevoerd, het wachten is nog op de rapportage en de analyse, maar overigens staat dat los van de herinrichting ervan.

De heer Oostrum vroeg naar het gebruik van de lift bij de stationstunnel, de stationstunnel die er nu eindelijk echt bijna is, maar de lift inderdaad nu nog niet. Die komt wel in december, als het goed is. Hij is bijtijds besteld, maar door leveringsproblemen is het wat vertraagd en daardoor zijn de werkzaamheden nu helaas ook nog bezig. Maar we zijn er bijna!

Mevrouw Molengraaf en de heer Van Breemen vroegen naar de bewaakte fietsenstalling. Eerder dit jaar hebben we een I&O gehad over het onderzoek dat we gedaan hebben naar de bewaakte fietsenstalling en toen hebben we ook besloten dat voorstel niet door te zetten, mede gelet op de coronasituatie en de eventuele verhoging van de parkeergelden die erbij zat. Omdat we op de Kruisstraat een tijdelijk huurcontract hadden, hebben we daar helaas het pand moeten verlaten, want de eigenaar heeft een nieuwe huurder gevonden. Gelet op de kosten die de huur van een pand met zich brengt, gaan we niet opnieuw een pand betrekken, maar werken we aan de permanente oplossing zoals we in het parkeerprogramma hebben besloten. De suggestie van de heer Onvlee voor een fietsenstalling in Kweeklust kunnen we daarin meenemen, maar primair is de focus daarbij op het autoparkeren.

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Ik hoor nu iets heel geeks bij de wethouder, namelijk dat de focus ligt op het autoparkeren. Ik snap dat Kweeklust een parkeerplaats is voor auto's, maar ik vond juist de suggestie van de heer Onvlee zo verfrissend. Is het niet ook een speerpunt van dit college om het fietsparkeren meer plek te geven? Ik zou haast zeggen: combineer dat nou echt.

Wethouder Van der Geest: Dat gaan we inderdaad bekijken, maar de opdracht die u als raad heeft gegeven voor de uitbreiding van Kweeklust slaat primair op het autoparkeren, dus dit is een nieuwe suggestie die we daarin kunnen meenemen.

Glasvezel is eigenlijk een soort terugkerend onderwerp bij de behandeling van een begroting of perspectiefnota. Ik had eigenlijk gehoopt dat we u hierover net voor deze vergadering nader zouden kunnen informeren, maar dat is helaas niet gelukt. Wel hoop ik u binnenkort positief nieuws te kunnen melden. Als alles loopt zoals het moet lopen met de partij, zullen we u in december informeren over de manier waarop we Gorinchem kunnen gaan verglazen.

De heer Van Santen vroeg naar de bomen. Vorig jaar hebben we u een RIB gestuurd over de gerooide en herplante bomen en ik zeg u graag toe dat we dat opnieuw zullen doen. Dat is wat handiger dan het nu te doen.

In het verlengde hiervan informeerde mevrouw Molengraaf naar de samenwerking met de stichting Gorcum Natuurlijk Groen. Deze stichting is een serieuze en betrokken gesprekspartner, met wie we onder andere ook de rooilijsten bespreken. Het zijn heel bevlogen vrijwilligers, met wie we graag samenwerken.

De heer Onvlee had in het kader van sport een vraag over de vrijwilligerscampagne. In oktober hebben we een vrijwilligerscampagne gehad, over dat vrijwilligers goud waard zijn, maar ook en vooral om meer vrijwilligers te werven, want uit de Kracht van Sport-Extra, de lokale verdieping van het Sportakkoord, zoals we die tussendoor hebben gehad, was de vraag: wij staan te springen om vrijwilligers, en na corona is die vraag eigenlijk alleen maar urgenter geworden. Over de resultaten kunnen we nog geen uitspraak doen, maar het was in ieder geval een mooie campagne die we in heel veel abri's in Gorinchem hebben gezien.

De heer Van Santen vroeg ook om een verduidelijking ten aanzien van het overnemen van grafrechten; de heer Van Mourik vroeg er trouwens ook naar. Formeel is het al mogelijk. Ik heb de brief ook gezien, naar aanleiding ook van een recent artikel in het AD, en zowel op de site als in een brief aan de rechthebbenden kunnen we dat nog verduidelijken. Ik wil graag toezeggen dat we dat oppakken.

En dan economie en de vestingstad. Het is heel vaak gezegd vandaag, en dus moet het wel waar zijn, dat Gorinchem de allermooiste vestingstad is. Stiekem wisten we dat natuurlijk ook al. Heel Gorinchem was er blij mee, bewoners en ondernemers, en zelfs wij als politici. Maar Gorcumers blijven wel Gorcumers en al heel snel werd er dan ook op gewezen wat er allemaal schortte aan die vestingstad, ondanks die prijs, en wat nog beter kan. Ook mevrouw Van Maaren deed er vandaag wat suggesties voor. Bij de behandeling van een van de moties kom ik erop terug. Bij de verkiezing heeft de Stichting Citymarketing een belangrijke rol gespeeld. Ze hebben een flinke campagne gedraaid in onze stad en daarbuiten om stemmen te werven en die prijs binnen te halen. Ik durf wel te stellen dat wij het zonder hen niet gehaald hadden. Het heeft geleid tot een verdubbeling

van de bezoekersaantallen, die zeker zeer welkom waren bij alle ondernemers in onze binnenstad net na corona.

Ik ga meteen door naar de moties. Democraten Gorinchem en D66 hebben een motie over de allermooiste vestingstad ingediend. Als ik die motie zo mag lezen, dat we aan Citymarketing kunnen vragen wat zij nodig heeft om deze gouden kans te verzilveren, welke randvoorwaarden ze daarbij nodig heeft, primair binnen de herschikking en herprioritering van de middelen – die afspraak hebben we altijd staan –, en dat u de deur op een kier zet als ze daarbij extra middelen nodig heeft, die, naar ik verwacht, beschaafde bedragen zullen zijn, maar mocht u daarvoor een bandbreedte kunnen aangeven, dan kunnen wij positief oordelen.

Dan de Gorcumse Poorten van Stadsbelang en Gorcum Actief. In augustus stelde mevrouw Hamann ook nog schriftelijke vragen, mede naar aanleiding van de UNESCO- en ANWB-verkiezing, om die kansen te benutten, en daarop hebben wij geantwoord dat wij die kansen zien in bijvoorbeeld de openbare ruimte, het aanpakken van de fysieke omgeving, en dat wij werken aan een collegevoorstel, samen met partijen in en rond de vesting. Dus deze punten kunnen we daarbij meenemen. In die zin kunnen wij de motie positief beoordelen.

Mevrouw Van Maaren: Zijn die toegangspoorten niet al gedeeltelijk in het vestingplan verwerkt?

Wethouder Van der Geest: Mij wordt gesouffleerd dat dat niet het geval is.

Mevrouw Van Maaren: Er staat in ieder geval iets over poorten in. Ik kan het niet letterlijk herhalen, want ik heb het een tijd niet gelezen, maar ik wil graag even laten checken dat het niet dubbel is.

Wethouder Van der Geest: Dat gaan we doen; goed dat u mij daaraan herinnert. De suggesties die u op een aantal vlakken deed zullen wij meenemen in het voorstel, om te kijken of we die kunnen verbeteren in en rond onze vesting.

De heer Bahlmann: Ik wil nog een suggestie doen met betrekking tot de motie die wij hebben ingediend, want wij zouden hem breder willen trekken. Hoe mooi zou het niet zijn om de stad binnen te kunnen rijden door ruïneachtige stadsmuren, opgebouwd uit recyclede bakstenen, voorzien van vegetatie en ruimte voor insecten? Dit past ons inziens uitstekend binnen de thema's klimaatadaptatie, circulariteit en biodiversiteit.

De heer Van Breemen: 'Ruïneachtig' en 'mooiste vestingstad' lijken mij niet echt twee dingen die matchen!

De voorzitter: De wethouder neemt het mee!

Wethouder Van der Geest: Ik ga proberen mijn best te doen, voorzitter.

Mevrouw Van Maaren: Mag ik de wethouder een tip geven? Omdat wij nu onder het UNESCO Werelderfgoed vallen, kunnen wij niet zomaar alles toelaten bij het vestinggebeuren. Dus laat het goed uitzoeken voordat u iets gaat toezeggen en we ons mogelijk in de nesten werken.

De heer Bahlmann: Het gaat om de toegang van de stad, en niet om de vesting. Dus als je uit de kant van de Banneweg komt, dat je dan via een ruïneachtige iets richting de vesting gaat zoals die nu opgebouwd is.

De voorzitter: Het college heeft de suggestie gehoord. Dank u wel.

Wethouder Van der Geest: Genoeg tips en tricks, voorzitter.

De VVD heeft een motie ingediend over fietsbereikbaarheid voor iedereen en eigenlijk ook over toegankelijkheid in de openbare ruimte. Wij houden in ons huidige beleid ten aanzien van de inrichting van de openbare ruimte rekening met de inclusieve inrichting van die openbare ruimte. We sluiten daarmee ook aan bij het VN-verdrag over de rechten van personen met een beperking, tevens vastgelegd in het integraal sociaal beleid. Bij de behandeling van de mobiliteitsvisie heeft de raad ook aandacht gevraagd voor die toegankelijkheid en ook voor verkeersmaatregelen die we nemen. Het Gehandicaptenplatform is bij heel veel projecten een belangrijke gesprekspartner voor ons en dat geldt overigens ook bij mobiliteiten rond de Fietzersbond. Het is dus eigenlijk staand beleid. De motie is daarmee, hoe sympathiek ook, overbodig.

De heer Van Santen: Mooi dat de wethouder zegt dat al die punten worden meegenomen, maar zijn al die aanbevelingen uit het rapport, dat pas in oktober is verschenen, dan daadwerkelijk daarin opgenomen? Daar roept deze motie eigenlijk toe op, dus eigenlijk zegt u dat u de motie best wilt uitvoeren met de recente aanbevelingen, die tot voor kort nog niet zo recent waren en daar nog niet in waren getoetst.

Wethouder Van der Geest: Voorzitter. Wij houden rekening met die inclusieve openbare ruimte binnen de beperkingen die een bestaande stad soms met zich meebrengt. Daarmee is uw motie de facto overbodig, los nog van het rapport dat u aanhaalt van de Fietzersbond.

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Voorzitter. Nu moet me toch echt iets van het hart. Ik hoor hoe wethouders zich in allerlei bochten wringen om moties van coalitiepartijen aan te bevelen, hoe overbodig ze ook zijn en hoe staand beleid het ook is, en nu komt er een motie van de oppositie die door de wethouder meteen overbodig wordt genoemd omdat datgene wat erin staat al wordt gedaan. Ik vind dat echt jammer.

Wethouder Van der Geest: Ik wilde precies naar de motie van ChristenUnie/SGP gaan over de inventarisatie van kapitaalgoederen. Onze kapitaalgoederen en ons areaal kennen allemaal meerjarenonderhoudsplanung, ook voor civiele werken als de Lange Brug. Die meerjarenonderhoudsplanung moet actueel worden gehouden en vragen dus ook om uitvoeringsplannen. Het komend jaar willen we voor het eerst een integraal uitvoeringsplan opstellen. Het eerste deel van de motie, de inventarisatie van kapitale vervangingsinvesteringen duurder dan 1 miljoen euro, willen we graag doen, maar u vraagt wel om het 20 jaar door te trekken en dat is wat lastig. Als u genoeg zou nemen met tien jaar, kunnen we het doen. Dus met die lezing kunnen wij positief adviseren over de motie.

De heer Barth: Ik zat bij het schrijven van de motie zelf ook te dubben over 10 of 20 jaar. Ik wilde de termijn gelijk trekken met het investeringsplafond, dat we ook op 20 jaar

hebben getrokken. Maar 10 jaar is prima wat mij betreft, want je moet ook niet te ver vooruit willen kijken. Ik wil overigens nog wel een correctie op uw inbreng aanbrengen. Ik heb nagevraagd of in de meerjarenonderhoudsplanning de vervanging van de Lange Brug, die volgens mij over negen of tien jaar aan de beurt is, is opgenomen en die zit daar niet in. En een brug doe je niet met een paar miljoen. Vandaar eigenlijk deze motie.

Wethouder Van der Geest: Volgens mij is die inventarisatie heel nuttig, voorzitter, dus met die lezing kunnen we positief adviseren over de motie.

De heer Barth: Dank voor uw warme aanbeveling!

Wethouder Van der Geest: Dank voor uw motie!

Dan de motie 'Bevordering zwemvaardigheid' van de SP. In april heeft de fractie van ChristenUnie-SGP via schriftelijke vragen hiervoor aandacht gevraagd. In Gorinchem hebben we de doelstelling dat geen kind de basisschool verlaat zonder zwemdiploma. Deze vangnetconstructie, zoals we dat noemen, wordt uitgevoerd in samenwerking met de basisscholen, het Caribabad en de Stichting Leergeld en tot nu toe wordt dat doel elk jaar behaald, en ook elk jaar gemonitord. We doen dat in september in groep 7, zodat we ook nog tijd hebben, als dat niet het geval is, om kinderen alsnog naar het zwemdiploma te leiden. Maar de motie vraagt ook iets te doen voor volwassenen. Ons lijkt een onderzoek niet zo opportuun, maar ik zou wel graag een gesprek willen voeren met een aantal partijen van de doelgroepen die mevrouw Dansen in haar motie noemt, zoals Vluchtelingenwerk en GGD, maar ook het Caribabad, om te kijken wat voor activiteiten we daarin kunnen ontplooien, als die nodig zijn, en wat voor signalen ze daarvoor hebben. Het is dus geen onderzoek, maar wel het uitzetten van de voelsprietten bij een aantal partijen, om te kijken of het nut heeft.

Mevrouw Dansen: We horen dan graag waar u op uitkomt.

Wethouder Van der Geest: Uiteraard.

Tot slot de motie van GroenLinks en D66, 'Beperk overlast rook houtkachels'. De indieners geven duidelijk aan dat het niet over verbieden gaat, maar om goede communicatie en voorlichting. De eerste oproep zouden we dan ook graag oppakken, de twee andere punten willen we echter ontraden, omdat die lastig of onmogelijk uitvoerbaar zijn.

De heer Van Breemen: Kan de wethouder mij uitleggen waarom het moeilijk uitvoerbaar is om iets in de omgevingsvisie op te nemen?

Wethouder Van der Geest: Dan moet ik stiekem met een schuin oog naar mijn collega 'omgevingsvisie' kijken, maar volgens mij is het omdat het vooral te gedetailleerd is en er nog geen landelijke basis is voor die regels. Misschien spreek ik voor mijn beurt, maar dan kan mijn collega er in tweede termijn op terugkomen.

De heer Van Breemen: Dat krijg je als in al die portefeuilles gaat zitten shuffelen, maar toch even: de omgevingsvisie is juist het lokale instrument om regels te maken en wij zijn echt niet de enige gemeente die het in de omgevingsvisie wil opnemen. Dus ik snap gewoon niet waarom het volgens u moeilijk te doen zou zijn. Hetzelfde geldt voor het

afhandelen van meldingen. Ik heb ook iets gezegd over klanttevredenheid, ik weet niet wie van u daar tegenwoordig verantwoordelijk voor is, maar dat hoort daar volgens mij bij. Dus serieus meldingen afhandelen: ik kan me niet voorstellen dat het college zegt “nee, dat kunnen we helaas niet uitvoeren”. Dus ik zou straks nog even met alle portefeuillehouders op dit dossier bij elkaar gaan zitten en hierover opnieuw gaan nadenken.

De voorzitter: Wellicht nog een onderwerp voor enig overleg tijdens de schorsing.

De heer Van Santen: Mevrouw de voorzitter. Ik heb nog één vraag aan de wethouder. Bij de behandeling van de mobiliteitsvisie hebben we een motie vastgesteld met betrekking tot de rondweg-noord. Het grootste deel van de raad was het daarmee eens. Nu staat hij niet bij de prioriteiten van deze begroting en we zitten straks ook nog met een investeringsplafond. Dus als we het nu niet doen, gaan we het niet redden. Wat is nou de visie van de wethouder hierop? Wanneer gaan we die rondweg-noord nou realiseren en waarom staat die niet bij de prioriteiten?

Wethouder Van der Geest: Het onderzoek zouden we doen, hebben we toen gezegd, in samenhang met station Gorinchem-Noord, wat daar zou zijn, en het verleggen van de Haarweg. Zoals u weet, hebben we een nieuwe plek moeten zoeken voor het station Gorinchem-Noord, dus we moeten ook even kijken hoe we dan omgaan met die Haarweg en dus ook route-noord. Maar dat onderzoek gaat nog lopen, of loopt inmiddels al.

De heer Van Santen: Ik wil niet vervelend zijn, maar die rondweg-noord is natuurlijk niet alleen station-noord. Het is veel meer dan dat, het gaat over de complete infrastructuur van oost naar west, het gaat over auto's, fietsen, noem-maar-op. Als u al zegt dat u het fietsplan eruit gaat nemen, dan hoop ik wel dat u ook met dat soort dingen rekening gaat houden. Maar eigenlijk zegt u nu dat we dat niet doen: we gaan niet met de rondweg-noord aan de slag. Dat is voor onze fractie een heel belangrijk punt.

Wethouder Van der Geest: Het onderzoek heeft u volgens mij raadsbreed aangenomen, dus dat pakken we ook op. Maar wat ik zei: het station was inderdaad inclusief het omleggen van de Haarweg. Daarover zijn we in gesprek, dus de motie die onderdeel heeft uitgemaakt van die rondweg heeft ook wat vertraging opgelopen. Maar u heeft een raadsvoorstel aangenomen, dat was toen heel duidelijk en staat nog steeds overeind.

De voorzitter: Dank u wel. Dan zal ik nu een aantal vragen beantwoorden en ik verzoek de vicevoorzitter mij te vervangen.

(Het voorzitterschap wordt overgedragen aan de heer Van Breemen).

De voorzitter: Het woord is aan de burgemeester.

De burgemeester: Leden van de raad. Een groot aantal van u heeft positieve opmerkingen gemaakt ten aanzien van de veiligheid in de stad, waarvoor dank. Veiligheid doe je natuurlijk niet alleen als burgemeester. Ik ben heel blij dat er de afgelopen jaren een heel mooi team is gevormd, het Team Toezicht en Handhaving, en dan kun je ook resultaten boeken. De samenwerking met de politie, met het OM en met het RIEC is

gewoon heel goed en dan kun je ook echt een deuk in een pakje boter slaan, om het maar eens even zo te zeggen; dan kun je het verschil maken. Natuurlijk zijn er altijd dingen die beter kunnen en ik kom zo meteen op een paar facetten terug.

Allereerst is een vraag gesteld met betrekking tot de kermis: waarom is de kermis niet op zondag geopend? De kermis is al jarenlang niet op zondag geopend en dat heeft ermee te maken dat besturen is: belangen afwegen. De kermis staat hier negen dagen in de binnenstad, waar heel veel mensen wonen en in toenemende mate mensen wonen. Negen dagen onafgebroken 's middags en 's avonds een behoorlijke hoeveelheid lawaai leidt ook weer tot opmerkingen en soms klachten vanuit de bevolking. De afgelopen dagen heb ik ook een aantal keren reacties gehad vanuit de bevolking, daarop heb ik de Milieudienst metingen laten verrichten en het geluidsniveau is nu ook wat anders ingesteld. Ook de bassen waarvoor de heer Van Santen regelmatig aandacht vraagt zijn nu wat aangepast en dan zie je wel: het is een precair evenwicht. Als je negen dagen lang kermis hebt, is het ook goed om mensen die door de week werken één dag rust te gunnen. Het is wel mogelijk om daarvoor vanaf 1 uur ontheffing te verlenen, dat kan ik als burgemeester doen, maar daar heb ik niet voor gekozen, want het gaat al jaren zo in die belangenafweging en anders krijg je ook weer de belangen van de omwonenden die dan met de nodige opmerkingen richting mijn kant komen. Daarom is de kermis op zondag niet open.

Ten aanzien van de toegankelijkheid van de verkiezingslocaties: het is natuurlijk heel belangrijk dat die goed toegankelijk zijn. Ik denk dat de aandacht die nu wordt gevraagd voor die toegankelijkheid te maken heeft met het feit dat we in coronatijd een paar nieuwe locaties hebben geopend. Op een aantal onderdelen is het daarmee niet helemaal goed gegaan en daar hebben we nu nauwgezet aandacht voor. De handreiking van de VNG zullen we daarbij zeker gebruiken en wat we ook altijd doen, en dat gaan we dus nu ook weer doen, is het betrekken van het Gehandicaptenplatform daarbij, want zij zijn de ervaringsdeskundigen en wij hopen dat het nu gewoon goed zal gaan bij de komende verkiezingen.

Ten aanzien van het corona-gedenkteken: zoals toegezegd door mij in deze raad, heb ik een oproep gedaan op verschillende manieren, ik heb er ook een column over geschreven, en uit mijn hoofd gezegd zijn er ongeveer tien reacties binnengekomen en daar zitten zowel positieve als negatieve reacties tussen. Vorige week heb ik mijn secretaresse gevraagd om een afspraak te maken met een groepje mensen, om die reacties door te nemen en te kijken wat we daarmee gaan doen.

Dan is de vraag gesteld of er voldoende agenten zijn. U kent de norm voor wijkagenten. Wij hebben best wel een behoorlijke periode vacatures gehad bij de wijkagenten en ik kreeg deze week van de teamchef van de politie het verheugende bericht dat de laatste twee vacatures zijn ingevuld. Per 1 januari 2022 zijn we weer volledig op sterkte.

Het CDA heeft regelmatig aandacht gevraagd voor wijkgericht werken met de boa's. Dat hebben we ingevoerd en de eerste resultaten zijn heel positief. We hebben thema-overstijgende zaken waar verschillende boa's op kunnen acteren, maar per wijk hebben we een vast aanspreekpunt en dat werkt heel erg goed. Je ziet het ook doorwerken in de wijkgerichte aanpak, want in wijken wordt natuurlijk naar meer facetten gekeken dan alleen veiligheid en we merken dat veiligheid nu echt een belangrijk onderdeel is.

Veiligheidsmensen zijn een belangrijke partner in die wijken om samen te werken, zodat je informatie-uitwisseling krijgt en tijdig op zaken kunt acteren.

Ten aanzien van cameratoezicht zijn er op dit moment geen signalen dat op specifieke locaties ook mobiel cameratoezicht zou moeten plaatsvinden, maar u weet van mij dat ik positief sta ten opzichte van cameratoezicht en als het nodig en mogelijk is – nogmaals: ik heb al eerder aangegeven, en ook nu, dat het wel aan bepaalde regels moet voldoen – passen we het gewoon toe in de stad, want het is een belangrijk instrument in de gereedschapskist om op sommige plekken veilige situaties te creëren.

Dan de motie van de SP, ‘Gedoog thuiskweek medicinale cannabis’. Het college ontraadt deze motie. Voordat ik op de inhoud inga, wil ik even gezegd hebben dat de heer Oostrum zich enkele maanden geleden tot mij gewend heeft om over deze materie te spreken, ook de heer Van Willigen van Democraten Gorinchem heeft zich gemeld, en op basis daarvan ben ik aan de slag gegaan. Ik heb er met de politie over gesproken en de politie heeft mij recent een negatief advies daarop gegeven. Het staat ook als onderwerp in de lokale driehoeksagenda geagendeerd.

Waarom ontraad ik deze motie? Er zijn een aantal facetten die een rol spelen. Ik wil ingaan op de strafrechtelijke kant, ik wil ingaan op de bestuursrechtelijke kant en daarnaast op een aantal facetten die ook een rol spelen.

Het thuis telen van cannabis is gewoon verboden op basis van de Opiumwet, ongeacht de aanleiding daarvoor. Dat geldt dus ook voor het telen van vijf planten of minder. Soms zeggen mensen wel eens tegen me: ja, maar burgemeester ik mag maximaal vijf planten telen. Dan zeg ik: nee, het is gewoon verboden. Ook als de politie een, twee of drie planten aantreft in een woning, worden ze meegenomen, want het is gewoon verboden. Dus ook een kleine hoeveelheid mag niet. Tegelijkertijd is het ook weer niet zo dat we heel actief op zoek gaan naar die kleine hoeveelheid, maar als de politie ze toevallig aantreft bij een huiszoeking, dan neemt ze die natuurlijk wel mee. Het is dan aan de officier van justitie – zo gaat het altijd in dit land – om te beoordelen of een strafrechtelijke vervolging wordt ingesteld. Er is trouwens een mogelijkheid om van dat verbod af te wijken. Dat kan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport doen op basis van artikel 8 van de Opiumwet. Ik ben daar dus als burgemeester, als het gaat over de strafrechtelijke kant, niet toe bevoegd.

De bestuursrechtelijke kant-

De voorzitter: Er is een interruptie van de heer Van Willigen.

De heer Van Willigen: We hebben hier te maken met een hele gekke situatie. U geeft aan dat het verboden is, maar er wordt niet gestraft als de eigenaar van drie, vier of vijf plantjes daarvan vrijwillig afstand doet. Het is prachtig dat het verboden wordt, maar het is niet strafbaar. Dit is de grote spagaat waar we in zitten en waar u als burgemeester zeker wel op kunt acteren. Verboden, maar niet strafbaar, hoe kan dat dan?

De burgemeester: Het is verboden en het is strafbaar, dat is wat ik zeg. De politie neemt het in beslag, maar het is aan de officier van justitie of al dan niet tot strafrechtelijke vervolging wordt overgegaan en die kan tot sepot besluiten.

De heer Van Willigen: Ik ben hier al erg lang mee bezig en ik kan u vertellen dat er nergens gestraft is op het moment dat de eigenaar van vijf planten vrijwillig afstand doet

van de planten. Dat is de Nederlandse lijn die overal gehanteerd wordt en waar ook de gebruikers helemaal knettergek van worden. U zegt nu dat u de motie op advies van de politie ontraadt, maar de politie is op deze manier zelf ook op een drijvend schip aan de gang, dat eigenlijk bijna zinkende is. Ik snap er helemaal niks van. Het is verboden, maar als de politie invalt is het niet strafbaar op het moment dat je zegt “neem maar mee”, en dan krijgen we opnieuw dezelfde situatie: dan gaan mensen weer kweken.

De burgemeester: Het *is* verboden. Ik heb u aangegeven dat alleen de minister van VWS de mogelijkheid heeft om tot ontheffing te besluiten. Het is dan blijkbaar beleid van het OM om tot sepot over te gaan, maar het is gewoon verboden.

De burgemeester: Ik zag eerst mevrouw Dansen en daarna de heer Tekir voor een interruptie.

De burgemeester: Is het goed dat ik eerst even mijn verhaal afmaak? Dan hebben we het plaatje compleet.

Mevrouw Dansen: Ik zou liever eerst nog een vraag stellen aan u, want het valt me op dat u het op geen enkele manier heeft over de mogelijkheden die de gemeente Tilburg heeft gevonden om er wel wat mee te doen. U gaat er gewoon van uit dat het niet mag, en dat kan, maar het lijkt mij een vrij rigide standpunt, vooral omdat we met z’n allen in Nederland wel een harddrug kunnen gebruiken die we zo in de winkel kunnen kopen. Maar er is een gemeente, Tilburg, die daar een oplossing voor gevonden heeft en ik hoor u niet zeggen dat u daarnaar wilt kijken en wilt overwegen om hier misschien hetzelfde te doen.

De burgemeester: Dat komt omdat ik daar nog niet aan toe was.

De voorzitter: Ik stel voor dat de burgemeester verder gaat met de beantwoording en dat we haar even dat punt laten afmaken.

De burgemeester: Dank u wel.

Naast de strafrechtelijke kant hebben we natuurlijk ook nog de bestuursrechtelijke kant. Die betreft artikel 13b van de Opiumwet. Als er planten worden aangetroffen kan ik – daar is beleid voor vastgesteld –, afhankelijk van de hoeveelheid, een woning een aantal maanden, drie maanden/negen maanden/twaalf maanden, sluiten. Daar heb ik een discretionaire bevoegdheid in, in die zin dat ik afhankelijk van de situatie die ik aantref al dan niet tot beleidstoepassing kan overgaan.

Dan ten aanzien van het kweken van medicinale cannabis. Als een land besluit cannabis voor medicinale doeleinden toe te laten, moet dat volgens het Enkelvoudig Verdrag inzake verdovende middelen van 1961 gebeuren door een nationaal bureau. Dat moet de oogsten opkopen en heeft het alleenrecht op de verkoop daarvan, dat via apotheken gaat. Dat telen gebeurt onder zeer strikte condities, zodat het product voldoet aan de eisen en geschikt is voor patiënten met een lage weerstand. Het is dus een hele gecontroleerde teelt en de producten die verkocht worden bij de apotheek voldoen aan de hoogste kwaliteitseisen. Zo’n gereguleerde teelt kan natuurlijk nooit gecreëerd worden in een thuissituatie.

Dan Tilburg. Ja, sinds 2016 is de werkwijze in Tilburg dat men daar kan telen. Men moet dan wel een pasje hebben en onder bepaalde voorwaarden kan de burgemeester dan afzien van bestuursrechtelijke maatregelen. Ik wil er alleen wel even op wijzen dat de gemeente Tilburg dit al sinds 2016 doet en dat in al die jaren nog geen enkele andere gemeente dit beleid heeft gevolgd, met name omdat: 1. de mogelijkheid al bestaat om medicinale cannabis via de apotheek te kopen; 2. het strafrechtelijk verboden is; 3. ook bestuursrechtelijk daartegen in principe gewoon opgetreden zou moeten worden.

In deze casus, die mij al eerder heeft bereikt, ook via de heer Oostrum, geldt ten slotte nog een andere argumentatie, namelijk dat een individu er financieel belang bij heeft om zelf te telen, omdat het via de apotheek te duur zou zijn. Dan moeten we wel een afweging maken van het individuele financiële belang versus het algemeen belang, want als je planten wilt telen, moeten lampen ingeschakeld worden, met het risico van brand, wateroverlast, kortsluiting, enz. Als je dan weet dat er gewoon een legale manier is, via de apotheek, om gecontroleerde cannabis te kopen, dan ziet college er niet de noodzaak van in om in deze motie mee te gaan.

De voorzitter: Dank u wel. Ik had gezegd dat ik u even uw verhaal zou laten afmaken, maar u bent wel erg gedetailleerd op een en ander ingegaan, terwijl u eerder had gezegd dat het college op hoofdlijnen zou reageren. Ik zag dat de heer Van Willigen en mevrouw Dansen nog een interruptie willen plaatsen, en misschien willen anderen dat ook nog. Eerst de heer Van Willigen, dan mevrouw Dansen.

De heer Van Willigen: Dank u wel, voorzitter. De burgemeester kwalificeerde het belang dat de mensen hierbij zouden hebben als een financieel belang, maar in mijn gesprekken met de betrokken mensen is een heel ander belang aangevoerd, namelijk kwaliteit. Het blijkt namelijk dat datgene wat bij een apotheek verkocht wordt niet altijd goed inspeelt op de klachten van degene die de medicinale cannabis wil kweken. Het kweken van cannabis is een vaardigheid waarbij de mensen echt op hun eigen ziektebeeld de cannabis gaan kweken. Degenen die mij hierop aanspreken noemen het financiële belang een bijkomend voordeel, maar willen vooral hun cannabis zelf kweken omdat ze dan weten wat ze kweken en dat ze daar baat bij hebben. Dus asjeblieft niet het financiële belang benoemen.

Mevrouw Dansen: Ik ben het in grote lijnen eens met de heer Van Willigen. Het gaat inderdaad vaak ook om kwaliteit. Ik ben opgegroeid in Rotterdam in andere tijden en ik weet dat het helemaal niet zo moeilijk is. Het is gewoon onzin om te zeggen dat het moeilijk is om cannabis te telen. Ik hoor dat u een heleboel argumenten heeft opgezocht om het níet te willen en geen enkel argument om het wél te willen. Dat vind ik jammer. We hadden hier een voorbeeldfunctie kunnen vervullen en een hoop mensen blij kunnen maken, maar ik zie – en dat mag u onaardig opvatten, al is het niet zo bedoeld – alleen serieuze onwil. Helaas.

De voorzitter: Ook de heer Oostrum wil nog even interromperen.

De heer Oostrum: Ja, voorzitter, ik constateer dat het gaat om de prijs/kwaliteitverhouding en om eigen initiatief van een aantal mensen die in hun eigen medicijnen zouden kunnen voorzien als we het toestaan. Het gaat volgens mij ook om de

beschikbaarheid op het moment dat ze het nodig hebben en ik heb begrepen dat het niet altijd voorradig is in de kwaliteit die vereist wordt, en zeker niet tegen een prijs die men kan betalen, én dat het vaak voor verzekeringen nog lastig is om te vergoeden. Al die argumenten in ogenschouw nemend, zou ik het toch even in Tilburg proberen.

De voorzitter: Waarvan akte. Ik stel voor dat de burgemeester nog even antwoord geeft als dat nodig is en dat u verder uw tweede termijn gebruikt om hierover nog opmerkingen te maken.

De burgemeester: Dank voorzitter. Ik heb inderdaad zeer gedetailleerd aangegeven wat de argumenten waren om deze motie te ontraden. Ik ben er niet voor om als tweede gemeente in Nederland hieraan toe te geven.

De voorzitter: Hiermee zijn we aan het einde gekomen van de termijn van het college. Ik zie op uw aantekeningen dat we nu een halfuur gaan schorsen. Ik schors de vergadering (20.27 uur).

Schorsing

(Tijdens de schorsing is het voorzitterschap overgedragen aan de burgemeester)

De voorzitter: Ik heropen de vergadering (21.09 uur). We zijn in deze begrotingsbehandeling inmiddels aangekomen bij de tweede termijn van de fracties.

Repliek

De voorzitter: Het woord is aan Democraten Gorinchem. Ditmaal bedraagt de spreektijd maximaal vijf minuten per fractie.

Mevrouw Pellikaan: Voorzitter. Ik reageer graag kort op een aantal zaken vanuit de bijdragen van andere fracties. Als eerste vond ik het mooi om te horen dat er zoveel connecties zijn op thema's die ook wij als extra belangrijk hebben aangemerkt, zoals de toegankelijkheid van onze stad en de oproep dit goed in het oog te houden bij alles wat we doen, bijvoorbeeld bij het vraagstuk mobiliteit, waarbij aandacht wordt gevraagd voor minder valide weggebruikers. Ook het thema van ontmoetingsplekken, buurthuizen en een goede invulling van het sociale werk leeft in de raad. Mooi om te zien dat er gezamenlijke zorgen en ambities zijn.

We zien ook een tegenstelling. Enerzijds wordt kritiek geleverd op de financiële situatie van de gemeente, anderzijds horen we ook een pleidooi om te investeren en zaken spoedig op te pakken. Maar wat we vooral níét horen zijn dan de dingen die niet meer hoeven. We investeren te veel, maar er wordt niet gezegd wat dan niet meer hoeft. We haken dan ook graag aan bij de constructieve ideeën van anderen, zoals van D66, waarmee wij de samenwerking hebben opgezocht op het gebied van de woningcrisis. De motie 'Versnel de woningbouw' is volgens ons de belangrijkste motie van vanavond. De urgentie hiervan is goed verwoord door D66. De woningcrisis grijpt in op vele facetten van onze samenleving, met alle gevolgen van dien. Zo kan het ontbreken van een passend huis, of überhaupt een eigen huis, ook vertragend werken voor de stappen die generaties in het leven nemen, zoals de generatie van mijzelf. Tel daar een handjevol beleggers bij op, een studieschuld en een tekortschietende wet- en regelgeving, en je bent kansloos op de

woningmarkt als enthousiaste starter die ook eens een achtertuin wil om in te zitten. In het contact met mijn leeftijdgenoten proef ik ook de angst hiervoor, dat de weg naar een betaalbare en toegankelijke woning uitzichtloos is en blijft, zeker omdat een perspectief gemist dreigt te worden. Het is dan ook belangrijk dat we bij dit landelijke probleem onze lokale invloed zo goed mogelijk benutten, zoals deze motie doet. Ik hoop dan ook van harte dat de andere fracties deze ook kunnen steunen.

Mevrouw Mager: Misschien een beetje een rare vraag vanuit deze hoek, zal ik maar zeggen, maar vindt u dan dat het college tot nu toe niet genoeg gedaan heeft om de woningbouw een impuls te geven met alle activiteiten die op dat gebied reeds zijn ontplooid en alle initiatieven die zijn genomen?

Mevrouw Pellikaan: Nee, dat is niet wat ik zeg. Ik zeg dat de woningcrisis een impuls nodig heeft en wij vragen eigenlijk heel simpelweg nu eens in kaart te brengen wat de belemmeringen zijn, hoe we het kunnen versnellen en om potentiële bouwlocaties in kaart te brengen. Dat is waar deze motie om vraagt.

Mevrouw Mager: Maar dat vroeg ik niet. Ik vroeg of u vindt dat het college daaraan tot nu toe te weinig gedaan heeft.

Mevrouw Pellikaan: Nee, dat vind ik niet, maar ik vind gelijktijdig dat de woningcrisis wel een impuls kan gebruiken.

Mevrouw Mager: Volgens mij praten wij er al twee jaar over dat dat zo is en doen we daar ook ons best voor, maar dank u wel voor de toelichting.

Mevrouw Pellikaan: Als ik daar een laatste reactie op mag geven: ook al doen we ons best, er kunnen nog steeds belemmeringen zijn en dan blijft het belangrijk te kijken hoe we die kunnen wegnemen met elkaar. Dat zijn voor mij echt twee aparte zaken.

Dan nu het amendement en de moties. Er is één amendement ingediend, ‘Kansen koppelen’. Mooi dat dit zo gerealiseerd kan worden. Wij zijn vóór.

Motie M1, ‘Allermooiste vestingstad’, is van onszelf. De wethouder heeft ons gevraagd of hij deze motie op een bepaalde manier mag lezen. Nou, dat mag zeker van ons, als daarbij aan Citymarketing wordt gevraagd of zij hiermee uit de voeten kan en wat dan de randvoorwaarden zijn die zij daarbij nodig heeft. De wethouder vroeg ook of wij een bandbreedte konden geven. Wij vinden het heel moeilijk om dat in te schatten. Zojuist hebben we begrepen dat het college van de uitvoering is en wij hebben er vertrouwen in dat dat goed gaat komen. Maar laten we wel zeggen dat we bijvoorbeeld niet zenuwachtig worden van een max van 30.000 euro.

Motie M2, ‘De Gorcumse Poorten, de toegang tot onze vestingstad’. Daar zijn we voor, al kunnen wij ons moeilijk een voorstelling maken van de insectvriendelijke ruïnes die Stadsbelang hierbij suggereerde!

De heer Bahlmann: Ik zal wel een tekening maken, dan heeft u er een beetje een idee van.

Mevrouw Pellikaan: Graag.

Motie M3, 'Tiny gardens', komt ook uit de pen van Stadsbelang. Ik weet even niet of die wordt aangehouden-

De heer Bahlmann: Ja, die is aangehouden.

Mevrouw Pellikaan: Mooi, dan hoef ik daar geen reactie op te geven.

Motie M4, 'Fietsbereikbaarheid voor iedereen'. Ik heb de wethouder horen zeggen dat dit staand beleid is en dat in dit beleid ook al rekening wordt gehouden met de inclusiviteit van de openbare ruimte. Ik snap de motie heel goed, want er wordt gezegd dat er nieuwe aanbevelingen uit zijn gekomen, maar als ik het staande beleid zo mag lezen dat de aanbevelingen daarin gewoon al worden meegenomen, dan vind ik de motie inderdaad ook overbodig en zullen wij tegenstemmen.

De heer Van Santen: Ik hoor mevrouw Pellikaan zeggen dat het nieuw beleid is met nieuwe aanbevelingen, en dat klopt, maar hoe ga je dan in bestaand beleid de nieuwe aanbevelingen meenemen? Dan is het toch puur uitvoering van de motie?

Mevrouw Pellikaan: Als het in bestaand beleid al uitgangspunt is om zorg te dragen voor de inclusiviteit van de openbare ruimte, zie ik dat uitgangspunt als een gaand proces waarin je ook nieuwe ontwikkelingen mee kunt nemen, zoals bijvoorbeeld aanbevelingen in een rapport dat recent is uitgekomen.

De heer Van Santen: Dus u ondersteunt het in dit geval?

Mevrouw Pellikaan: Ja, ik ondersteun het van harte, maar ik zie ook dat het al verankerd is en daarmee vinden wij de motie overbodig.

Motie M5, Opstartsubsidie COC'. COC is gewoon een organisatie met een belangrijke functie in onze stad. Deze motie steunen wij dan ook.

Motie M6, 'Kostendelersnorm', is een hele sympathieke motie, want de kostendelersnorm kan een enorme impact hebben op de financiële gezondheid van een huishouden en in de bijstand kan het verschil tussen het wel of niet redden een paar tientjes in de maand zijn. De oproep tot meer maatwerk is dan ook goed, of in ieder geval het onderzoeken naar mogelijkheden daarvoor, uiteraard rekening houdend met toekomstig Rijksbeleid.

Motie M7, 'Begraafrechten', daar zullen wij tegen zijn. Hier volgen wij de argumentatie van de wethouder.

Motie M8, 'Vervanging kapitaalgoederen'. Hierop werd een aanpassing voorgesteld, die kunnen wij dan steunen.

Motie M9, 'Vergeet me niet pad' van het CDA is een mooi initiatief. Deze motie zullen wij steunen. Wij zouden de wethouder hierbij de suggestie willen meegeven te kijken naar een route tussen De Schutse en het Piazzacenter.

Motie M10, 'Bouw grijs, plant groen'. Wat deze motie aankaart is in essentie natuurlijk heel belangrijk. Het credo 'bouwen, bouwen, bouwen' dat veelal wordt gebruikt is natuurlijk ook belangrijk om de andere, even urgente opgaven niet uit het oog te verliezen, zoals biodiversiteit en duurzaamheid. Maar ook hierbij hebben wij begrepen dat het in het huidige beleid al verankerd is. We steunen dan ook de lijn van de wethouder hierin en zullen niet voor deze motie zijn, omdat we die overbodig vinden.

Motie M11, 'Gedoog thuiskweek medicinale cannabis'. Ons eigen veldonderzoek toont aan dat mensen het vooral doen om kwaliteit in relatie tot hun eigen ziektebeeld en problemen te kweken. Dat is voor ons doorslaggevend. De motie maakt dat mensen autonoom met hun eigen ziekte kunnen omgaan en wij zijn dan ook van harte voor deze motie.

Motie M12, 'Bevordering zwemvaardigheid'. Ook bij deze motie is er enige onduidelijkheid of ze mogelijk zal worden aangehouden nu de voelsprietten van de wethouder zullen worden uitgestoken.

Mevrouw Dansen: Volgens mij is niet afgesproken dat de motie zal worden aangehouden. Wij brengen hem gewoon in stemming en de wethouder heeft aangegeven dat hij wel onderzoek zal doen.

Mevrouw Pellikaan: Oké, dat is dan helder.

Motie M13, 'Versnel de woningbouw': daar zijn we uiteraard voor.

Motie M14, 'Beperk overlast rook houtkachels'. Deze laten wij nog even in het midden. Volgens mij worden hier nog aanpassingen op gedaan.

De heer Van Breemen: Voorzitter, bij wijze van interruptie. Volgens mij wordt vooral de beantwoording van het college aangepast over deze motie, dus misschien moet u die even afwachten.

Mevrouw Pellikaan: Gaan we zeker doen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De fractie Stadsbelang.

De heer Bahlmann: Dank u wel, voorzitter. Ik wil alleen het amendement en de moties doornemen.

A1, 'Kansen koppelen', mede indiener, dus zullen we voor zijn.

Motie M1, 'Allermooiste vestingstad'. Stadsbelang voor.

Motie M2, 'De Gorcumse Poorten', daarvan zijn we indiener, dus zeker voor.

Motie M3, 'Tiny gardens', hebben we aangehouden, dus daar hoeft niet over gestemd te worden.

Motie M4, 'Fietsbereikbaarheid voor iedereen', daar zijn wij tegen.

Motie M5, 'Opstartsubsidie COC', mede indiener, dus zijn we voor.

Motie M6, 'Kostendelersnorm', daar zijn we tegen.

Motie M7, 'Begraafrechten', ook tegen.

Motie M8, 'Vervanging kapitaalgoederen', voor.

Motie M9, 'Vergeet me niet pad', mede indiener, dus voor.

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Voorzitter. Dit is wat Stadsbelang altijd doet: je lepelt gewoon op waar je voor of tegen bent, maar je legt helemaal niet waaróm je voor of tegen bent. Nou ja...

De heer Bahlmann: Ik kan alles wel gaan herhalen wat de wethouder heeft gezegd, maar...

Mevrouw Molengraaf-Vullers: O! Oké, nee, dan is het helder!

De heer Bahlmann: Dank u wel.

Motie M10, 'Bouw grijs, plant groen', daar zijn we tegen.

Motie M11, 'Gedoog thuiskweek medicinale cannabis'. Ik wil nog het een en ander afwachten van wat de burgemeester gaat zeggen.

Motie M12, 'Bevordering zwemvaardigheid, oftewel iedereen een zwemdiploma'. Toezegging door de wethouder gedaan volgens mij. We zullen de onderbouwing door de wethouder nog verder afwachten.

Motie M13, 'Versnel de woningbouw', daar zijn we voor.

Motie M14, 'Beperk overlast rook houtkachels', daar zijn we tegen.

Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. De VVD.

De heer Van Santen: Voorzitter. Het gaat allemaal voortvarend, aldus het college, maar wij constateren dat we op veel dossiers gewoon te laat zijn. Het gesprek over de begraafrechten hadden we op z'n minst eerder kunnen aangaan. En de koppelkansen: waarom hebben we dit scenario niet gewoon eerder in beeld gehad? Die kansen zijn er al jaren. Nu ineens snel moeten schakelen: waarom het ene wel en het andere niet? Dat is voor ons onduidelijk. Ik hoor ook een aantal zaken die gewoon niet goed zijn gegaan: de Right to challenge lukt niet, de participatie is een lastig item en de Jongerenraad is mislukt. Nou, dan vind ik het makkelijk om te zeggen: jammer, maar helaas. Maar dat is wel wat hier vanavond gezegd wordt. Ik laat het er even bij.

De woningbouw. Wij gaan ervan uit dat dit nu ook snel en gestructureerd zal gaan. De vraag is wat je dan nog sneller kunt en of dat niet ten koste gaat van de kwaliteit binnen de regelgeving. Houd daarbij de regelgeving ook aan en ga er vooral niet aan tornen. Zorg ook voor een integrale aanpak voor de stad, met voorzieningen e.d. Een 'versnel-motie' is dan onwijs sympathiek en iedereen weet dat die crisis er is, maar het is wat ons betreft niet de juiste weg.

De heer Tekir: Wat is volgens u wel de goede weg om iets te doen aan de woningcrisis? Het kabinet komt met een opgave voor een miljoen woningen en ieder jaar honderd miljoen euro ter stimulering, waarvan wij gebruik kunnen maken, als gemeente ook. Daar sluiten wij op aan en daar sluit de provincie op aan. Maar de VVD-Gorinchem vindt dat dat niet de juiste richting is. Wat moet er volgens u dan wel gedaan worden om de woningcrisis te lijf te gaan?

De heer Van Santen: Ik wil u met alle liefde ons verkiezingsprogramma toesturen, en dat zal ik ook zeker doen, maar wat wij vooral willen, is dat er meer gebouwd wordt. Dat had ook op lange termijn al gedaan moeten worden.

De heer Tekir: Maar versnelde bouw is toch ook bouwen, of...?

De heer Van Santen: Maar versnelde bouw hangt samen met een aantal factoren. Of het vanuit de gemeente een belemmerende factor is, weet ik niet, er zijn ook marktpartijen die daarin betrokken worden en daar moet je ook rekening mee houden. Wij denken dat er al heel veel bestaande regelgeving is op dit gebied. Ga je daarop dan extra druk zetten, of ga je zeggen: nee, we gaan binnen de bestaande uitvoering die we hebben kijken wat

de mogelijkheden zijn? Prima, maar laten we vooral kijken naar de langetermijn-bouwplannen die er al liggen en daarvoor ook gewoon een integrale aanpak voorzien, dus met voorzieningen e.d. Ga je overal snel bouwen, dan mis je toch die integrale aanpak wat ons betreft. Dus voor ons is het één grote samenhang.

De heer Tekir: Ik nodig u toch uit nog een keer goed naar die motie te kijken, want die gaat uit van het bestaande woningbouwprogramma waarin die integraliteit al is geborgd. Daarbuiten roepen we op om ook potentiële andere gebieden en kansen te verzilveren, en dat vooral te versnellen. Dus ja: bouwen en waar mogelijk versnellen. Ik denk dat we hetzelfde bedoelen. Wellicht kan het helpen als u nog een keer naar de motie kijkt.

De heer Van Santen: Ik zal er nog eens goed naar kijken, maar de wethouder heeft in eerste termijn gezegd dat veel van die zaken niet kunnen binnen de bestaande regelgeving en als we daar nu vanuit de raad druk op gaan zetten, vrees ik dat het toch een heel ander verhaal gaat worden. Dan krijg je druk die misschien ten koste gaat van de kwaliteit en daar willen we voor waken.

Ik vervolg met de windmolens. Waarom nu pas in het proces? Dat is mijn vraag, een procesvraag dus. Is er een contract afgesloten, met De Knotwilg bijvoorbeeld, en wanneer kan de raad het juridisch advies tegemoetzien?

Het straatnaambordje voor Richard Navest vinden we heel fijn natuurlijk.

Ook de focus op zonne-energie wordt nog eens bevestigd. Hartstikke mooi.

De communicatie over de begraafrechten wordt nog eens meegenomen, heb ik de wethouder horen zeggen. Ook helemaal goed.

Over de bomen: die worden dan herplaatst vanuit de Lingewijk naar een andere locatie, heb ik nu begrepen. Waar naartoe? Zijn daar al ideeën over?

Dan over de moties.

Fietsbereikbaarheid. Ja, dat is een recent rapport en het is ook hartstikke goed dat de wethouder zegt dat we dat al voor een groot deel in dingen hebben opgenomen. Het is ook geen verwijt wat dat betreft, maar het is vrij recent. Zie het vooral als ondersteunend. En als u zegt dat we alles al doen, dan bent u ook vrij snel laar met die aanbevelingen, denk ik. Het wordt eigenlijk alleen maar vet onderstreept op deze manier.

Ik wil er nog een paar andere moties uitlichten.

Naar aanleiding van motie M2 heeft de wethouder eigenlijk gezegd wat wij vinden: laat het vooral aan de professionals. De VVD vindt het ook best wel een verdienste van Citymarketing, die ondanks een fikse korting op de bijdrage van de gemeente zich heeft ingezet, met resultaat. Laten we de coördinatie van alle communicatie-uitingen bij die Citymarketing laten en haar gewoon een passend budget geven. Ik vind het dan knap hoe moties met een bepaalde strekking compleet worden omgekat naar iets anders, om dan positief te kunnen adviseren. Hopelijk gaan we dat dan ook zo onthouden met elkaar. Maar goed. Ze zijn in ieder geval druk bezig met die voorbereiding om het komende jaar de mooiste vestingstad uit te dragen en dat juichen wij van harte toe.

Daar wil ik het heel even bij laten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De PvdA, de heer Oostrum.

De heer Oostrum: Dank u wel, voorzitter. Een korte tweede termijn vanuit de Partij van de Arbeid, denk ik tenminste.

Geconstateerd is dat er in de afgelopen periode sprake is geweest van scherpe verhoudingen tussen coalitie- en niet-coalitiegebonden partijen. Dat zie ik ook in deze raad nog steeds terug. De oorzaak wordt wel eens gezocht in coronabeperkingen, maar dat is zeker niet de oorzaak, al heeft het er niet aan meegewerkt om de verbindingen te leggen die normaal gesproken na het einde van vergaderingen en in de aanloop naar andere vergaderingen informeel worden gelegd. Gelukkig hebben wel toenaderingen plaatsgevonden tussen verschillende fractieleden en verschillende raadsleden en dat heeft in ieder geval ook geleid tot breder draagvlak voor raadsvoorstellen, amendementen en moties. Als we nu met elkaar constateren dat dat tot verbetering heeft geleid, laten we dan met elkaar afspreken dat we dat beter gaan doen.

Geconstateerd wordt dat wonen, mobiliteit en duurzaamheid hele langetermijn-ambities zijn en dus profiteren vaak pas volgende colleges van de realisatie daarvan. De credits van een goed beleid worden dan ook vaak pas later zichtbaar. Dat is nu eenmaal het lot van ons democratische politieke systeem.

Ik had nog even terug willen komen op wonen, maar ik sluit me nu graag aan bij de woorden van mevrouw Pellikaan.

Over klimaatadaptatie wil ik nog even opmerken dat klimaatadaptatie en duurzaamheid op dit moment echt van ons vragen dat we onze verantwoordelijkheid nemen, met of zonder windmolens. Als we daarbij beseffen dat één turbine ongeveer 25 voetbalvelden met zonnepanelen vervangt, moeten we er toch eens over nadenken of we niet nog meer kunnen stimuleren dat mensen zonnepanelen op hun dak leggen, en dat gaat over particulieren, instellingen, ondernemingen en ook over verenigingen van eigenaren. Het helpt ook nog een keer om energiearmoede te voorkomen, als wij blijven zorgen dat mensen zelf hun panelen kunnen betalen, of in ieder geval met subsidies kunnen neerleggen en daarmee dan ook niet meer dan anders betalen voor de duurzaamheidsmaatregelen.

Op deze plek wil ik namens de Partij van de Arbeid het college en de ambtelijke organisatie danken voor de in de bijna afgelopen raadsperiode geleverde inzet. Ondanks corona staan de stad en het beleid voor de toekomst er goed bij.

Voorzitter, dan kom ik bij de amendementen en moties.

Het amendement 'Kansen koppelen', daar zijn wij voor. Dat geldt uiteraard ook voor de moties impuls stadspromotie en de Gorcumse Poorten.

De motie 'Fietsbereikbaarheid' leidt bij ons nog even tot wat gedachten. Hier staan met nadruk aanbevelingen voor aangepast fietsen en wij willen met name ook aandacht voor die inclusie van mensen met beperkingen, dat die ook hun verbindingen kunnen leggen. De toezegging van het college komt daaraan een heel eind tegemoet, maar ik hoor graag van de wethouder of hij daar in tweede termijn nog even op terug wil komen.

Ik ben blij met de steun voor de motie 'Opstartsubsidie COC' en het maatwerk bij de kostendelersregeling.

Bij de begraafrechten aarzelen wij nog even, maar wij zijn in principe voorstander van kostendeekkende tarieven en als die 2 x 10% daarvoor nodig is, zal dat beleid op onze steun kunnen rekenen.

Motie M8 en M9 zijn we voor.

Motie M10, 'Bouw grijs, plant groen'. Met respect en complimenten voor de heel gedetailleerde voorbeelden die aangedragen zijn, want die passen uitstekend in de eerder

door ons ingediende motie, moet ik toch zeggen dat wij daarin eerder een beperking dan een uitbreiding van onze motie zien. In dat geval zijn wij er tegen.

Wij zullen meestemmen met het gedogen van de thuiskweek van medicinale cannabis, omdat wij vinden dat het ondanks alle bezwaren die daartegen zijn voor een beperkt aantal mensen in Gorinchem toch een heel zinvolle oplossing is. We zouden daarom graag zien dat dat wordt gedoogd.

Wij zijn ervoor dat zoveel mogelijk mensen zwemvaardigheid hebben, maar in de motie wordt opgeroepen tot een onderzoek waarvan de resultaten in december teruggekoppeld zouden moeten worden en de wethouder heeft al aangegeven dat hij het gaat onderzoeken. Wellicht wil hij nog even toelichten hoe hij dat gaat doen en wat het effect daarvan zal zijn.

De motie ‘Versnel de woningbouw’, daar zijn wij voor.

Bij het beperken van de overlast door de rook van houtkachels hoorde ik nog wat gedachten over aanpassingen van de motie, maar die heb ik nog niet gezien, dus het blijft nog even onzeker of wij daar voor of tegen zijn.

Dat is het, voorzitter. Dank u wel.

De heer Van Breemen: Mag ik de heer Oostrum, en overigens ook alle andere mensen die denken dat ik de motie ga aanpassen, vragen waarop zij dat baseren?

De heer Oostrum: Op hoop!

De heer Van Breemen: Dat is positief!

De heer Oostrum: Ik vond in ieder geval uw argument dat, als er overlast is, daarop gehandeld moet worden, wel goed. Alleen weet ik niet hoé daarop gehandeld moet worden, maar met voorlichting vooraf ben ik het zeker eens, en met de waarschuwing bij mist ook. In die zin klinkt de motie sympathiek, maar ze is nog niet helemaal zoals wij dachten dat zou kunnen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ChristenUnie/SGP, mevrouw Molengraaf.

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Voorzitter. Ik zal het niet heel lang maken, want ik heb ook met mijn interrupties onze punten wel duidelijk gemaakt. Ik heb alleen nog wel een appeltje te schillen met wethouder Van Zanten, dat zal duidelijk zijn. Hij haalde een perspectiefnota uit 2016 aan over kostendekkendheid en concludeerde dat we daartoe hadden besloten, zodat we het daarover dus niet meer hoeven te hebben. Dat dan ondertussen een aangenomen motie over de hondenbelasting uit 2017 niet wordt uitgevoerd, terwijl dat toch ook een raadsuitspraak is, is toch wel wat selectief. Ik begrijp nu uit zijn woorden dat, als het college zelf aangeeft met voorstellen te komen, daarmee eigenlijk wordt bedoeld: kom zelf maar met de vraag om een I&O en zo, en als je dat niet hebt gedaan, ja, dan is dat je eigen probleem. Ik vind dit het zoveelste voorbeeld van een gesloten en toch ook wel wat arrogante bestuurscultuur van de wethouder. Dat valt me erg tegen.

Een kleine opmerking nog over het jongerenwerk. De beantwoording van de wethouder over de samenvattende rapportages kan ik volgen en heel eerlijk gezegd hebben de diverse sessies ons ook wel het vertrouwen gegeven dat er lessen geleerd zijn, maar toch vindt

mijn fractie het wel schuren dat er een kwart miljoen euro is uitgegeven waarvoor ons inziens te weinig is geleverd. Maar goed, daar zullen we dan waarschijnlijk mee moeten leven.

Voorzitter. Ik zou nu alle moties langs kunnen gaan en een beetje hetzelfde kunnen doen wat het college doet en zeggen: alles wat overbodig is, daar zijn we tegen. Maar dat staat me ontzettend tegen en dat ga ik dan ook niet doen. Ik ga proberen de moties eerlijk langs te gaan.

Wat het amendement betreft, ben ik het eens met de heer Van Breemen, die opmerkte dat dit wel een hele rare route is en opriep gewoon zelf met een voorstel te komen. Tegelijkertijd snap ik dat een amendement nodig is om het bedrag vrij te maken, dus ik schat zomaar in dat wij daar wel eens voor zouden kunnen stemmen, al was het maar om dat bedrag vrij te maken. Maar dan zou ik het wel fijn vinden als het college ook snel met een plan komt.

De motie M1, 'Allermooiste vestingstad', is eigenlijk een ontzettende open deur. Volgens mij heeft iedereen gezegd dat we dit moeten uitbuiten en dat we hier wat mee moeten. Het voelt een beetje als een open deur inschoppen om het college te stimuleren om dat ook te doen, maar blijkbaar heeft dit college dat nodig. Dus wij zullen die open deur intrappen en voorstemmen.

Motie M2, 'De Gorcumse Poorten, de toegang tot onze vestingstad', geeft mij eerlijk gezegd een heel hoog Madurodamgevoel. We gaan dus aan de ingangen van Gorinchem kunstmatige ruïnes met wat bijtjes erin zetten, om 'vestingstad' uit te dragen. Ik vind het echt helemaal niks. Dus wij zullen niet met die motie instemmen. Laten we dat asjeblieft niet doen, de historie na-apen.

Motie M4, 'Fietsbereikbaarheid voor iedereen'. Dat is nu zo'n motie die wellicht in sommige opzichten wat overbodig is, maar ik vind het zo'n belangrijk punt, dat wij hier toch voor zullen zijn.

Dan de opstartsubsidie voor het COC. Wij hebben wat moeite met de ongebruikelijke route. Blijkbaar heeft de wethouder, na alle afwegingen in het subsidiebeleid, besloten 5.500 euro toe te kennen en nu is er een tekort van 5.000 euro. Ik lees in de motie dat het gaat om het vestigen op een laagdrempelige, toegankelijke plek, terwijl ik denk: als je tekort komt, moet het vooral in plannen zitten. Overigens, en voor de goede orde: met alle waardering voor wat de heer Venhovens gedaan heeft de afgelopen tijd, want dat heeft ook onze fractie zeer gewaardeerd-

De voorzitter: Interruptie door de heer Oostrum.

De heer Oostrum: Misschien een kleine toelichting vanuit de indiener van de motie. Wij hebben geconstateerd dat in ons overleg met het COC bleek dat, toen zij de subsidie aanvroegen, een lager bedrag, althans een lagere behoefte, bij hen leefde dan uiteindelijk is gebleken. Zij hebben een zodanige aanloop gehad, en zodanige activiteiten, dat ze niet toe kwamen met het gesubsidieerde bedrag, en dat was voor ons de ongebruikelijke reden om de motie in te dienen. Terecht noemde u het ook ongebruikelijk, maar ik heb begrepen dat het college daar inmiddels gevoel voor heeft.

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Desalniettemin vinden wij het vreemd en een precedent scheppen. Maar we zouden het college willen oproepen om in ieder geval voor volgend

jaar wel voldoende geld beschikbaar te stellen. Dat lijkt me dan de beste weg. Ik ga nog even overleggen wat wij met deze motie zullen doen.

De kostendelersnorm. Eerlijk gezegd vond ik de beantwoording van de wethouder, die aangaf het eens goed in beeld te willen brengen, een hele goede. Ik zou eigenlijk dan ook willen zeggen: houd deze motie aan. Maar waarschijnlijk zal de motie toch een meerderheid halen, dus dat zal niet gebeuren. Ik zou echter liever eerst wat meer informatie willen hebben over: welke leeftijd, vallen kinderen daar ook onder en wat zijn de valkuilen hiervan? Want ik ken ook situaties waarin mensen dan zes maanden achterover gaan leunen en denken: yes, dat is in the pocket! Dat moeten we volgens mij ook niet willen, dus ik zou dat graag wat meer n kaart willen hebben.

Motie M8, daar zijn we voor.

De motie over het ‘vergeet me niet pad’, hebben we mee ingediend.

De motie ‘Bouw grijs, plant groen’, daar zijn we voor, want wij vinden dat gewoon een belangrijk punt. Als het al staand beleid is, hoeft je nog niet tegen zo’n motie te zijn.

Wij zijn tegen de motie inzake de medicinale cannabis. Er zijn ontzettend veel manieren om aan deze spullen te komen, legaal. Ik heb begrepen dat je niet kunt kweken op je eigen ziektebeeld, dus dat lijkt me een beetje een fabeltje. En ik heb er ook echt helemaal geen zin in om onze burgemeester met deze opdracht op te zadelen. Dus wij zullen daar niet voor stemmen.

De motie ‘Bevordering zwemvaardigheid’ had zomaar van ons kunnen zijn, dus daar zijn we voor.

De motie ‘Versnel de woningbouw’. Uit de beantwoording van de wethouder heb ik begrepen dat dat al helemaal gebeurt. Eigenlijk is de motie dus ook overbodig, maar onderzoeken kan volgens mij geen kwaad, dus wij zullen hier voor stemmen.

‘Beperk overlast rook houtkachels’ vinden wij een heel evenwichtige en genuanceerde motie, met drie hele goede beslispunten. dus daar zijn we ook voor.

Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Het CDA, de heer Onvlee.

De heer Onvlee: Dank u wel, voorzitter. Onze eerste termijn ging natuurlijk over zij-aan-zij en samenwerken. Wat ons betreft is en blijft dat ook enorm belangrijk. We hebben het afgelopen jaar in ieder geval ook geprobeerd dat te doen met elke partij in deze gemeenteraad. Het is niet altijd gelukt, het blijft tenslotte ook mensenwerk, maar we streven er wel naar om dat te blijven doen en samen te werken in deze gemeenteraad.

Duurzaamheid is een onderwerp dat belangrijk is en blijft en continu aan de orde komt. Daarom hebben wij bij de behandeling van de perspectiefnota ook de motie ‘Een boom voor de toekomst’ ingediend, later verdraaid naar de bewoording ‘Een boom voor iedereen’. Het gaat ook niet zozeer om de naam, maar het is goed te lezen dat die motie verwerkt is en vertaald in de begroting. We zien uit naar de verdere uitvoering ervan, om ook de biodiversiteit achter de achterdeur voor elkaar te krijgen.

Op de boa’s werd positief geantwoord. Een aantal jaren geleden benoemden we dat als CDA en we waren er zeer tevreden over dat daar nu ook positieve signalen over zijn. We hopen dat dat ook vooral doorgezet wordt de komende jaren. En fijn dat de wijkagenten weer op volle sterkte zijn.

Tot slot nog even over de bieb. Het CDA heeft gezegd dat dat echt wel wat tempo mag krijgen. De heer Van Breemen zal er dadelijk nog verder op ingaan, maar we willen echt wel onderstrepen dat het wat ons betreft veel te lang duurt en dat we op z'n minst daarin wat eerder meegenomen zouden moeten worden, om er ook eerder op te kunnen sturen.

Voorzitter. We hebben dit keer een mooi overzicht gekregen van alle moties en het amendement. Om met dat laatste te beginnen: dat zullen we steunen. Mooi om deze meekoppelkansen te benutten.

Dan de aller-, aller-, allermooiste vestingstad van Nederland. De interpretatie van de wethouder kunnen wij goed volgen. Het is inderdaad ook belangrijk om ook Citymarketing daarmee in positie te brengen.

Dan de Gorcumse Poorten. Ik vind het een sympathiek idee en we zullen de motie ook steunen, vooral met de gedachte om te proberen er iets leuks van te maken. Maar laat de uitvoering asjeblieft aan het college over en blijf weg van alle concrete invulling als raad wat mij betreft.

Dan de tiny gardens. Wat ons betreft echt overbodig....

De heer Bahlmann: Die motie is aangehouden!

De heer Onvlee: Excuus, dat klopt ja.

De volgende motie gaat over de fietsbereikbaarheid. Die vinden we ook overbodig.

Over de opstartsubsidie voor het COC is een heleboel gezegd. Wij vinden de motie ergens ook een beetje ingewikkeld. Maar ook hier gaat het weer wel om de uitvoering, waarbij we het college willen vragen om de interpretatie die de wethouder gaf te volgen. Daarom kunnen we die ook steunen. We moeten als raad niet te veel op de uitvoering gaan zitten. De begraafrechten vinden we een belangrijk aandachtspunt. We begrijpen dat het het komend jaar gaat om de indexering en pas de jaren daarna echt om de verhoging. Wat ons betreft is het belangrijk om in ieder geval vóór de begroting 2023 daar het debat over te hebben, dat kan ook volgende maand, of de maand daarop, om op basis daarvan een besluit te kunnen nemen. Daarin kunnen we de lijn van ChristenUnie/SGP goed volgen. Dus die zullen we steunen.

De motie 'Bouw grijs, plant groen' zullen we niet steunen, ook omdat daarover al voldoende is opgenomen in de woon- en transformatievisie.

Bij motie M11 over thuisweek van cannabis ga ik niet in herhaling vervallen ten opzichter van mevrouw Molengraaf. Wij kunnen haar betoog goed volgen en die motie zullen we daarom ook niet steunen.

Met betrekking tot de motie over zwemvaardigheid had ik het idee dat er een bepaalde toezegging uitkwam, dus ik ben even benieuwd hoe de SP die geïnterpreteerd heeft.

Het versnellen van de woningbouw is een belangrijk aandachtspunt, zeker omdat het echt code rood is. Het is daarom belangrijk daarop actief te gaan sturen. Die motie kunnen we dus steunen.

Tot slot de houtkachels. Gepleit wordt voor een serieuze afhandeling. Het feit dat daar 'serieus' moet staan vind ik ergens al interessant. Blijkbaar is die noodzaak er ook, maar we gaan er nog even over nadenken wat we met deze motie gaan doen.

De voorzitter: Dank u wel. SP, mevrouw Dansen.

Mevrouw Dansen: Mevrouw de voorzitter. Ik was eigenlijk behoorlijk teleurgesteld na de beantwoording van het college. Daar wil ik een paar dingen over zeggen, want om daar nou nog een keer op in te gaan, daar worden we allemaal een beetje verdrietig van, ik in ieder geval wel. Ik heb me buitengewoon verbaasd over het feit dat de ene wethouder met volle overtuiging kan zeggen dat duurzaamheid belangrijk is en dat we daar alles aan moeten doen wat we eraan kunnen doen en dat de andere wethouder onze motie kan afserveren met de opmerking “dat hebben we al, daar hoeven we niet nog meer van”. Ik vind dat onbegrijpelijk. Het geeft ook wel een beetje aan hoe samenhangend het college is, ben ik bang, maar goed-

De heer Schefferlie: U bent waarschijnlijk een betere samenhang gewend geweest?

Mevrouw Dansen: Ja, dat vonden wij zelf wel. Dat is een open deur natuurlijk. Daarnaast vond ik het best heel naar om het college bezig te zien met de verschillende moties en hoe daarnaar gekeken werd. Wat dat betreft ben ik het volkomen eens met wat mevrouw Molengraaf daarover zei. Ik vind niet dat het hoort op die manier. Ik vind dat je mag verwachten – dat deed het vorige college in ieder geval wel – dat mensen met enige objectiviteit naar een motie kijken. Toen ik pas in de raad zat, intussen al heel lang geleden – ik was nog een betrekkelijk jong raadslid –, hadden wij op een gegeven moment een leuke motie, waarvan ook iemand van een andere partij – ik zal geen namen noemen – zei “o, wat een leuke motie, van wie is die?”, en, toen het antwoord kwam “van de SP”, meteen reageerde met “o, dan zijn we tegen”! Kijk, dát is een beetje de sfeer en dat is niet wat we moeten hebben. Wij hebben ook wel eens voor moties gestemd van partijen waarmee wij het eigenlijk helemaal niet eens waren, maar het was gewoon een goede motie en dan stem je voor. Ik vind dat je zeker als college moet kijken naar de belangen: is het een goede motie, betekent het iets voor Gorinchem? Zo ja, dan moeten we ervoor zijn-

De heer Schefferlie: Ik heb het vermoeden dat u een veel te sombere blik op de werkelijkheid hebt.

Mevrouw Dansen: U bent hier ook geweest vanavond, toch?

De heer Schefferlie: Neem nou allerlei moties. Laten we gewoon eens afwachten hoe die vanavond gaan lopen. Ik durf te wedden dat u nog verrast gaat worden over moties die gesteund gaan worden, ook door de oppositie. U ziet het echt te somber, net als ook de 13/12-verhouding die heel vaak geschetst wordt. Het afgelopen jaar zijn er maar vier raadsbesluiten geweest die met een krappe meerderheid zijn genomen. Dus al die frames kloppen niet met de feiten. Misschien kunt u andersom eens kijken hoe enthousiast u bent geweest om moties en amendementen van coalitiepartijen te steunen. Maar we kijken daar wel degelijk heel serieus naar. Sterker nog: straks met uw cannabis-motie ziet u dat weer. Misschien is het een goed idee dat u zelf ook zo’n plant in huis neemt, eentje die goed werkt tegen onnodige somberheid, want we proberen echt wel heel goed samen te kijken met wat goede ideeën zijn.

De heer Wientjes: Dat is een hele flauwe grap, mevrouw de voorzitter!

Mevrouw Dansen: Mevrouw de voorzitter. Ik wil toch graag tegen meneer Schefferlie zeggen dat ik het nu niet over de raad had, maar over het college. Dáár ben ik heel somber over, over de raad nog niet.

Ik ga eventjes naar het amendement en de moties kijken.

Wij zijn niet voor het amendement. Wij vinden het een hoop geld, echt een hele hoop geld, en we vinden eigenlijk dat we daar niet zo vreselijk veel voor krijgen. Dus helaas, daar gaan wij tegen zijn.

Dan de motie over de allermooiste vestingstad. Ik snap best dat dat op dit moment hot is en we eraan moeten doen, maar ik zie overigens de stad vol lopen met toeristen, dus we hoeven ze nog niet verder te lokken. Maar ik weet helemaal niet wat dat gaat kosten en wat er dan precies gaat gebeuren, dus daar hebben wij geen goed gevoel bij.

De motie ‘De Gorcumse Poorten, de toegang tot onze vestingstad’. Ik schrok een beetje van de heer Bahlmann, die het beeld opriep van een soort Anton Pieck-achtige poortvormen in de stad, en ik werd er helemaal akelig van. Dus nee, daar zijn wij niet voor.

De voorzitter: Wilt u voor de jongere generatie even ondertitelen wat Anton Pieck betekent?

Mevrouw Dansen: Wie is er wel eens in De Efteling geweest!? Het oude gedeelte van De Efteling, met al die vreselijke dingen: dát is Anton Pieck! Sorry, ik ben geen Efteling-voorzitter. Maar ik ga even door met de moties, we zijn al zo laat-

De heer Bahlmann: Mag ik daar nog op reageren, alstublieft?

Mevrouw Dansen: Ja, dat kan ik me voorstellen!

De heer Bahlmann: Het wordt gelijk zoals de vestingstad is, dus het zullen geen Efteling-ideeën worden, maar echt zoals het hoort bij een vestingstad. ‘Ruïne’ is misschien het verkeerde woord: vestingmuur.

Mevrouw Dansen: Ik zie allerlei beelden, maar het wordt er niet beter op.

De voorzitter: Ik stel voor dat u verder gaat.

Mevrouw Dansen: Graag.

De motie ‘Fietsbereikbaarheid voor iedereen’ hebben wij mede ingediend met de VVD. Als je ergens de mogelijkheid hebt om mensen met een handicap, of wat problemen met voortbewegen, te helpen dat beter te doen, moet je dat doen, dus daar zijn wij voor.

De motie ‘Opstartsubsidie COC’, daar waren wij aanvankelijk voor, maar toen gingen we beter nadenken – dat heb je wel eens – en vonden we het eigenlijk heel griezelig dat, als je een plek hebt waar beslist wordt of er subsidie gegeven wordt of niet, dat wordt overruled als raad. Dat geeft de mogelijkheid voor vriendjespolitiek en precedenten en daar ben ik niet voor. Ik denk dat de wethouder even op zijn hoofd moet krabben en zich afvragen of hij daar wel een goede beslissing heeft genomen. Misschien vindt hij dat ook wel, maar die moet hierover de beslissing nemen, dus wij zijn hier tegen.

Wij zijn voor de motie inzake de kostendelersnorm. Wij vinden dat een heel menselijke en prettige motie.

De motie begraafrechten. Wij vinden dat mensen moeten kunnen kiezen of ze zich willen laten begraven of niet en daarvan niet weerhouden moeten worden doordat het heel erg duur wordt gemaakt, omdat van dat geld de begraafplaats onderhouden moet worden. Misschien moeten we dan als gemeente gewoon kijken of we de begraafplaats niet nog wat meer kunnen opleuken en mooier maken, en er een mooi park van maken. Mijn moeder ligt in Rotterdam op een prachtige begraafplaats, waar je voor je plezier gaat wandelen.

De voorzitter: Interruptie mevrouw Molengraaf.

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Ja, voorzitter, ik ben natuurlijk heel blij met de steun van mevrouw Dansen, maar volgens mij steunt ze het verkeerde, want wij vragen helemaal niet om een uitspraak van ‘het moet zus’, of ‘het moet zo’. Wat we eigenlijk vragen, is: college, kom nou eens bij de raad en laten we eens peilen hoe raadsleden erin staan. Dat is eigenlijk de kern van de motie en ik hoop dat mevrouw Dansen hem dan ook nog wil steunen!

Mevrouw Dansen: Ja, steunen is steunen!

De motie ‘Vervanging kapitaalgoederen’ is ook van u hè, mevrouw Molengraaf? Daar zijn wij ook voor.

De motie ‘Vergeet me niet pad’ vind ik een beetje lastig; daar denken we nog even over na.

De motie ‘Bouw grijs, plant groen’, daar zijn we natuurlijk voor; dat is onze eigen motie. Ik kan alleen maar zeggen: college, u hebt een collegelid dat op de juiste manier naar duurzaamheid kijkt, luister daar nou eventjes naar!

Dan de motie ‘Gedooft thuisweek medicinale cannabis’. Na het hart onder de riem van de heer Schefferlie zeg ik: we gaan ervoor, we dienen hem gewoon in.

Wat betreft de motie ‘Bevordering zwemvaardigheid’ hopen wij de wethouder goed begrepen te hebben. Wij begrepen dat hij bedoelde dat de datum misschien wat vroeg was om terug te koppelen en dat hij hem kon ondersteunen als we daar niet al te moeilijk over deden. Dat hopen we dan maar.

We zijn voor de motie ‘Versnel de woningbouw’.

De motie ‘Beperk overlast rook houtkachels’ lijkt mij een nette motie. Ik stel voor dat iedereen gewoon een filter op z’n schoorsteen zet.

Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. D66, de heer Tekir.

De heer Tekir: Voorzitter. Voordat ik inhoudelijk zal ingaan op de moties en het amendement, een paar punten uit de tweede termijn die ik vanuit D66 wil uitlichten, in willekeurige volgorde.

De Jongerenraad is vanavond een paar keer gevallen. Ik had er al een tijdje niet meer van gehoord. Het schijnt dat hij niet meer bestaat en dat stemt ons toch droevig, zeker mij, als ooit oprichter van de Jongerenraad. Toen moest ik wel aan het volgende denken. Ik volg op Instagram Stichting Boukie, iedereen welbekend: Centraal Punt. Die jongen heeft laatst een Jongerenraad voor zichzelf, of voor het Centraal Punt, opgericht, volgens mij binnen een week tijd, met steeds uit iedere wijk twee jongeren. Dan denk ik: waarom lukt

het ons niet als gemeente Gorinchem om zo'n Jongerenraad in het leven te houden? Ik waardeer de acties die vanuit de fractieassistenten zijn gedaan, maar ik zou toch willen oproepen om bijvoorbeeld in overleg met Stichting Boukie, of met scholen, te kijken hoe we die Jongerenraad nieuw leven kunnen inblazen. Ik vind het altijd heel erg waardevol. Ik weet dat ik daar niet de meest neutrale persoon voor ben, maar de adviezen die de jongeren gaven ten aanzien van hun eigen leefwereld aan ons gemeentebestuur, zijn volgens mij waardevol en verdienen nog wel een boost.

De heer Schefferlie: Voorzitter, bij wijze van interruptie. Weet u: als het zo geprobeerd is en eigenlijk niet gelukt, moeten wij ons misschien ook wel afvragen of jongeren wel zin hebben om continu in een instituut te zitten en of ze niet veel liever, net als gewone inwoners, willen participeren op het moment dat hen direct iets raakt. Dus ik denk dat we beter situationeel kunnen kijken hoe we jongeren kunnen betrekken dan onze werkelijkheid op hen te projecteren en te denken dat een raad zo leuk is.

De heer Tekir: Dank voor deze toevoeging, waar ik het volledig mee eens ben. Ik pretendeer ook absoluut niet dat de vorm die ooit is bedacht per se voortgezet zou moeten worden. Laten we wel kijken naar een vorm die werkbaar is en aantrekkelijk genoeg, of dat nu situationeel is, of in welke vorm dan ook. Kennelijk lukt het wel, dat is het enige wat mij opviel, als Centraal Punt zo'n oproep doet en dan in een mum van tijd zo'n raad optuigt. Dan denk ik: laten we daar toch nog een poging toe wagen. Het is een oproep van het college aan hen, om te doen wat ze willen.

Wat ook nog opviel was Gorinchem Natuurlijk Groen. Daar werd naar verwezen, omdat zij zo betrokken zijn in de planvorming en de advisering. Toevallig zaten wij begin van de week met deze stichting om de tafel, in het kader van een fractiemeeting, en het enige pleidooi dat ze bij ons deden was: wij willen graag vooraf betrokken worden bij de planvorming. We hebben het over veel meer dingen gehad, maar dat was echt met kop en schouders overduidelijk, dat zij vooraf betrokken willen worden. Dus die oproep wil ik graag nog een keer doorgeven. Het is natuurlijk heel fijn dat we Gorinchem Natuurlijk Groen betrekken bij de planvorming, maar laten we ervoor waken om groen als een sluitstuk te zien, door hen pas te laat in het proces te betrekken, waardoor ze nog maar weinig te beïnvloeden hebben.

Dan ga ik door met de moties. Een winstwaarschuwing vooraf: zoals u van D66'ers gewend bent, staan wij positief in het leven, dus zullen wij ook gewoon heel veel moties steunen, als we ze al niet mee indienen. Tegelijkertijd: een D66'er is geen D66'er als hij niet kritisch blijft. Dus er is ook één motie waar we toch kritisch over zijn. Ik ga ze een voor een langs.

Amendement A1, 'Kansen koppelen'. Een helder verhaal vanuit het college. Kennelijk is dit een herstelactie die bij de perspectiefnota niet mogelijk was omdat de middelen ontbraken. Wij hebben snel nog de plannen bekeken ten aanzien van de Ravelijn en de Woelse Waard en volgens de fractie van D66 gaat het gewoon heel mooi worden als we deze meekoppelkansen benutten. Wij steunen dus het amendement.

Motie M1, 'Allermooiste vestingstad', is de tweede beste motie van de avond. Die hebben we mee ingediend en steunen we nog steeds. Laten we het momentum asjeblieft pakken. Mevrouw Molengraaf, ik ben het met u eens: we roepen het met z'n allen, maar laten we het ook hier als raad bestendigen door daar ook daden aan toe te voegen.

Motie M2. De Gorcumse ruïnes steunen we niet, de Gorcumse Poorten steunen we wel. Volgens mij heb ik daarmee genoeg gezegd over die motie.

Motie M3 is aangehouden.

Motie M4. De eerlijkheid gebiedt ons te zeggen dat de motie inderdaad overbodig lijkt, als je het mobiliteitsplan in de hand neemt. Tegelijkertijd gaat het hier om suggesties van de Fietzersbond die recentelijk zijn gedaan en gaan over fietsers met een beperking. Het is een groep die wij niet willen laten vallen, letterlijk niet, figuurlijk niet, en om die reden steunen wij deze motie, ondanks ons begrip voor het collegestandpunt.

Motie M5, Opstartsubsidie COC', hebben we zelf ingediend en steunen we uiteraard nog steeds.

Motie M6, 'Kostendelersnorm', steunen we ook, temeer vanwege ons appel om wat te doen aan de woningcrisis. Hier ligt ook een van die elementen om daar wat aan te doen, door ervoor te zorgen dat mensen met een uitkering samen kunnen wonen als ze dat willen en niet per se een ander huis moeten gaan vinden. Dus die steunen we.

Motie M7, 'Begraafrechten', steunen we ook. Ook daarbij zij toegegeven: het kan zo zijn dat wij destijds niet goed hebben opgelet bij de besluitvorming hierover, in algemene zin. Maar nu we zo klip-en-klaar constateren dat er een forste tariefstijging wordt voorgesteld, hechten wij eraan om daar als raad nog een keer goed naar te kijken en dat gesprek met elkaar te voeren.

Motie M8, 'Vervanging kapitaalgoederen', steunen we. Daar waren we al vrij snel over uit en ik moet erbij zeggen dat het een wijs besluit is als we dit doen. Mijnheer Barth, dank voor de voorbereiding. Wij zullen u missen met dit soort moties.

Motie M9, 'Vergeet me niet pad', hebben we mede ingediend en steunen we nog steeds. Bij motie M10 komen we aan de kritische geluiden vanuit D66. De motie staat haaks op onze wens om te versnellen. We vinden het een sympathieke motie, maar in onze beleving hebben we in omgevingsvisies, bestemmingsplannen, bouwbesluiten et cetera al voldoende vastgelegd om aan die duurzaamheidsambitie te voldoen. In de motie wordt ook opgeroepen om de bouwers en projectontwikkelaars te vragen iets terug te doen. Waar wij juist willen dereguleren en het proces versnellen, denken wij dat dit niet de goede weg is, maar vooral ook omdat het al is geborgd in bestaande plannen én de motie die is genoemd om natuurinclusief te bouwen.

Mevrouw Stevens: Bij wijze van interruptie: ik zou juist denken dat dit heel mooi hand in hand zou gaan met de motie 'Versnel de woningbouw', omdat je anders misschien wel situaties krijgt als bijvoorbeeld in China, waar ze een hele economie aan het opbouwen zijn en zich pas achteraf bezig gaan houden met duurzaamheid. Ik zou zeggen: waarom niet combineren? Juist nu er meer gebouwd wordt en het milieu extra belast wordt, lijkt me dit het moment waarop je meer kunt doen aan de biodiversiteit, omdat er straks geen plek meer is.

De heer Tekir: Ik snap die gedachte. Tegelijkertijd denk ik: het klimaat en verduurzaming van de bouwopgave zijn zo belangrijk, dat we die niet moeten overlaten aan de ontwikkelaars, of de bouwers. Wat wij graag willen, is dat vooraf in de omgevingsvisies, bestemmingsplannen, bouwbesluiten et cetera die balans goed wordt geregeld, zodat de bouwer en de ontwikkelaar weten wat ze precies waar moeten bouwen, met ook aandacht voor groen.

Over motie M11, ‘Gedoog thuiskweek medicinale cannabis’, zou ik slechts één ding willen zeggen: wij steken graag als tweede gemeente wel onze nek uit om dit in Gorinchem mogelijk te maken.

Motie M12, ‘Bevordering zwemvaardigheid’, steunen we. Het is een wens die D66 al langer heeft en als zo’n onderzoek bijdraagt aan het toenemen van de zwemvaardigheid, werken we daar aan mee.

Motie M13, ‘Versnel de woningbouw’. Het zijn niet mijn woorden, maar ik memoreer de woorden van mevrouw Pellikaan. Misschien wel goed om daar even aandacht aan te schenken, zonder gekscherend te doen, want ik beluisterde in eerste termijn enige verwarring ten aanzien van wat we op dit moment wel en niet doen aan die woningbouwopgave. De motie is in ieder geval ingestoken vanuit de gedachte dat we de harde plancapaciteit, waarover al is besloten, willen versnellen en vervolgens in beeld willen brengen wat er nog aan zachte plancapaciteit mogelijk is, waarover we ook kunnen besluiten en wat ook kansen biedt.

De voorzitter: Wilt u afronden? Want ik heb u al redelijk wat tijd geven.

De heer Tekir: Dat klopt.

De voorzitter: En u hebt dit verhaal al vaker verteld.

De heer Tekir: Dit is wel compensatie van mijn eerste termijn, die de helft korter was dan was toegestaan.

De voorzitter: Nergens in de stukken staat dat de eerste termijn overgaat in de tweede.

De heer Tekir: Ik ga afronden.

De voorzitter: Graag.

De heer Tekir: Ik was al bij motie M14, ‘Beperk overlast rook houtkachels’. Ik begrijp dat het college met een aangepaste reactie komt, tenminste: dat hoop ik, want als je tegen het derde dictum van deze motie bent, tegen een serieuze afhandeling van meldingen, dan word ik daar stil van! Verder ga ik er niet veel meer over zeggen. We hebben de motie mede ingediend en we steunen ‘m nog steeds.

Vervolgens is er ook een motie rondgestuurd ten aanzien van de bibliotheek, waarover ik in deze termijn toch graag iets wil zeggen: hopelijk een raadsbreed statement om de bibliotheek te behouden-

Mevrouw Mager: Mevrouw de voorzitter. Volgens mij is die motie nog niet ingediend, dus ik vind dit een beetje vreemd.

De heer Tekir: Als u mij toestaat, wil ik er toch iets over zeggen, want het is mijn laatste termijn. De motie zal straks worden ingediend, maar is al toegestuurd en bij iedereen bekend. Het enige wat ik erover wil zeggen, is het volgende. Onze dochter is sinds vorige week lid van de bibliotheek. Onze eerste actie was dat we negen boeken in huis haalden en toen ik haar een paar dagen later, op mijn papa-dag, vroeg wat ze wilde doen – normaal gaan we altijd naar de Avonturenboerderij in Groot-Ammer; dat is een groot festijn –,

zei ze: ik wil naar de bibliotheek! Dat is voor mij voldoende reden om deze motie te steunen.

Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. GroenLinks, de heer Van Breemen.

De heer Van Breemen: Voorzitter. Een aantal fracties zei in deze algemene beschouwingen: we moeten meer samenwerken; het CDA had het over zij-aan-zij en de heer Oostrum heeft er ook nog het een en ander over gezegd. Dat is mooi en ik deel die mening ook, alleen: het is misschien een beetje laat. Maar we hebben nog vier maanden, dus laten we er iets moois van maken, zou ik zeggen! Wat ik dan jammer vind is dat een lid van het college dacht “nee, we gaan nog helemaal volle bak zeggen dat het is zoals het college het vindt en dat het zeker niet is zoals een aantal raadsleden het vindt”. Dat had anders gekund. Ik vind het ook interessant dat niemand, noch van de coalitie, noch van de oppositie, is ingegaan op mijn vraag naar het verliezen van de meerderheid. Blijkbaar is dat iets waar je het gewoon niet over hebt, dan is het er niet – maar de heer Schefferlie gaat nu interrumpen-

De heer Schefferlie: Ja, misschien weet u meer dan ik, maar ik heb in ieder geval nog nooit van de heer Van Mourik gehoord dat hij ook de coalitie heeft achtergelaten. Wat er allemaal in Stadsbelang gebeurt, is een ander verhaal, maar de heer Van Mourik is wat mij betreft nog steeds een betrouwbaar coalitielid.

De heer Van Breemen: Nou, goed om te horen dat er nu blijkbaar vijf coalitiefracties zijn.

De heer Wientjes: Misschien is het dan interessant de heer Van Mourik te vragen wat hij daarvan vindt. Want er wordt nu over hem en voor hem gesproken, maar zelf zegt hij niks.

De voorzitter: De heer Van Mourik.

De heer Van Mourik: Dank u wel, voorzitter. Het staat hier bij mij op papier, dus als ik zo meteen mijn tweede termijn krijg, dan krijgt u alles te horen. Nou ja, alles....

De heer Van Breemen: Voorzitter, ik wacht vol spanning af wat de heer Van Mourik gaat zeggen en of het college vier fracties en een lid telt.

Terug naar de serieuze punten: het sociaal-cultureel werk, de buurthuizen en het jongerenwerk. Een aantal fracties heeft het daarover gehad, met name de SP, ChristenUnie-SGP en CDA. Ik deel die oproepen van harte. Het jongerenwerk is eigenlijk gewoon een verloren periode geweest door een echt niet zo heel goed functionerende club, die totaal onzichtbaar werd en geheel overvleugeld door een niet door de gemeente gesubsidieerde club die het veel beter deed. Dat GroenLinks dat ooit nog eens zou toegeven! Maar dat is dan maar zo, want we vinden dat ook echt. En wat betreft het sociaal-cultureel werk en de buurthuizen zijn wij ook wel benieuwd naar een evaluatie en beleidskaders. Het is mooi dat er een partij is opgestaan in de Haarhorst, ik zie daar heel veel positieve berichten over op Facebook, helaas ook een aantal kritische, maar dat hoort erbij, denk ik. Facebook is niet zo'n goeie bron, geef ik er meteen maar bij. Laten we als

gemeente eens goed kijken hoe dat nu eigenlijk werkt, of iedereen er tevreden over is en of de doelen worden bereikt die wij willen.

Dan kom ik bij twee puntjes waarover CDA en GroenLinks het – verrassend – heel erg met elkaar eens waren-

De heer Onvlee: Hoezo verrassend?

De heer Van Breemen: Ik verwijs naar mijn eerste zinnen in deze tweede termijn. Het betreft het fietsparkeren en de cultuur, in het bijzonder de bibliotheek. Wat fietsparkeren betreft kon ik de wethouder eigenlijk niet zo goed volgen. Hij zei: het contract liep af, jammer, en we gaan buiten verder. Nou, dat is hartstikke leuk, maar ook een beetje zielig voor de boa die erbij staat. Ik wil toch nog wel graag even citeren uit het parkeerprogramma, waarin het volgende te lezen staat: “Voor fietsende bezoekers die graag hun fiets veilig en droog – nota bene! – willen stallen, wordt voorzien in voldoende overdekte en bewaakte fietsenstallingen. Deze stallingen worden middels bewegwijzering goed vindbaar gemaakt.” Dat kan ik niet rijmen met het antwoord van het college dat het huren van een pand te duur is, dus dat dat niet gaat gebeuren, dat Kweeklust ook ingewikkeld is en dat het daarom nu maar even buiten is. Ik hoop dat het college daar meer urgentie in voelt dan net tentoon werd gespreid.

Over urgentie gesproken. In eerste termijn had ik het er al over dat er weinig urgentie bij de wethouder gevoeld werd en dat ik het echt heel bijzonder vind dat de wethouder zegt: ja, maar het komt allemaal door AanZet, want die zijn allemaal zo langzaam. Vier jaar geleden nota benen zen we ook al met een vraagstuk als het gaat om huisvesting van de bibliotheek. Een aantal fracties was dat met GroenLinks en andere eens en daarom hebben wij tijdens de schorsing een motie opgesteld, die ik nu wil indienen namens GroenLinks, D66, Gorcum Actief, ChristenUnie/SGP, fractie Van Maaren, SP, VVD en Democraten Gorinchem:

Motie SP15: Bibliotheek

De raad van de gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op donderdag 4 november 2021;
spreekt uit:

de hoogste urgentie te verwachten van het college in het bijdragen aan een oplossing in deze raadsperiode voor het huisvestingsvraagstuk van de bibliotheek;
en gaat over tot de orde van de dag.

GroenLinks, Democraten Gorinchem, VVD, SP, Gorcum Actief, ChristenUnie/SGP, SP, fractie Van Maaren.

Wat GroenLinks en de mede-indieners van deze motie betreft, is de bibliotheek een onmisbare voorziening in onze stad. Het moet echt duidelijk zijn dat de raad hier urgentie uitspreekt dat het echt opgelost dient te worden.

De heer Wientjes: Daaraan wil ik vanuit de VVD nog toevoegen dat het heel belangrijk is dat de bibliotheek in ieder geval for the time being een goede huisvesting heeft, maar dat het ook de uitdaging moet zijn om die bibliotheek nu modern en goed vorm te geven, iets wat ook al jaren in de begroting en de plannen staat, maar ook nog steeds niet echt tot uiting is gekomen. Wij als VVD hebben er indertijd wel eens wat dingen over geformuleerd, maar het is toch wel heel belangrijk om dat aan elkaar te koppelen. Maar nu moeten ze in ieder geval een dak boven het hoofd houden.

De heer Van Breemen: Ik zou de heer Wientjes willen aanraden eens een keer met de Bibliotheek Aanzet te gaan praten-

De heer Wientjes: Dat heb ik gedaan!

De heer Van Breemen: -want de moderne bibliotheek zijn zij zeer aan het uitrollen en ik hoor juist dat het college daarin de belemmerende factor is. Ik vind dat ze daar goed werk aan het doen zijn.

De heer Wientjes: Wij nog niet helemaal.

De heer Van Breemen: Daarover verschillen wij dan van mening en daarom ben ik ook geen lid van de VVD en u niet van GroenLinks.

Voorzitter. Ik wil toch nog even terugkomen op de vluchtelingen. De wethouder is heel volhardend in zijn mening dat de einddatum echt de einddatum is. Ik vind dat jammer, laat ik het daarbij houden. Gorinchem klopt zich heel erg op de borst, van “kijk ons nu eens die 300 mensen opvangen”, ik zou het beschamend vinden als we ze over exact veertien dagen en twee uur in een bus laden en zeggen: nou, succes, uw tijd hier is op en ga maar ergens anders zitten, terwijl het COA zegt eigenlijk geen plek te hebben.

Er is heel veel over duurzaamheid gezegd. De wethouder zei dat er een belangrijke basis is. Ja, die is er, maar dat is vooral visie en geen geld. Bovendien wordt aan alle kanten aan de windmolens gezaagd, dus je moet maar afwachten hoe stevig die basis is. En dan zegt de wethouder blijmoedig: “maar er is nog 3,5 miljoen euro van de Enecogelden over, dat is toch budget?” Jazeker, maar het is ook wel een beetje weinig budget voor én de RES én de warmtetransitievise én het klimaatadaptatieplan. Dus graag nogmaals aandacht daarvoor.

Tot slot, voordat ik bij de moties kom, nog een vraag. Ik heb de burgemeester gehoord over de kermis op zondag, en daar kwam ineens een heel ander argument dan ik al jaren heb gehoord, namelijk dat het zo fijn is dat de mensen ook een rustdag hebben als ze niet de hele dag de herrie van de kermis hebben. Maar tot vanavond werd mij altijd verteld dat het gewoon komt omdat de grond van de kerk is en dat zij niet toestaat dat de kermis op zondag open is. Ik wil daarover graag nog wat verduidelijking vragen, want als het echt gaat om een rustdag voor de omwonenden, zou ik zeggen: doe het dan op maandag, als alle kinderen op school zitten en niet op zondag, wanneer alle kinderen naar de kermis willen.

Dan even kort en snel de moties.

Ik begin met het amendement. Wat ik daarover in eerste termijn zei, vind ik nog steeds. Ik vind echt dat het college daar te laat bij is en het volgens mij gewoon een beetje vergeten was en nu denkt: oei, we vragen maar of iemand een amendement wil indienen. We kunnen nu niet goed afwegen waaruit we kunnen kiezen, zal ik maar zeggen, maar als ik de wethouder goed begrepen heb, zegt hij nu: doet dit maar, dan is er in ieder geval geld voor beschikbaar en dan komen we nog met een inhoudelijk plan naar jullie toe. Dat vind ik acceptabel en daarom zal ik het steunen.

Motie M1 steun ik, mits het via Gorinchem Citymarketing gaat en daar ook eindelijk eens gestopt wordt met die bijzondere taakstelling die ze nooit halen.

Motie M2 steun ik niet, want ik hou niet van gehistoriseerde dingen, of het nu een ruïne is of een nepvesting op een plek waar geen vesting ligt.

De heer Wientjes: Mag ik vragen of het misschien niet toch een goed plan is om die motie over die poorten met z'n allen te steunen, onder de voorwaarde dat we daarbij bepalen dat de doorgang van die poorten zo laag is dat er geen vrachtwagens onderdoor kunnen, en dat we die poorten een beetje aan de buitenkant van de stad zetten, zodat we ook af zijn van wat ons al twee keer overkomen is, namelijk een file op de grote weg die resulteert in een infarct in de stad, zwaar verkeer door de stad en gevaarlijk verkeer door de stad en hulpdiensten die-

De voorzitter: Dank u wel, meneer Wientjes! Ik waardeer de lenigheid waarmee u dit vraagstuk weer op de agenda zet.

De heer Wientjes: Als we die motie zo aanpassen, ben ik bereid om voor te stemmen!

De heer Van Breemen: Voorzitter, dat ik nog mee mag maken dat de heer Wientjes een betoog houdt voor een autoluwe stad! Bravo! Ik ga de motie helaas niet steunen. Motie M3 is aangehouden en anders had ik hem niet gesteund, want hij is echt een beetje overbodig.

Motie M4 steun ik omdat het belangrijk is om ook de speciale groep fietsers aandacht te geven.

Motie M5 steun ik, maar enigszins terughoudend, omdat ik eigenlijk vind dat het niet de koninklijke weg is op deze manier. Maar als het nodig is, is het nodig en dan is het goed. Maar oproep aan het college om dat voortaan verstandiger af te wegen en dat niet door de raad via moties te laten doen.

Motie M6, 'Kostendelersnorm', steun ik ook. Het is een landelijk probleem, zoals de heer Oostrum terecht zei. Dat heb je ook bij bijvoorbeeld toeslagen en zo die ineens wegvallen als je gaat samenwonen. Maar dit zou in ieder geval een mooie lokale oplossing kunnen zijn.

Motie M7, 'Begraafrechten', steun ik ook, omdat ik vind dat beleid uit 2016 niet echt een goed argument is.

Motie M8, 'Vervanging kapitaalgoederen', die aangepast is, lijkt me prima.

Motie M9 steun ik ook, met de oproep om de bedenker, die erg boos in het AD geroepen heeft, daar echt in mee te nemen, want het is een beetje slordig van een gemeente, waarvan ik de naam niet meer weet, maar het eindigt op 'landen'.

Motie M10, 'Bouw grijs, plant groen'. Ik snap niet zo goed waarom het college hier tegen is, want het is volgens mij een ondersteuning van het beleid, wat bij andere moties een argument is om voor te zijn. Ik ben in ieder geval voor.

Hetzelfde geldt voor motie M11, 'Gedoog thuiskweek medicinale cannabis'. Ik kan mij niet voorstellen dat Tilburg de enige gemeente is waar dat soort van kan en in de rest van Nederland helemaal niet. Dus ga het in ieder geval uitzoeken. En een oproep is altijd prima.

Motie M12, 'Bevordering zwemvaardigheid'. Het lijkt me goed dit te onderzoeken. Wij hebben er al vaker vragen over gesteld.

Motie M13, 'Versnel de woningbouw', steunen we ook.

Motie M14, 'Beperk overlast rook houtkachels'. Ja, voorzitter, ik vind het onbestaanbaar dat het college zegt "sorry, maar iets in de omgevingsvisie zetten, dat kunnen we niet en klachten serieus afhandelen is helaas ook niet uitvoerbaar". Tijdens de schorsing heb ik

inmiddels begrepen dat de wethouder hierop zo meteen nog terugkomt en door zijn knieën gaat, wat hij me net heeft gezegd. Ik ben heel benieuwd wat dat inhoudt. Misschien hoeft dan het spreekgestoelte niet zo hoog te staan!

Motie M15 gaat over de bibliotheek, die heb ik net ingediend, dus die steun ik ook.

Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Gorcum Actief, mevrouw Hamann.

Mevrouw Hamann: Dank u wel, voorzitter. De heer Oostrum noemde het al even: scherpe verhoudingen in deze gemeenteraad. Wij hebben een beetje resumerend gesproken over de afgelopen vier jaar en we hebben er allemaal last van gehad, denk ik, dus dat is gewoon niet zo leuk. Maar het heeft natuurlijk wel oorzaken. Ook vanavond is weer een typerend voorbeeld van hoe dat komt. We hebben namelijk het gevoel dat er onvoldoende aandacht is voor de beantwoording van toch echt heel serieuze verhalen van ons allemaal. Je doet je best op je algemene beschouwingen en dan wordt heel gemakkelijk omgegaan met vragen en opmerkingen van onze kant. “Dat beleid hebben we al”, hoort je dan, of “Jongerenraad, dat is niet gelukt, laat maar zitten”. Op een gegeven moment geef je de moed ook op en denk je inderdaad: laat maar zitten.

Ik heb geen antwoord gekregen op mijn vraag over mensen in de binnenstad die zich niet gehoord voelen en hoe het zit met een belangenorganisatie voor de binnenstad.

Het groenbeleid. De heer Tekir had ook al gepraat met de mensen die zich daar heel graag voor willen inzetten en dan wordt er ook gezegd: hebben we al. Maar de vraag was juist: ga dat beleid nou eens uitvoeren! Wij komen hier echt nog wel op terug.

Ik heb geen antwoord gehad op mijn vraag over de Nieuwe Hoven en de gevaarlijke fietspaden daar.

De windturbines vinden wij wel heel zorgwekkend. De wethouder kan wel zeggen dat er niks aan de hand is, dat het een juridisch dingetje is, dat het al gegund was en onherroepelijk, maar er zit toch echt wel Europese en landelijke regelgeving aan te komen die anders beweert, en dat kan wellicht, ook als het níét zo is, een reden zijn voor bedrijven om te zeggen: wij kopen daar niks, want dat is een beetje risico. Maar goed, ik laat het verder aan het college over hoe daarmee te dealen.

Dan ga ik nu over naar het amendement en de moties.

Het enige amendement is van Gorcum Actief. De heer Van Breemen had moeite met de wijze waarop. Dat snap ik, er is tijdnood en er zal iets vergeten zijn, ik weet het echt niet, het gaat mij ook niet zoveel aan. Wat voor ons heel belangrijk is, is dat de Woelse Waard – we hebben het in juni vooral over de Woelse Waard gehad en niet over de keuzes van de Ravelijn, of dit of dat – opengesteld wordt, ook op het gebied van natuureducatie. Daar zijn gewoon goede redenen voor. Misschien wil mevrouw Dansen, die vond dat wij er zo weinig voor terugkrijgen, eens een keer mee gaan wandelen, dan kan ik laten zien dat we er heel veel voor terugkrijgen. Ik kan me ook nog herinneren, het was bij de oprichting van Gorcum Actief, acht jaar geleden, dat er plannen lagen om midden in de Woelse Waard een overnachtingshaven voor binnenschippers te gaan bouwen, wat we als gemeenteraad gezamenlijk hebben voorkomen. Ik ben daar nog steeds heel blij mee.

De heer Van Breemen: Voorzitter, bij wijze van interruptie. Ik ben het helemaal eens met wat mevrouw Hamann allemaal zegt, alleen: dat was mijn punt helemaal niet. Ik vind

het prima dat u dit amendement indient en die handschoen oppakt van het college, daarom steun ik het ook-

Mevrouw Hamann: Ik herstel dat even: het is ónze handschoen!

De heer Van Breemen: Dat de handschoen nu door twee fracties opgepakt wordt en een amendement wordt ingediend, vind ik prima. Ik vind alleen, en dat is mijn punt, dat het college hier steken heeft laten vallen. In I&O heb ik gevraagd hoe het dan zit met de gelden als het gaat over de meekoppelkansen, waarop de ambtenaar zei dat het heel veel geld gaat kosten, wat door de wethouder vrolijk werd beaamd. Toen was er niks en twee weken later ligt er ineens een RIB van “o, raad er is nog geld gevonden, dien maar een amendement in”. Ik vind dat niet de juiste weg. Het is mooi dat u dat doet en daarom steun ik het ook, maar mijn verwijt is niet aan u, maar aan het college, van: goh, college, u bent hier te laat mee, dit had u zorgvuldiger en beter moeten aanpakken.

Mevrouw Hamann: Daar zit zeker wat in. Ten tijde van de behandeling van de perspectiefnota in juni was er gewoon geen geld voor, dus het hele geval was geschrapt, en nu is het gelukkig anders. Dus ik zit daar positief in.

Dan kom ik bij de moties.

Motie M1, ‘Allermooiste vestingstad’. Eigenlijk vind ik dat Citymarketing dit soort zaken allemaal moet organiseren en niet de gemeente. Ik moet nog even nadenken of wij hier voor of tegen gaan stemmen. Eerst hoor ik graag nog de wethouder hierover.

Motie M2, ‘De Gorcumse Poorten’, is mede van ons. Wat voor poort het wordt, die uitvoering laat ik graag aan het college over. In elk geval moeten de borden die er nu staan alstublieft zo snel mogelijk weg, want er hangt een bordje met de vesting van Bourtange of zo. Daar klopt helemaal niks van.

Motie M3, ‘Tiny gardens’, is aangehouden.

Motie M4, ‘Fietsbereikbaarheid voor iedereen’, vinden we heel erg belangrijk en steunen wij.

Motie M5, Opstartsubsidie COC’. Ik hoor graag van de wethouder wat ze daar eigenlijk voor doen, want daar heb ik geen idee van. Deze route is ongebruikelijk en leidt tot precedentwerking, dus eigenlijk zou het zo niet moeten kunnen. Aan de andere kant is het wel heel sympathiek. Dus ik hoor graag waarvoor die subsidie dan gebruikt wordt.

Motie M6, ‘Kostendelersnorm’, vinden we heel sympathiek en steunen we.

Motie M7, ‘Begraafrechten’, daar zijn we het heel erg van harte mee eens. Wij zien de begraafplaatsen wel als een soort openbare ruimte en dan zou dat misschien onder groenonderhoud kunnen vallen, maar wellicht kan die discussie een andere keer gevoerd worden.

Motie M8, ‘Vervanging kapitaalgoederen’, hebben wij mede ingediend.

Motie M9, ‘Vergeet me niet pad’. Ik heb geen idee hoe het eruit ziet, maar het is vast heel goed om ze aan te leggen, opdat die mensen de weg niet kwijtraken.

Motie M10, ‘Bouw grijs, plant groen’, verstevigt het beleid van nu en steunen wij graag..

Motie M11, ‘Gedoog thuiskweek medicinale cannabis’. Daar hebben we heel veel moeite mee. De burgemeester heeft duidelijk uitgelegd dat het helemaal niet mag en dan verlies je ook wel enige geloofwaardigheid in de strijd tegen ondermijning. Het zal heel moeilijk

beheersbaar zijn en ik kan me ook voorstellen dat iemand denkt: goh, ik meld me gewoon eens effe lekker ziek, dan kan ik cannabisplantjes planten. Dat kan toch niet zo zijn?

De heer Van Willigen: Voorzitter, bij wijze van interruptie. Het argument ‘ondermijning’ is in dezen totaal ongepast. De mensen gebruiken het namelijk voor medicinaal gebruik en dat is helemaal niet handel. Handel is ondermijning, medicinaal gebruik is geen ondermijning. Dat is iets heel anders.

Mevrouw Hamann: Ik heb geen moment over handel gesproken. Ik heb het over de rol van een burgemeester die een strijd voert tegen ondermijning.

De heer Van Willigen: U koppelt dit thema aan ondermijning en daarmee doet u al die patiënten enorm onrecht.

Mevrouw Hamann: Wij kunnen niet beoordelen of iemand ziek is en dan wel cannabisplantjes kan kweken, of iemand maar net doet alsof en zegt: dan kan ik leuk cannabisplantjes gaan kweken.

De heer Van Breemen: Ik snap dat de heer Van Willigen valt over het woord ‘ondermijning’, maar ik val over de woorden “dan meld ik me maar even ziek en dan kan ik lekker cannabis gaan kweken”. Mevrouw Hamann heeft echt geen idee waar ze het over heeft, dat spreidt ze hier duidelijk tentoon. Als je ALS hebt, of kanker, dan meld je je niet even ziek om cannabis te gaan kweken. U moet zich schamen!

Mevrouw Hamann: Ik vind de uitval nogal overdreven, ik ken veel mensen die ziek zijn, ik ken ook mensen die daarvoor cannabis gebruiken en die krijgen dat gewoon via de dokter en via de apotheek.

De heer Van Willigen: Mag ik hier nog op aansluiten, voorzitter?

De voorzitter: Als u verder nog iets toe te voegen hebt.

De heer Van Willigen: Jazeker. U heeft inderdaad geen enkel idee waar u het over heeft, want dit gaat gebeuren onder voorwaarden. Ik zal u een aantal voorwaarden noemen: maximaal vijf planten, met een medische verklaring van een arts, u moet meerderjarig zijn, u moet de brandveiligheid kunnen aantonen en u moet uw stroomvoorziening volgens NEN-normen gekeurd hebben. Dus echt: u slaat de plank totaal mis.

Mevrouw Hamann: Waarvan akte.

De voorzitter: U kunt uw betoog vervolgen.

Mevrouw Hamann: Motie M12, ‘Bevordering zwemvaardigheid’. Voor de kinderen zijn er voorzieningen, hebben we begrepen en wij vinden dat volwassenen zelf verantwoordelijk zijn voor het leren zwemmen. Dus die motie steunen wij niet. Motie M13, ‘Versnel de woningbouw’, daar hebben we moeite mee. Misschien kan de wethouder dat nog toelichten. Als het gaat over noodwoningen, kan ik me een versnelde procedure goed voorstellen, en dat lijkt me helemaal niet zo’n gek idee. Maar het gaat over de bestaande programma’s die we hebben, en dan denk ik aan de Arkelsedijk en aan Linge II Zuid. Om die plannen er nu snel even doorheen te jassen, daar voel ik eigenlijk

niks voor. Ik denk dat er heel goed gekeken moet worden naar het woonsegment waaraan veel behoefte bestaat, en dat zijn met name betaalbare en huurwoningen, en die zitten volgens mij helemaal niet in deze twee bouwplannen. Dus ik zie nut en noodzaak van deze motie niet zo in.

Motie M14, 'Beperk overlast rook houtkachels', steunen wij wel. Ik weet van mensen die last hebben van rook dat het een heel vervelende situatie kan zijn als je daar helemaal niks tegen kan doen. Die motie steunen wij dus van harte.

De motie over de bibliotheek hebben wij mede ingediend en daar stemmen we natuurlijk voor.

Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan nu de Fractie Van Maaren, mevrouw Van Maaren.

Mevrouw Van Maaren: Voorzitter. Bedankt voor de beantwoording iedereen. We gaan gelijk naar de moties en het amendement toe.

Amendement A1, 'Kansen koppelen' steunen wij.

Motie M1, 'Allermooiste vestingstad' vinden wij overbodig. Het klinkt misschien een beetje gek dat wij dat vinden, maar als we bijvoorbeeld de website van Mooi Gorinchem bezoeken, of we lezen de nieuwsbrief, dan zie je dat bijna alles wat in deze motie staat op enigerlei wijze al wordt uitgevoerd of in ontwikkeling is. Daarnaast is dit een motie die invulling geeft aan de uitvoering van beleid, en dat is niet aan ons, maar aan de daarvoor aangestelde organisaties. Wat de wethouder zei..., of iemand anders, mevrouw..., o, ik ben je achternaam kwijt....

Mevrouw Pellikaan: Pellikaan. Wilt u het ook nog gespeld hebben?

Mevrouw Van Maaren: Nee hoor. Sorry, ik zat met een verkeerde naam, ik denk: dit klopt niet.

Mevrouw Pellikaan: Geen probleem. U bent ook al lang niet meer in de raadzaal geweest.

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Dat vind ik echt een hele nare opmerking!

Mevrouw Van Maaren: Ik vind het ondermaats, als u niet de reden weet!

De voorzitter: Persoonlijke aanvallen even niet doen in deze raadzaal! Graag op de inhoud verder. Dit is niet gezegd.

Mevrouw Van Maaren: Ik ga wel even zeggen dat ik dit zeer ondermaats vind...

De voorzitter: Ik schors de vergadering voor tien minuten...

Mevrouw Van Maaren: Dat hoeft niet, voorzitter. Het is duidelijk hoe deze partij in haar vel steekt.

De voorzitter: Ik schors toch voor tien minuten en ik wil graag dat het beeld even op zwart gaat. Nu. (22.31 uur)

Schorsing

De voorzitter: De vergadering is heropend (22.35 uur). Wij zijn bij de inbreng van de fracties in tweede termijn. Mevrouw Van Maaren van Fractie Van Maaren is aan het woord.

Mevrouw Van Maaren: Ja, we gaan weer verder bij de motie ‘Allermooiste vesting’. Wij zijn er natuurlijk voor dat er, als er geld vrijgemaakt kan worden door het college, eventueel wordt overgegaan tot uitbreiding van activiteiten en/of verbreding van openingstijden. Wij willen er aandacht voor vragen om activiteiten gecoördineerd te laten verlopen. Onderlinge communicatie bij het college zou daaraan kunnen bijdragen.

Motie M2, ‘De Gorcumse Poorten’, steunen we, maar laat de vormgeving asjeblieft aan professionals over in plaats van raadsleden.

De motie M3, ‘Tiny gardens’, is niet relevant meer, maar in het kader van dat onderwerp in de eerste termijn wil ik wel opmerken dat we alert moeten zijn dat we ook de voetpaden toegankelijk houden voor minder validen en mensen met kindwagens, omdat je regelmatig uit moet wijken voor alle mooie plantjes en potjes en op de straat moet gaan lopen.

Motie M4, ‘Fietsbereikbaarheid voor iedereen’, steunen wij.

Motie M5, ‘Opstartsubsidie COC’, steunen wij niet. Wij waken voor een mogelijke precedentwerking. Het bevordert subsidiëring op persoonlijke willekeur en dat is niet onze ethos om beleid uit te voeren. Wel vragen wij de wethouder een inspanning te leveren om via de gebruikelijke processen te kijken naar een oplossing.

De heer Oostrum: De term ‘persoonlijke willekeur’ zou kunnen aanduiden dat het mij persoonlijk aangaat, maar mij gaat het om een voorstel aan de gemeenteraad, waardoor de gemeenteraad hierover een democratisch besluit kan nemen.

Mevrouw Van Maaren: Met ‘voorkeur’ bedoel ik eigenlijk dat andere organisatie misschien ook zouden kunnen denken dat ze op die manier subsidiegelden kunnen krijgen.

Motie M6, ‘Kostendelersnorm’, steunen wij.

Motie M7, ‘Begraafrechten’, steunen wij. Wij sluiten ons aan bij de motivering van D66.

Motie M8, ‘Vervanging kapitaalgoederen’, steunen wij ook, evenals motie M9, ‘Vergeet me niet pad’.

Motie M10, ‘Bouw grijs, plant groen’, is sympathiek, maar vinden wij overbodig.

Motie M11, ‘Gedoog thuiskweek medicinale cannabis’. Tot een uur geleden was ik van mening dat dit mocht, maar helaas niet dus. Wij vinden het bestuurlijk niet integer om het college een opdracht mee te geven die wet-overtredend is en dus niet uitvoerbaar, en ook omdat we aan de andere kant op het gebied van illegale handel in Gorinchem juist willen handhaven. Beide is buiten de huidige regelgeving, maar daar kun je verschillend over denken.

Motie M12, ‘Bevordering zwemvaardigheid’, steunen wij ook, en dat geldt ook voor de motie M13, ‘Versnel de woningbouw’ en de motie M14, ‘Beperk overlast rook houtkachels’.

Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Van Mourik, Lid Van Mourik.

De heer Van Mourik: Zo, nr. 13 meldt zich-

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Maar spuit 11 is al geweest!

De heer Van Mourik: Er staat echt 13 op mijn kaartje, vandaar, het zit ook precies in de splitsing van het geheel en ik voel me ook erg thuis naast twee mensen, zowel links als rechts, die altijd hun mond opentrekken; daar past een derde nog wel tussen. Maar goed, daar kom ik zo meteen nog wel even op terug.

Ik heb even in mijn jasje zitten kijken en op een gegeven moment haalde ik daar een aantal kaartjes uit van de Nederlandse vereniging van raadsleden, en gemeente Gorinchem – ik zal het er allemaal even over hebben – en de Happy Pride. Meestal heb ik zo'n kaartje op als er zo'n dag is, maar ik denk van: ja, je moet ze op een andere manier toch ook eens even steunen. Ik kan bijvoorbeeld 'Happy Pride' op doen, maar goed, laat ik het er even af halen.

De Nederlandse vereniging van raadsleden. Wat is nou zo aardig om dat even aan te halen? Dat is het volgende. Vorige week hebben we een kennispartnersbijeenkomst gehad, daar was ook Dries Bartelink bij, en dat ging over de Argumentenfabriek. We hebben het er hier in de raad al over gehad, waarbij ik enige stekeligheid voelde: als wij iets indienen, wordt het niet goedgekeurd, dienen wij iets in, ja, dan gaan zij er altijd op in. Met Dries heb ik er vorige week over gesproken, Dries Bartelink: wat zou het toch mooi zijn als je helemaal onafhankelijk zou kunnen zeggen van: we gaan ons bezighouden met moties en die moties worden dan blind ingediend. Dus vervolgens weet je niet van wie ze zijn, maar ze worden wel goed toegelicht, en dat zou bijvoorbeeld de griffie kunnen doen. Je kunt het in een soort training doen, maar je kunt het op een gegeven moment ook gewoon zien als van: hoe ga je daar dan mee om? En dan ga je echt op de inhoud in. Maar goed, dat is een mogelijkheid die we misschien met de nieuwe raad eens op kunnen pakken.

Dan gaan we even naar de moties toe. Daar ga ik even snel doorheen, niet té snel, maar toch wel goed geargumenteerde.

Amendement A1, 'Kansen koppelen'. Daarstraks heb ik eigenlijk al aangegeven dat we voor natuur en mooie gebieden gaan. Daar past dit wel heel aardig bij van Gorcum Actief. Motie M1, 'Allermooiste vestingstad', Democraten Gorinchem, lijkt ons heel erg positief, dus daar gaan we ook mee instemmen.

Motie M2, 'In naam van Oranje, doe open de poort', wordt anders gebracht, in de vorm van mooie landschappen, mooie ruïnes, en ik moet zeggen: dat is voor Stadsbelang heel erg bijzonder. Want Stadsbelang heeft in het verleden als raadslid mevrouw Hania gehad, en die heeft ongelooflijk veel moeite gedaan om het bedrijf Kok, dat eigenlijk tegen de A15 aan zit, helemaal weg te dekken. Want als je daar langs reed, was het een verschrikkelijk gezicht om daar al die stenen, al die brokstukken en al dat puin te zien. Het is dus heel opmerkelijk dat Stadsbelang nu hiermee komt. Ik steun het alleen maar om het feit dat, als je de stad binnenrijdt, het een aardig en mooi aanzicht moet hebben. En hoe dat moet, nou, ik denk dat we gerust het college met die boodschap weg kunnen sturen. Dus positief.

Motie M3, 'Tiny gardens', is aangehouden, maar ik wil er toch iets over zeggen. In de stad hebben we nog altijd 'Blik in actie'. Mevrouw Helga Buitelaar en haar vrienden hebben de Knipsteeg en het Kazerneplein prachtig opgefleurd, dus er zijn altijd nog wel

meer mogelijkheden. Ik heb zelf een bedrijf en heb mijn plantjes gewoon buiten gezet. Dan kun je ook eens een keer de bloemetjes buiten zetten!

Motie M4, 'Fietsbereikbaarheid voor iedereen', daar ben ik positief over, alleen al omdat het van de VVD is: om zoveel mogelijk VVD'ers uit die auto te krijgen.

Motie M5, 'Opstartsubsidie COC'. Daarbij komt 'deze' even tevoorschijn, die is van het COC. Of het nou een opstart of doorstart is, ik denk, ook in het kader van dit moment, dat we het afgelopen jaar heel veel meegemaakt hebben. Misschien is de doorstart nog niet voor dit jaar, er resten nog maar een paar maanden, maar laten we dan in ieder geval kijken voor het volgend jaar. Dus daar zijn we sowieso positief over.

Motie M6, 'Kostendelersnorm', steunen we niet.

Motie M7, 'Begraafrechten', daar zijn we weer positief over. De begraafplaats is een prachtige, mooie omgeving en als mensen me op een gegeven moment zeggen dat het een van de mooiste begraafplaatsen is die ze kennen, dan moet je aan de andere kant de kosten niet zo hoog maken voor de mensen die daar op een gegeven moment begraven willen worden.

Motie M8, 'Vervanging kapitaalgoederen', van ChristenUnie/SGP, steunen we ook.

Motie M9, 'Vergeet me niet pad', gaan we natuurlijk ook steunen. Ik heb heel veel contacten met Rivas, waar ze speciale groepen hebben voor mensen met dementie. Ik zou zeggen: doe het samen met elkaar en ga gewoon kijken hoe je dat handen en voeten kunt geven.

Motie M10, 'Bouw grijs, plant groen'. Al is het alleen maar om het onderzoek te doen van de SP, ik denk dat dat een goede zaak is.

Motie M11, 'Gedoog thuiskweek medicinale cannabis'. Ik weet dat sommige mensen die ziek zijn – ik ben er zelf ook de hele dag mee bezig – speciale medicijnen nodig hebben. Toch vind ik het gedogen een wat moeilijke situatie. Dan kun je zeggen van: ja, mogen anderen dan gedogen, wie mag je dan wel gedogen? Maar ik zou eigenlijk het college mee willen geven: zet nou intern, of met de regio, wat druk erop, dat we op een goede, legale manier dat kunnen realiseren, zodat het niet een zaak wordt van "nou, in Tilburg mag het dan toevallig wel, of misschien wel een andere plaats, och, Gorinchem, doe ook mee". Ik snap best wel, als je het in goede lijnen probeert te brengen, dat het op een bepaald moment wat problemen kan opleveren, het kan misschien heel veel problemen opleveren, en hoe hebben we dat dan teruggekoppelde met Tilburg? Zijn zij er blij over? Ik denk dat het een goede zaak is dat we de minister van Volksgezondheid, wie dat ook zou mogen worden, gewoon eens even stevig aan zijn staart of wat dan ook mogen trekken-

De heer Van Willigen: Voorzitter, bij wijze van interruptie. Dat pad blijkt niet te werken, meneer Van Mourik, want dan krijgen we keihard weer de reden: bij Opiumwet verboden. Juist deze manier zou een kleine opening kunnen bieden voor al die mensen die dit gewoon hartstikke goed kunnen gebruiken en die dat echt niet 'zomaar' doen.

De heer Van Mourik: Voorzitter. Ik ga er niet vanuit dat mensen het 'zomaar' doen, maar ik vind wel dat, als we het gaan gedogen, dat niet helemaal de juiste weg is. Probeer dit nou zoveel mogelijk legaal te realiseren. En als het gaat om de kwaliteit: ik gebruik ook medicijnen en als ik medicijnen krijg die me niet bevallen, dan ga ik naar de apotheek om te vertellen dat ze niet functioneren. Aan hem dan de taak om mij op een gegeven

moment de juiste medicijnen te verstrekken. En dan moet ik niet naar een achterafstraatje gaan. Laten we het niet in het hele negatieve trekken, maar laten we nou zorgen dat het niet gedoogd wordt, maar gewoon legaal wordt. Als het nu even nog zo is, dan is het zo, maar dan gaan we daar nu even niet over verder.

De heer Van Willigen: Voorzitter, mag ik daar nog op reageren?

De voorzitter: Nee, er is nu volgens mij wel genoeg over gesproken. We blijven in hetzelfde gesprek.

De heer Van Mourik: Dank u wel, voorzitter.

Motie M12, 'Bevordering zwemvaardigheid'. Ik heb begrepen dat er toch nog een onderzoek komt, en dan kun je zeggen "weer een onderzoek?", maar wij hebben vier kinderen gehad en wij hebben ze ook allemaal op zwemles gedaan, en ga dan ook even kijken "waarom kan dat dan niet?", dus dat dat even onderzocht wordt. En mocht het dan mogelijk zijn, prima.

Motie M13, 'Versnel de woningbouw'. Hoe sneller, hoe mooier. Ik denk wel dat we gewoon moeten zeggen: college, kijk dan even zo snel als mogelijk mocht blijken, bekijk dat even, onderzoek dat even.

Tussendoor is een motie over de bieb gekomen. Nou, daar ben ik het op zich ook mee eens.

En ten slotte de motie 'Beperk overlast rook houtkachels'. Toen de vraag bij ons binnenkwam, dat was in de herfstvakantie, was ik zelf in de locatie waar ik zat, in Zweden, twee kuub hout aan het optassen voor de houtkachel. Dat ligt wat lastig. Mijn vader is overleden, maar die zat samen met mijn broer bij de Gorinchemse brandweer. Nou, als er echt iemand is die alles weet van hout stoken en de kachel aanmaken, dan ben ik het wel-

De voorzitter: En waar gaat dit betoog naartoe!?

De heer Van Breemen: Volgens mij is het een open sollicitatie, voorzitter!

De heer Van Mourik: Ik ga in ieder geval met de heer Van Breemen mee dat, mocht er op een gegeven moment iets komen van "hoe gaan we dit oplossen?": zorg in ieder geval dat je droog hout hebt, goede materialen, geen papier-

De voorzitter: Wij kunnen u inschakelen als het nodig is, begrijp ik. Bent u voor of tegen deze motie?

De heer Van Mourik: Nou ik zou zeggen: kijk, al is het al voor, om te zorgen dat het juiste materiaal gebruikt wordt, want goed stoken is echt mogelijk en inderdaad, zoals mevrouw Dansen aangeeft: doe er bij heel vervelende rookgassen in ieder geval een demper op, of wat mogelijk is. Nou, dat komt vast voor elkaar.

Dan hebben we nog mijn positie, die even ter sprake kwam en waar iedereen graag wat van wil weten. Het volgende is eigenlijk aan de hand. Ik heb geen problemen met mijn fractie gehad, die heb ik nu nog niet, dus dat probleem is er niet. Ik heb alleen wat problemen gehad – of 'wat' ..., behoorlijk wat eigenlijk – met de organisatiestructuur van Stadsbelang. Daar zit een bestuur aan vast en dat is eigenlijk het hele hangijzer. Ik denk

dat ik daar verder niet op in moet gaan. Drieënhalf jaar lang, bijna vier, heb ik het college gesteund. Dat betekent niet blindelings zomaar toezeggen van “oké, dat is goed en ga je gang”, nee, we blijven toch op een gegeven moment kritisch kijken wat we doen. Ik heb met u als raad, 24 personen, altijd heel fijn en goed samengewerkt. Ik heb al eens eerder in de raad gezeten als onafhankelijk lid, ik zit er nu weer in als onafhankelijk lid, ik zit op een fantastisch mooie plaats daar, tussen die twee grote, stevige mannen, ik voel me helemaal vertrouwd. Maar dat betekent eigenlijk ook dat je niet van mij kunt verwachten dat ik dan zeg: college, lever je portemonnee maar in, want dan raakt het college-, ja, of je moet met cadeaubonnen verder gaan werken, maar dat werkt dus ook niet. Maar je moet gewoon zeggen: college, ik steun je hierbij, ik kijk heel kritisch naar de inhoud, ik kijk heel oprecht naar de moties die er zijn, die keur ik af, of ik keur ze goed. Maar zeker in de laatste paar maanden van deze periode ga ik sowieso niet zeggen van “college, lever je portemonnee in”. Dus wat dat betreft-

De voorzitter: Het is duidelijk, dank u wel!

De heer Van Mourik: Dank u wel. Ik ben blij dat u er een einde aan maakt.

Mevrouw Pellikaan: Voorzitter, zou ik kort het woord mogen?

De voorzitter: Mevrouw Pellikaan.

Mevrouw Pellikaan: Ik heb vanavond in dit debat een zeer ongepaste opmerking gemaakt. Dat had niet mogen gebeuren. Ik wil daarvoor bij dezen graag mijn verontschuldiging aan de raad aanbieden, maar met name aan de spreker.

Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dat siert u, excuus voor een persoonlijke aanval. Fijn dat u in die zin de norm hier bevestigt dat we op een goede manier met elkaar omgaan.

Dan schors ik de vergadering in verband met de voorbereiding van het college (22.52 uur).

Schorsing

De voorzitter: Ik heropen de vergadering (23.23 uur).

Dupliek

De voorzitter: Het woord is in tweede termijn allereerst aan wethouder Van Zanten.

Wethouder Van Zanten: Dank je wel, voorzitter. Toch nog een enkele opmerking in de richting van de heer Van Breemen over de meekoppelkansen. Ik constateer dat er een breed draagvlak is voor het amendement, maar toch wil ik nog even zeggen – misschien is dat daarnet niet duidelijk genoeg geweest – dat we eigenlijk op de valreep een herkansing krijgen om nog mee te doen met meekoppelkansen. Van de zomer was er geen geld voor, maar toen was ook al de situatie aan de orde dat de Graaf Reinald Alliantie verder was gegaan met de planvormende bestekken. Dus eigenlijk waren ze al weg. Pas in een zeer recent overleg met de Graaf Reinald Alliantie, echt zéér recent, bleek dat we nog een herkansing kregen, als we die snel konden inkoppen, want het werk gaat gewoon door. De bestekken zijn gemaakt, maar als gevolg van een vertraging die was ontstaan

heeft de Graaf Reinald Alliantie het ontwerpteam, dat eigenlijk al opgeheven had moeten zijn, nog heel kort beschikbaar, vandaar dat we in het overleg met de projectleider de kans kregen om toch nog wat meekoppelkansen te realiseren. Ik ben heel blij dat we dat nog kunnen doen. Natuurlijk heeft de heer Van Breemen gelijk als hij zegt dat de procedure normaal gesproken heel anders had moeten gaan, maar we zullen het in zoverre redresseren, dat we het straks in een ordentelijk raadsvoorstel nog een keer langs de raad laten komen.

Dan de motie begraafrechten. Ik heb de raad goed verstaan en ik heb nu ook de motie beter begrepen. Het is wel een nadeel als je als college heel laat over de stukken kunt beschikken en deze moties kreeg ik mee toen ik hier ongeveer de deur binnenliep, dus ik had ze op dat moment niet heel goed bestudeerd. Na nadere lezing begrijp ik precies wat de bedoeling is van ChristenUnie/SGP: men wil er nog gewoon het gesprek over voeren, en dat in het kader van de begroting 2023. Dat gesprek voer je dan, neem ik aan, bij de behandeling van de perspectiefnota 2023. Wie ben ik dan om dat niet te willen? Dus dat gesprek wil ik graag toelaten.

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Voorzitter, als ik daarover even mag interrumperen: dat doet ons goed. Ik ben blij dat de wethouder de stukken nog eens bestudeerd heeft en het nu beter begrijpt.

Wethouder Van Zanten: Ja, soms komt begrip laat, maar goed: beter laat dan niet, denk ik dan maar.

Dan resteert de motie over de bibliotheek. Je kunt er op verschillende wijzen naar kijken, maar laat één ding duidelijk zijn: het college wil net zo graag als de raad dat de bibliotheek, en Bibliotheek Aanzet, in de stad blijft. Er is geen enkel streven om daar iets anders van te vinden. Maar het vinden van nieuwe huisvesting is wel een heel complexe opgave. Misschien is het beeld ontstaan dat het college die opgave eenzijdig op de bibliotheek heeft gelegd, maar dat is niet het geval. In de motie worden beide partijen, gemeente en bibliotheek, opgeroepen zich maximaal in te spannen voor het vinden van een goede oplossing, liefst nog in deze raadsperiode. Die maximale inspanning kan ik gewoon toezeggen. Naar mijn idee spannen we ons al fors in, want het gesprek daarover wordt heel vaak gevoerd, afgelopen maandag nog, waarna de bibliotheek nog naar een vastgoedeigenaar in de stad is geweest om te kijken wat de mogelijkheden zijn. Die mogelijkheden zijn echter niet zomaar gevonden, het is echt complex. Als ik de motie zo mag begrijpen, dat het college wordt opgeroepen zich samen met de bibliotheek in te spannen om tot een passende vorm van huisvesting te komen, dan kan ik met deze motie goed leven.

De heer Van Breemen: Voorzitter, bij wijze van interruptie. Dat begrijpt u goed. We vragen de hoogste urgentie in het bijdragen aan een oplossing. We kunnen de bibliotheek natuurlijk niets opleggen, maar we gaan ervan uit dat ook zij graag een oplossing voor dit probleem vindt. Volgens mij is de uitleg die de wethouder hieraan geeft de juiste. Het onderstreept wat mij betreft, en volgens mij ook wat de andere indieners betreft, de urgentie die de raad beide partijen mee wil geven om dit snel en adequaat op te lossen.

Wethouder Van Zanten: Dan zijn we het eens. Hiermee ben ik meteen aan het einde van mijn bijdrage gekomen.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Van Doesburg.

Wethouder Van Doesburg: Dank u wel, voorzitter.

De windmolens. Wanneer kan dat juridisch advies tegemoet worden gezien? Ambtelijk heb ik mij laten vertellen dat dat binnen drie weken kan. Er is ook gevraagd of er een overeenkomst is met de Knotwilg, en die is er. Ik ga ervan uit dat daarmee die vragen beantwoord zijn.

De Jongerenraad. Ik heb niet geprobeerd hier de indruk te wekken dat, als iets niet gelukt is, wij dan denken: nou, jammer en door. Helemaal niet. De Jongerenraad, in welke vorm dan ook, gaat het college ook aan het hart. We willen ons daarvoor blijven inzetten. In de discussie die zich hier ontspon meende ik te bespeuren dat er draagvlak is voor andere vormen die misschien beter passen bij de tijdgeest. Daar zullen wij ons opnieuw hard voor maken.

Vervolgens is nog even teruggekomen op de kaders voor het sociaal-cultureel werk en hoe de raad er een goed gevoel bij kan krijgen dat daar echt wel op ingezet wordt. Op 18 november, dat is al vrij snel, hebben we een sessie over dit onderwerp, waarin we kaders en buurthuizen met u zullen bespreken, en dan zullen ook verschillende mensen uit het veld hun ervaring en kennis met u delen.

Dan de vraag over de belangengroeperingen die er ooit in de binnenstad waren. Er zijn verschillende revitaliseringspogingen vanuit dit huis geweest om dat toch weer een beetje bij elkaar te brengen en meer energie in te brengen. Dat is gewoon niet gelukt, misschien ook wel doordat de binnenstad zich kenmerkt door heel veel verschillende groepen met uiteenlopende belangen. Misschien geldt daar een beetje hetzelfde model voor als voor de Jongerenraad, dat we op een andere manier de verbinding daar moeten blijven zoeken. Dan de twee moties die het onderwerp wonen raken. Wij varen op ambtelijke adviezen als we moties bespreken en ik ben ervan overtuigd dat die adviezen objectief tot stand komen. Ook bij deze twee moties volg ik de ambtelijke advisering hierover. Ik wil nog maar even benadrukken dat het niet zo is dat ik nog steeds de motie ‘Bouw grijs, plant groen’ negatief adviseer omdat ik hem overbodig vind. Nee, de essentie is dat ik met ‘bouw grijs’ sowieso niet kan leven. Daarmee steun ik juist de duurzame lijn uit dit college, en ook dat het zo is – dat komt in de andere motie, ‘Versnel de bouw’, beter tot uiting – dat capaciteit een heel belangrijk vraagstuk is, en om dan nieuwe regels te gaan voeren die eigenlijk in integraal ander beleid al beter belegd zijn dan in deze motie, daar zou ik niet voor zijn. Het is zonde van die capaciteit, dus dat advies blijft negatief.

Als het gaat over de motie ‘Versnel de bouw’, moet ik mijn excuses aanbieden. Blijkbaar ben ik daar niet helder genoeg over geweest, en dat komt ook wel omdat de sturing daarop vanuit de provincie best wel complex is. Maar deze motie maakt wel degelijk ruimte voor iets wat nodig is. Het versnellen zit ‘m niet in het veronachtzamen van procedures of zorgvuldigheid of kwaliteit niet zo serieus nemen, nee, juist niet. Die moet je altijd serieus nemen. De kansen zitten ‘m erin dat je capaciteit en prioriteit anders benut, en dan is deze motie van groot belang als het gaat. Punt.

De voorzitter: Mevrouw Molengraaf wil interrumperen.

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Voorzitter. Ik wil nog even ingaan op dat grijs bouwen en groen planten. De wethouder legt dat grijs bouwen eigenlijk steeds uit als “ja, maar

dat is dus milieuvriendelijk”, en ik kan me niet voorstellen – ik kijk nu even naar de SP – dat dat de bedoeling is. Het is gewoon een titel die je aan een motie geeft en die wordt nu op een bepaalde, aparte manier door de wethouder uitgelegd. Ik vind dat eigenlijk jammer, want volgens mij is het niet de bedoeling om te zeggen “we gaan eens milieuvriendelijk bouwen, en dan moeten we daarnaast nog effe wat groen doen”.

Mevrouw Stevens: Daar wil ik graag op reageren, want ook ik heb het de wethouder meerdere malen horen zeggen. Het is inderdaad gewoon een symbooluitspraak, grijs tegenover groen, maar het is niet echt letterlijk grijs. Nu bent u de titel van de motie, net zoals de titel van een boek, heel letterlijk aan het nemen, en dat is niet de bedoeling.

Wethouder Van Doesburg: Nee, maar gelet op de andere argumenten blijf ik bij mijn standpunt, voorzitter.

De motie ‘Versnel de bouw’ is ook om een andere reden nog relevant, wat ik daarnet misschien niet heb toegevoegd. Bij het uitzoeken van die kansrijke locaties heb ik geprobeerd aan verwachtingenmanagement te doen vanuit het sturingsmodel van de provincie, dat daar heel bepalend is, maar er is toch alle reden om die kansrijke locaties uit te zoeken, niet alleen vanwege het in werking treden van de Crisis- en Herstelwet, maar ook bijvoorbeeld om flexwonen optisch te onderzoeken. Voor flexwonen geldt bovendien dat we niet met de sturingsmechaniek van de provincie rekening hoeven te houden. Dus in die zin is deze motie op alle punten helpend in wat we moeten doen in die belangrijke opgave.

Tot slot. Er werd ook een opmerking gemaakt over het COA. Volgens mij mag deze raad heel trots zijn op de eensluidendheid en eensgezindheid die aan dat besluit ten grondslag heeft gelegen en waarin overigens voor die periode van vier weken is gekozen. Wat ik wel jammer vond, was de opmerking dat dit college aan borstklopperij zou doen. Dat is niet aan de orde, zeker niet op zo’n onderwerp. Dat wil ik heel duidelijk gesteld hebben. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Van der Geest.

Wethouder Van der Geest: Dank u wel, voorzitter. Laat ik beginnen met de motie over de fietsbereikbaarheid voor iedereen. Ik merk in uw raad dat er een breder draagvlak voor is. Ik heb net even met de indiener gesproken en het zou prettig zijn als de terugkoppeling geschrapt wordt, het derde puntje, maar dat wij het gewoon kunnen meenemen in de herinrichtingsplannen en mobiliteitsplannen, dus er niet ‘sec’ over terugkoppelen, maar het gewoon in het geheel van de afweging van die maatregelen doen, waarbij het natuurlijk wel belangrijke normen zijn. Als de indiener dat zou kunnen doen, kunnen wij in die zin positief adviseren over de motie.

De heer Van Santen: Dat is ook goed, denk ik, want dat was ook de intentie, dat we weer een adviesrapport met mogelijk nieuwe inzichten..., en eigenlijk was de vraag: houd die nou eens tegen het licht, tegen wat we aan het doen zijn. Dus in dat kader denk ik dat het prima is om dat mee te nemen in uw bestaande plannen en dat ook zo terug te koppelen. Bij dezen.

Wethouder Van der Geest: Dank aan de heer Van Santen.

Dan vroeg mevrouw Dansen nog: lag het alleen aan de datum bij de motie ‘Bevordering zwemvaardigheid’? Het lag niet daar alleen aan. Ik gaf ook aan: een onderzoek voor de jeugd loopt al en voor de ouderen zien wij het onderzoek niet per se, maar als er onderzoekende gesprekken kunnen zijn, is dat ook prima. Dan kunnen we dat op die manier doen.

Bij de heer Van Santen was misschien wat onduidelijkheid over de noordelijke infrastructuur. Ik heb even nagevraagd wat de exacte status daarvan is. Dat onderzoek loopt inderdaad en de resultaten worden verwacht in de zomer van ’22.

Mevrouw Hamann vroeg nog naar de Nieuwe Hoven. Nou, we inventariseren momenteel de mogelijkheden en onmogelijkheden van de herinrichting van de Nieuwe Hoven. U noemde net zelf al een aanleiding, maar er zijn er nog meer.

Ja, voorzitter, en dan de heer Van Breemen: ik had verwacht dat dat in de beslotenheid van onze appjes zou gebeuren, maar goed, hij deelde ze. Ik ga eens kijken hoe laag dit kathedraal kan komen, want ik zou inderdaad deemoedig op mijn knieën dit antwoord moeten geven. O, het kan best laag trouwens, er is echt met iedereen rekening gehouden in deze raadzaal!

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Ik hoop wel dat je niet helemaal verdwijnt!

Wethouder Van der Geest: Maar hij heeft mij inderdaad het vuur aan de schenen gelegd tijdens mijn beantwoording – ik heb gelukkig betere beantwoordingen gehad vanaf deze plek –, waarvan ik bij 2 aangaf dat het inderdaad een lastige was in de omgevingsvisie en het omgevingsplan, maar ik heb met mijn collega bijgesproken, die weet er gelukkig veel meer van: het is lastig, maar het is niet onmogelijk. Dus laten we dat gesprek gaan voeren. De klachten nemen we natuurlijk serieus – de heer Tekir maakte er ook een opmerking over –, ook uw inbreng neem ik serieus, ondanks dit misschien, maar in het kader van verwachtingenmanagement – een aantal van u gaf dat ook al aan –: we kunnen de klachten op dit moment alleen registreren, we kunnen niet handhaven of ernaar handelen, dus dat is wel even de nuance daarbij, en die had ik in eerste termijn beter moeten schetsen dan ik deed. Dus bij dezen.

De heer Van Breemen: Voorzitter, ik waardeer deze knieval enorm.

Wethouder Van der Geest: Zo ver heb ik het nog nooit gebracht bij mijn vriendin! Maar omdat dit helaas de laatste begroting is van de heer Van Breemen, voor deze ene keer!

De voorzitter: Een dag niet gelachen is een dag niet geleefd!

De heer Van Santen: Een korte vraag nog over de bomen. In eerste termijn gaf u aan dat de bomen teruggeplaatst zouden worden of iets dergelijks. Waar worden ze geplaatst?

Wethouder Van der Geest: Ik heb een RIB toegezegd waarin zal worden toegelicht hoeveel er gerooid zijn en hoeveel herplant.

De voorzitter: Dank u wel. Wethouder Kraaijeveld

Wethouder Kraaijeveld: Dank u wel, voorzitter. In mijn beleving zijn niet veel vragen aan mijn adres gesteld. Wel is nog enige verduidelijking of extra aandacht gevraagd voor punten die in eerste termijn waren ingebracht.

Bij de opstartsubsidie voor het COC is nog even stilgestaan. Ik constateer dat daar een brede meerderheid voor is, maar opgeroepen is ook om goed te blijven kijken hoe dat op een goede manier in de subsidiesfeer geregeld kan worden. Dat neem ik ter harte.

Dank u wel, voorzitter.

(Het voorzitterschap wordt overgedragen aan de heer Van Breemen).

De voorzitter: Het woord is aan de burgemeester.

De burgemeester: Voorzitter. Ik wil graag even terugkomen op de motie ‘Gedooog thuisweek medicinale cannabis’. De essentie van mijn verhaal is dat ik de motie ontraad, maar tegelijkertijd een voorstel doe. Er staan twee elementen in de motie. Het tweede element is dat opgeroepen wordt tot gedoogsteun in samenwerking met de lokale driehoek voor de zelfkweek van maximaal vijf planten. Dat onderdeel is niet uitvoerbaar. Het OM is tegen, de politie is tegen en zelf ga ik er niet over. Kortom, in de driehoek kan er gewoon geen sprake van zijn dat er een gedoogbesluit valt. Gedogen gaat dus gewoon niet lukken op lokaal niveau. Over het eerste punt – de landelijke politiek oproepen om helder beleid te maken – wil ik het volgende zeggen. Vanavond heb ik van mijn ambtenaren begrepen dat er een evaluatie aankomt in Tilburg en het lijkt me goed die evaluatie af te wachten, om die dan met u als raad te bespreken. Mijn voorstel is dus: ik ontraad de motie, maar zeg toe het evaluatierapport dat in Tilburg zal worden uitgebracht met de raad te zullen bespreken.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even of de indieners daarop willen reageren.

Mevrouw Dansen: Ik verzoek u om een schorsing van een minuut of drie.

De voorzitter: Akkoord. Ik schors de vergadering (23.43 uur).

Schorsing

(Tijdens de schorsing is het voorzitterschap overgedragen aan de burgemeester)

De voorzitter: Ik heropen de vergadering van de raad (23.51 uur). De tweede termijn van het college is afgehandeld en aan het eind vroeg mevrouw Dansen om een schorsing. Ik geef haar nu het woord.

Mevrouw Dansen: Dank u wel, voorzitter. Wij hebben even met elkaar overlegd en hebben geconcludeerd dat het op dit moment het verstandigste is om de motie aan te houden, met het idee dat we willen wachten op de evaluatie in Tilburg. Er wordt echter niet alleen in Tilburg gekeken naar wat hiermee gebeurt. Er zijn nog 27 andere gemeenten die momenteel overwegen of ze dit willen gaan gedogen. Wij gaan ervan uit dat hierop op een redelijke termijn terug zal worden gekomen en als het in Tilburg te lang duurt, gaan we zelf ook bij die andere gemeenten kijken. De motie houden we aan en zal dus vanavond niet in stemming worden gebracht.

De heer Schefferlie: Voorzitter, bij wijze van interruptie. Mag ik het aanbod dat u hebt gedaan, als gevolg waarvan de motie nu wordt aangehouden, zó uitleggen dat, als de evaluatie positief uitvalt voor dit soort manieren van doen, u wel mogelijkheden ziet om een en ander binnen de driehoek aan de orde te stellen en ook in Gorinchem te beproeven, op wat voor manier dan ook? Anders zou uw aanbod namelijk geen betekenis hebben gehad, maar ik hoor daar graag een bevestiging van.

De voorzitter: Het hangt natuurlijk af van de evaluatie. Ik heb net al aangegeven dat er landelijke wetgeving is en dat een burgemeester daar niet over gaat. Ik wacht het rapport af en zoals gebruikelijk zal het college dan ook met een advies komen, zodat we daarover kunnen spreken met elkaar.

De heer Schefferlie: Precies, maar ik mag aannemen dat u dan ook een opening ziet, anders had u dit aanbod ook niet hoeven te doen.

De voorzitter: Nee, we gaan het rapport sowieso bespreken met de politie, met het OM en ook met uw raad, zodat u weet hoe alle spelers erin zitten. Het lijkt me ook logisch om dat te doen.

De heer Schefferlie: Prima. Dat is in ieder geval al een stap verder dan de onmogelijkheid die u eerder zag. Dank u wel.

De voorzitter: Nou, even voor de duidelijkheid, want ik heb er natuurlijk ook geen behoefte aan dat u mij woorden in de mond legt die ik niet wens: ik neem op dit geen standpunt in, maar kijk naar het evaluatierapport van Tilburg en zal met dat rapport in de hand opnieuw in gesprek gaan met de politie en het OM in de driehoek, waarna ik erop terugkom in deze raad met een voorstel.

De heer Van Santen: Heeft u enig idee wanneer dat evaluatierapport zal verschijnen? Want ik begreep dat u daar toch iets meer van weet dan wij.

De voorzitter: Die vraag verwachtte ik al. Ik heb er vanavond ambtelijk naar laten vragen en in het gesprek dat mijn ambtenaren hebben gehad met Tilburg is dat niet aan de orde gekomen. Ik zal dat dus moeten navragen.

De heer Van Santen: En dat gaat u doen?

De voorzitter: Ja, dat heb ik toegezegd! We houden elkaar hier niet voor de gek, meneer Van Willigen. Als ik zeg dat er een evaluatierapport uw kant opkomt en dat ik dat ga bespreken met de politie en het OM, ga ik dat ook gewoon doen. En dan kom ik met een voorstel.

Mevrouw Dansen: Hartelijk dank aan de scherpe heren aan de overkant. Wij horen graag van u wanneer het rapport verwacht mag worden, zodat wij daarop onze planning kunnen aanpassen.

De voorzitter: Dat zal ik u laten weten.

5. Stemming en stemverklaringen.

De voorzitter: Hiermee zijn wij in de afrondende fase gekomen van de begrotingsbehandeling. Zoals u weet, stemmen we eerst over het amendement, vervolgens over de moties en daarna over het raadsvoorstel. Ik zal eerst benoemen wat ik in stemming ga brengen, vervolgens kijk ik rond of er mensen zijn die een stemverklaring willen afleggen, daarna open ik de stemming en verzoek ik u voor of tegen het desbetreffende voorstel te stemmen.

Aan de orde is amendement A1, 'Kansen koppelen'.

Het amendement wordt in stemming gebracht en met 23 tegen 2 stemmen aangenomen.

Voor hebben gestemd de fracties Democraten Gorinchem, Stadsbelang, VVD, PvdA, ChristenUnie/SGP, CDA, D66, GroenLinks, Gorcum Actief, Fractie Van Maaren en Lid Van Mourik.

Tegen heeft gestemd de fractie van de SP.

Aan de orde is motie M1, 'Impuls stadspromotie van de mooiste vestingstad'.

De motie wordt in stemming gebracht en met 18 tegen 7 stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de fracties Democraten Gorinchem, Stadsbelang, PvdA, ChristenUnie/SGP, CDA, D66, GroenLinks en Lid Van Mourik.

Tegen hebben gestemd de fracties VVD, SP, Gorcum Actief en Fractie Van Maaren.

Aan de orde is motie M2, 'De Gorcumse Poorten, de toegang tot onze vestingstad'.

De motie wordt in stemming gebracht en met 18 tegen 7 stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de fracties Democraten Gorinchem, Stadsbelang, PvdA, CDA, D66, Gorcum Actief, Fractie Van Maaren en Lid Van Mourik.

Tegen hebben gestemd de fracties VVD, SP, ChristenUnie/SGP en GroenLinks.

Aan de orde is motie M4, 'Fietsbereikbaarheid voor iedereen'.

De motie wordt in stemming gebracht en met algemene stemmen aanvaard.

Aan de orde is motie M5, 'Opstartsubsidie COC-werkgroep Gorinchem'.

De voorzitter: Het woord is voor een stemverklaring aan mevrouw Stevens.

Mevrouw Stevens: Dank u wel, voorzitter. Het was een beetje onduidelijk wat we nou wilden, want eerst waren we mede-indiener, daarna twijfelden we of we misschien toch tegen zouden stemmen. Dat komt omdat we een beetje geschrokken waren van het precedent dat geschapen zou kunnen worden. We vinden echter wel dat het COC al het geld verdient dat ze nodig heeft. De crux van deze motie is eigenlijk dat er een potje voor inclusiviteit en diversiteit is, dat staat op 5.500 euro, en dan kun je niet meer subsidie krijgen dan ze hebben gehad. Dus eigenlijk zit daar het pijnpunt en ik zou de wethouder

mee willen geven om daar vooral naar te kijken. Met deze wetenschap stemmen wij toch voor.

De voorzitter: De heer Van Santen.

De heer Van Santen: Voorzitter. Wat ons betreft een prima doel, maar wij vinden dat subsidieaanvragen de juiste procedures moeten volgen, ook om precedentwerking te voorkomen. Om die reden zullen wij tegenstemmen.

De motie wordt hierop in stemming gebracht en met 18 tegen 7 stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de fracties Democraten Gorinchem, Stadsbelang, PvdA, CDA, SP, D66, GroenLinks en Lid Van Mourik.

Tegen hebben gestemd de fracties VVD, ChristenUnie/SGP, Gorcum Actief en Fractie Van Maaren.

Aan de orde is motie M6, 'Maatwerk bij kostendelersregeling'.

De voorzitter: Mevrouw Molengraaf wenst een stemverklaring af te leggen.

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Voorzitter. Zoals ik tijdens de discussie al heb aangegeven, zou ik liever eerst nog wat meer informatie willen hebben over eventuele gevolgen. Daarom zullen wij tegenstemmen.

De motie wordt hierop in stemming gebracht en met 22 tegen 3 stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de fracties Democraten Gorinchem, Stadsbelang, VVD, PvdA, CDA, SP, D66, GroenLinks, Gorcum Actief en Fractie Van Maaren.

Tegen hebben gestemd de fractie ChristenUnie/SGP en Lid Van Mourik.

Aan de orde is motie M7, 'Begraafrechten'.

De motie wordt in stemming gebracht en met algemene stemmen aanvaard.

Aan de orde is motie M8, 'Inventarisatie ongedekte vervangingen kapitaalgoederen'.

De motie wordt in stemming gebracht en met algemene stemmen aanvaard.

Aan de orde is motie M9, 'Vergeet me niet pad'.

De motie wordt in stemming gebracht en met algemene stemmen aanvaard.

Aan de orde is motie M10, 'Bouw grijs, plant groen'.

De motie wordt in stemming gebracht en met 18 tegen 7 stemmen verworpen.

Tegen hebben gestemd de fracties Democraten Gorinchem, Stadsbelang, VVD, PvdA (m.u.v. de heer Koçak), CDA, D66, Gorcum Actief en Fractie Van Maaren.

Voor hebben gestemd de fracties ChristenUnie/SGP, SP, GroenLinks en Lid Van Mourik, alsmede de heer de heer Koçak.

Aan de orde is motie M12, 'Bevorderen zwemvaardigheid, oftewel iedereen een zwemdiploma'.

De motie wordt in stemming gebracht en met 14 tegen 11 stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de fracties Stadsbelang, PvdA, ChristenUnie/SGP, SP, D66, GroenLinks, en Fractie Van Maaren.

Tegen hebben gestemd de fracties Democraten Gorinchem, VVD, CDA, Gorcum Actief en Lid Van Mourik.

Aan de orde is motie M13, 'Versnel de woningbouw'.

De voorzitter: Het woord is aan de heer Tekir voor een stemverklaring.

De heer Tekir: Voorzitter. De wethouder suggereerde eerder vanavond om de reserve stedelijke ontwikkeling voor de uitvoering van deze motie te benutten. Dat lijkt ons een heel goed plan. Dat wil ik voor de duidelijkheid nog even bevestigen.

De voorzitter: De heer Van Santen.

De heer Van Santen: Voorzitter. Wij vinden het ontzettend belangrijk, maar we vinden ook dat wonen, bereikbaarheid en leefbaarheid hand in hand gaan. We gaan dus voor de juiste integrale aanpak en in deze motie missen we dat. Om die reden zullen we tegenstemmen.

De voorzitter: Mevrouw Stevens.

Mevrouw Stevens: Wij zijn natuurlijk ook voor kwaliteit en effectiviteit boven snelheid, maar het is een onderzoek, dus ja: we zijn voor.

De motie wordt hierop in stemming gebracht en met 21 tegen 4 stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de fracties Democraten Gorinchem, Stadsbelang, PvdA, ChristenUnie/SGP, CDA, SP, D66, GroenLinks, Fractie Van Maaren en Lid Van Mourik..

Tegen hebben gestemd de fracties VVD en Gorcum Actief.

Aan de orde is motie M14, 'Beperk overlast rook houtkachels'.

De motie wordt in stemming gebracht en met algemene stemmen aanvaard.

Aan de orde is motie M15, 'Bibliotheek'. +

De motie wordt in stemming gebracht en met algemene stemmen aanvaard.

5.b Vaststellen raadsvoorstel Begroting 2022-2025.

De voorzitter: Aan de orde is het raadsvoorstel. Mevrouw Molengraaf wenst een stemverklaring af te leggen.

Mevrouw Molengraaf-Vullers: Voorzitter. We hebben de afgelopen jaren regelmatig tegen perspectiefnota's en tegen begrotingen gestemd, met als reden dat beleid ontbrak voor het vele geld dat ingezet was. Alhoewel we kritisch zijn en blijven op de financiering, hebben we veel van de plannen die nu wel in de begroting staan gesteund en daarom zullen we ook voor deze begroting stemmen.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Dansen.

Mevrouw Dansen: De SP heeft in grote lijnen dezelfde overwegingen. Als er een mogelijkheid was geweest om in delen te stemmen, zou de uitslag voor ons misschien anders geweest zijn, maar die is er niet. Wij trekken de consequentie dat we tegenstemmen.

De voorzitter: De heer Van Santen.

De heer Van Santen: Ik vind het geen gekke suggestie om het in delen te doen, maar overigens zien wij hier een begroting die wat ons betreft minder beleidsarm is dan we hadden gehoopt. Zeker op een aantal belangrijke dossiers schiet de begroting tekort voort ons, op wonen en mobiliteit. Om die reden zullen wij tegenstemmen.

Het voorstel om:

1. de Begroting 2022 vast te stellen;
 2. kennis te nemen van de meerjarenraming 2023-2025;
 3. in te stemmen met het inzetten van de begrotingssaldi 2021 en 2022 voor de nieuwe investeringen;
 4. in te stemmen met de investeringen voor het begrotingsjaar 2022 en de bijbehorende investeringsbudgetten beschikbaar te stellen;
 5. de volgende verordeningen vast te stellen:
 - a. Legesverordening 2022;
 - b. Verordening lijkbezorgingsrechten 2022;
 - c. Verordening precariobelasting 2022;
 - d. Verordening rioolbelasting 2022;
 - e. Verordening afvalstoffenheffing 2022;
 - f. Verordening hondenbelasting 2022;
 - g. Verordening roerende zaakbelasting 2022;
 - h. Verordening onroerende zaakbelasting 2022;
 - i. de 1e wijziging parkeerverordening 2021;
 6. de besluitvorming over de Begroting 2022 te verwerken in de eerstvolgende begrotingswijziging
- wordt in stemming gebracht en met 20 tegen 5 stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de fracties Democraten Gorinchem, Stadsbelang, PvdA, ChristenUnie/SGP, CDA, D66, GroenLinks, Gorcum Actief, Fractie Van Maaren en Lid Van Mourik.

Tegen hebben gestemd de fracties VVD en SP.

De voorzitter: Ik dank u allen voor het vele werk dat verricht is. Zo'n begrotingsbehandeling kent de nodige stappen en processen en daar heeft u zich allemaal doorheen geworsteld. Gefeliciteerd, u als raad, maar ook het college en de ambtelijke organisatie met het vaststellen van de begroting 2022, toch altijd weer een belangrijk moment. Vanaf deze plek mogen wij zeker ook de ambtenaren die hierbij heel intensief betrokken zijn danken voor al hun werkzaamheden.

6. Sluiting.

De voorzitter sluit te 00.11 uur de vergadering.

Sprekersindex:

Bahlmann, B.C.S., 5, 55, 58, 67, 68, 69, 75, 77

Barth, F.M.T., 59

Breemen, R.J.J. van, 25, 39, 47, 53, 55, 58, 60, 68, 72, 82, 83, 84, 85, 87, 88, 93, 96, 98

Burgemeester, 61, 63, 64, 65, 99

Dansen, mw. E.L., 20, 39, 40, 60, 63, 65, 68, 76, 77, 78, 99, 100, 101, 104

Doesburg, R.P. van, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 96, 97

Geest, J.P. van der, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 97, 98, 99

Hamann, mw. E.W.H., 28, 41, 42, 43, 44, 86, 87, 88, 89

Kraaijeveld, E.C.M., 47, 49, 50, 51, 52, 53, 55, 99

Maaren, mw. A.P. van, 31, 57, 58, 89, 90

Mager, mw. A., 66, 82

Molengraaf-Vullers, mw. M.J., 13, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 45, 46, 49, 50, 51, 54, 56, 59, 69, 73, 74, 78, 90, 91, 95, 97, 98, 102, 104

Mourik, H.J. van, 33, 83, 91, 93, 94

Onvlee, L.A., 16, 19, 38, 39, 42, 74, 75, 83

Oostrum, J.C., 10, 52, 65, 71, 72, 74, 90

Pellikaan, mw. L.P.W., 3, 65, 66, 67, 68, 89, 90, 94

Santen, N. van, 7, 19, 43, 44, 47, 49, 52, 58, 60, 67, 69, 70, 98, 99, 100, 102, 103, 104

Schefferlie, P.C.J., 76, 79, 82, 100

Stevens, mw. D., 45, 81, 97, 102, 103

Tekir, I., 24, 46, 53, 70, 79, 81, 82, 103

Wientjes, C.J.J., 77, 82, 84, 85

Willigen, C. van, 63, 64, 88, 89, 93

Zanten, D. van, 36, 37, 38, 39, 40, 95, 96